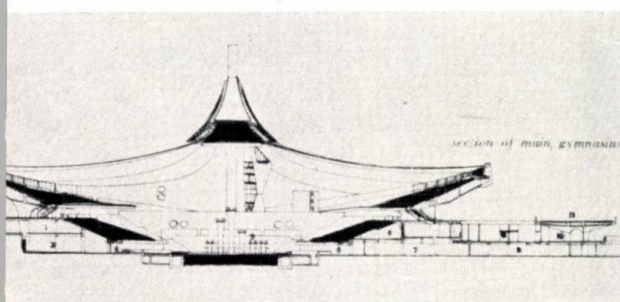
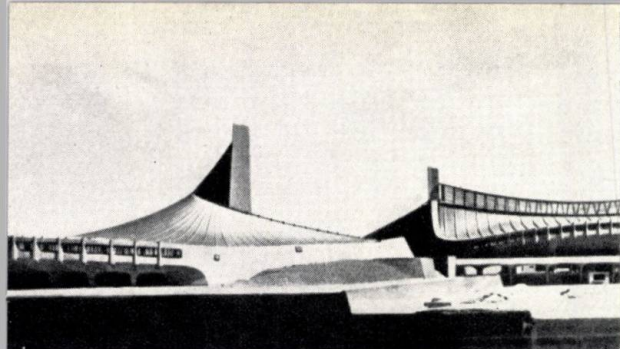

Programul prevede dezvoltarea unor serii de secțiuni pentru clădiri cu multe etaje (8—12), cu încălzire centrală și pentru clădiri cu puține niveluri (4—5) care să conțină și variante cu sobe.

Sistemul constructiv propus prin program este cu pereți portanți transversali din beton, planșee din beton precomprimat și panouri de fațadă prefabricate.

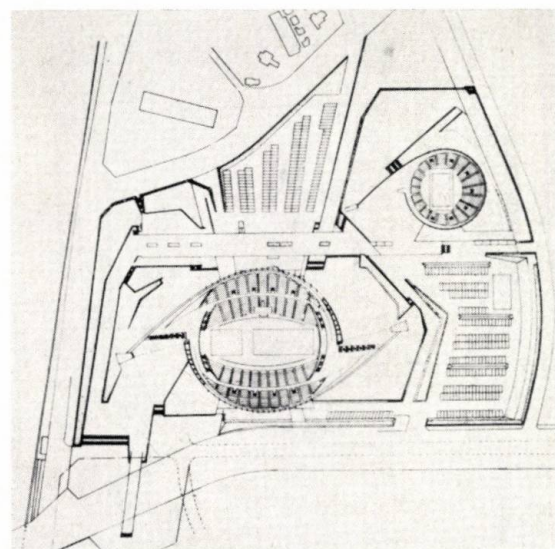
Secțiunile prezentate trebuiau să dea combinații de apartamente variate, de la apartamentul cu o cameră (pentru o persoană) până la apartamentul cu 4 camere (pentru 5—7 persoane), ținându-se seama de meseria, sexul și vârsta persoanelor ce compun familia.

Ca apartament de bază se ia cel de 3 camere pentru 3—4 persoane.

Indicii medii de apartament propuși sînt:

- aria utilă medie/ap. = 49—50 m²
- aria locuibilă medie/pers. = 11 m²
- cost mediu/ap. = 19,5 mii de mărci (maxim).

Camera de zi minim 16 m², dormitorul pentru 2 persoane 9—10 m², dormitorul pentru 1 persoană minim 6 m². Este obligatorie prevederea spațiilor necesare pentru depozitare, debara, nișe și dulapuri înzidite, dotarea completă a camerei de baie și a bucătăriei în vederea creșterii confortului.

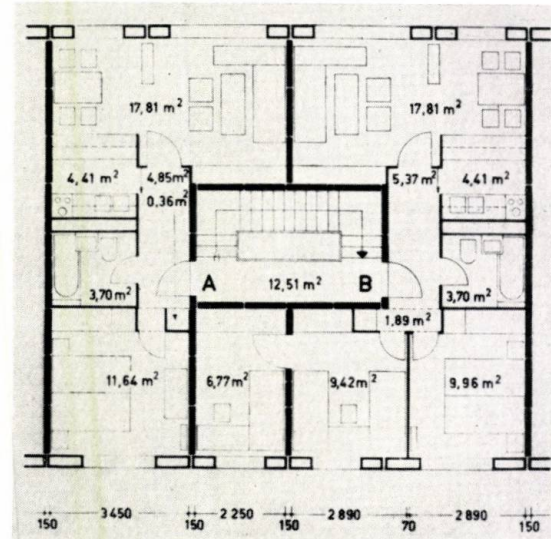

R. D. GERMANĂ

În Republica Democrată Germană s-a lansat în decembrie 1962 un concurs pentru secțiuni de locuințe-tip, pentru a se permite elaborarea unei noi serii de proiecte-tip de locuințe care să se execute cu elemente și mijloace industrializate și să corespundă cerințelor în continuă transformare ale vieții socialiste. În paralel se propune studierea unor proiecte pentru dotările social-culturale care să poată fi executate cu aceleași elemente tipizate industrializate.

Ca principiu de bază al dezvoltării noilor orașe stă ideea măririi densității construcțiilor pe teren, mărirea numărului de niveluri ale construcțiilor de locuințe, amplasarea dotărilor microraiunii într-un centru grupat și urmărirea unei plastici armonioase și variate.

Tema program a concursului pune ca primă sarcină participanților de a obține în cadrul aceluiași indici medii de suprafețe de pînă acum și la un preț de cost mai redus, printr-o mai judicioasă repartizare a suprafețelor și prin metode tehnice avansate, o calitate superioară a construcțiilor și a unităților de locuit, atît din punct de vedere funcțional, al confortului, cît și al plasticii realizate.

Au fost premiate 5 lucrări pe baza cărora autorii vor întocmi proiecte-tip ce se vor realiza experimental cu participarea și sub îndrumarea lor. Această metodă a mai fost folosită cu rezultate pozitive.

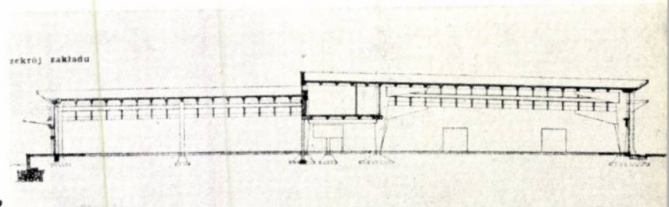
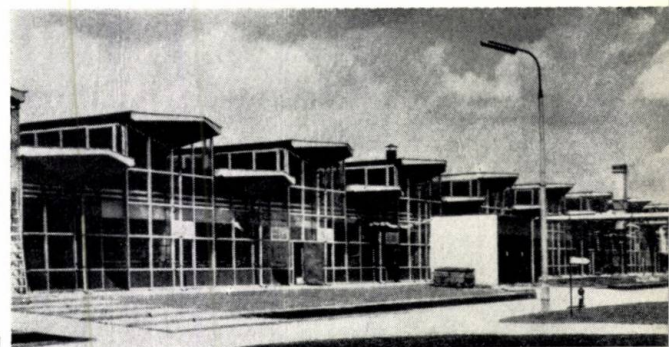
Premiul I (10) a fost decernat proiectului care a răspuns în cea mai mare măsură cerințelor temei. Principiul de bază al seriilor prezentate cu serviciile (baie, bucătărie și cava scării) în interiorul secțiunii, realizează o scurtare a frontului de fațadă și posibilitățile pentru o fațadă unitară.

Pe aceleași deschideri de 12,00 × 10,80 m sau 12,00 × 12,00 m se realizează grupări de două apartamente la scară, de diferite feluri și mărimi. Elementele de planșeu pentru toate variantele au deschideri de 6,00 m; deschiderea variată în adîncime se realizează cu aceleași elemente tipizate.

Fiecare serie de secțiuni acoperă toate tipurile de apartamente cu 1—2—3—4—5 camere.

Pentru clădirile cu multe niveluri, intrarea și grupul de ascensoare se rezolvă tot în traveea tip de 6,00 m; se propun etaje intermediare de repartizare (din 3 în 3 niveluri) cu camere comune — depozite de-a lungul unui coridor central de circulație care leagă toate secțiunile între ele.

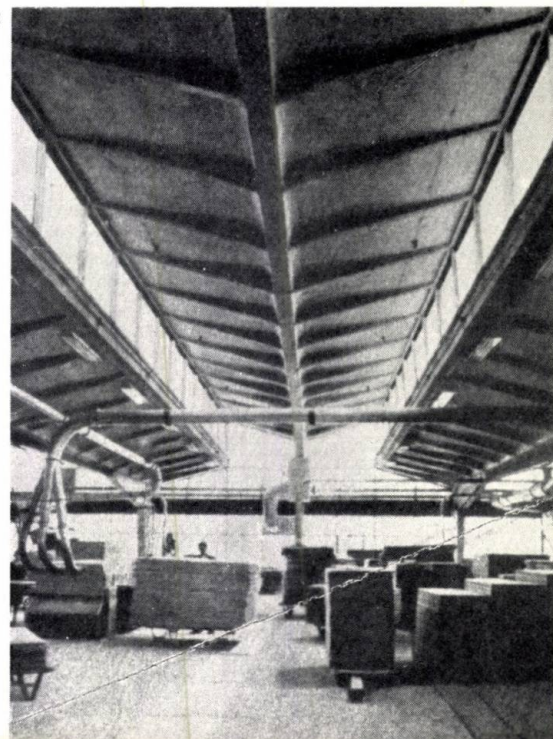
Deutsche Architektur, nr. 10/1963

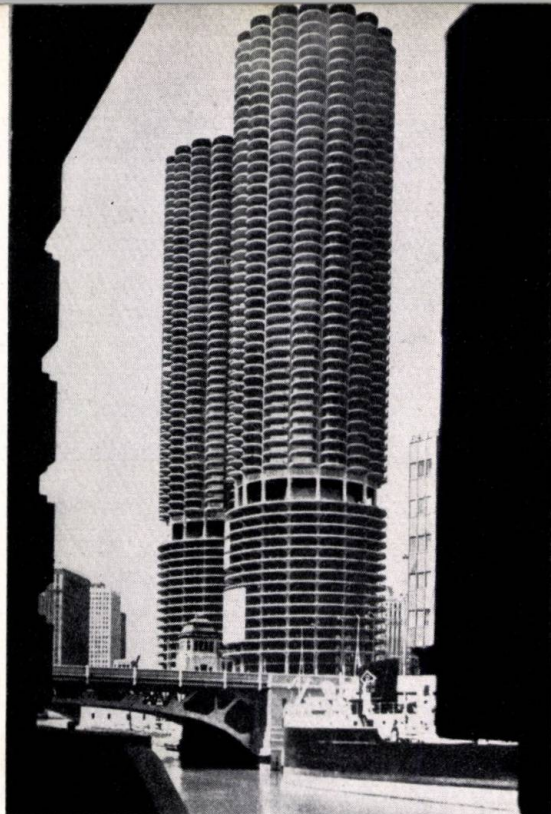

R. P. POLONĂ

Fabrica de mobile din Wyszkow (11, 12) cuprinde două secții de producție: o secție de plăci aglomerate și o secție de mobilă. Construcția oferă un exemplu de utilizare a unui element de bază unic pentru acoperirea diferitelor construcții. Concepția constructivă a acoperișului (13) constă din executarea unor plăci subțiri cilindrice concave cu nervuri asamblate prin precomprimarea, pe lungimi diferite, a unor elemente prefabricate curbe avînd dimensiunile de 1,5 m lățime și 6 m lungime. Stîlpii de sprijin pot fi de înălțime diferită în diversele hale, ceea ce permite iluminarea de sus, la intensități dorite. Profilurile pereților și ale ferestrelor sînt din tablă de 25 mm, laminate la rece, ceea ce duce la obținerea de mari economii de oțel și de profiluri laminate la cald.

Architektura (Varșovia), nr. 12/1963

BLOCURI TURN ÎN R. F. GERMANĂ, S.U.A.
ȘI AUSTRALIA

Tendința de a rupe monotonia și rigiditatea — devenită uneori obsedantă în cadrul marilor orașe capitaliste — a unghiului drept, a volumului rectangular, a pereților nesfârșiți de sticlă reflectantă, care obosesc ochiul și transformă peisajul citadin într-o succesiune de ritmuri stereotipe, este ilustrată de apariția a numeroase construcții-turn de forme circulare. Arh. Bertrand Goldberg din Chicago, autorul complexului Marina City—Chicago, fundamentează teoretic soluția proiectului său în modul următor:

Dacă secolul XIX reduce umanitatea la simboluri științifice pe care încearcă să le aplice și la aglomerațiile și viața urbană, secolul XX pune accentul pe mișcare, spațiu, condiții sanitare, natură. Mișcarea privește circulația și problemele pe care le pune; spațiul se exprimă prin grija care se acordă celor 3 dimensiuni (piețe neregulate, plasticitatea obiectelor prin jocuri de volume, perspective deschise, mari spații verzi ce contribuie la închegarea întregului); grija pentru condițiile sanitare și igienice este parte integrantă a programelor de urbanism; natura ocupă un loc important și specific în contextul ansamblurilor. Toate acestea reprezintă o reacție împotriva «învelișului standard» conceput pentru «omul standard», reacții care se sprijină pe cercetările asupra nevoilor omului, a familiei, igienei, pe mediul spiritual și cultural de care omul are nevoie. Pe lângă alte considerente, forța de atracție a orașului se datorește și terenului prielnic pentru dezvoltarea spirituală (aici autorul arată că 50% din tineri revin în oraș fugind de mediul de la țară, unde părinții lor se retrăseseră).

O altă constatare interesantă este aceea că orașele «mașină de muncă» nu pot supraviețui economicște (de exemplu în New-York — în Park Avenue — unde clădirile de locuit sînt în curs de dispariție, metrul pătrat de

teren pentru birouri se închiriază de cca. 3 ori mai scump decît metrul pătrat pentru locuințe). Rezultatul acestei speculații este existența unei populații «de zi» foarte numeroasă, care necesită o echipare foarte puternică (transporturi, lucrări edilitare etc.) pentru o utilizare efectivă de cîteva ore pe zi. Se obține astfel o productivitate și deci o rentabilitate scăzută a cartierelor foarte specializate.

«Marina City» este o încercare de a sintetiza constatățile de mai sus. Complexul este amplasat în mijlocul unor clădiri înalte dintr-un cartier aglomerat al orașului. Nu există o rețea de circulație în interiorul complexului; o piață centrală servește atît vehiculele cît și pietonii. Cele 5 clădiri sînt așezate pe o platformă ce acoperă întreg teritoriul și care cuprinde toate dotările (comerț, sanitare, depozite, recepție, restaurant și «Marina» — un mic port cu 700 vase, unde suprafețele de apă ajung pînă la interiorul complexului). Două imobile turn (14), pe plan rotund, sînt rezervate locuințelor care ocupă 40 etaje, amplasate peste 20 etaje de parcaj. Imobilul care conține birouri formează un fel de barieră spre partea de nord a orașului. Teatrul formează centrul complexului. Acest «oraș» va avea un aspect caracteristic atît ziua cît și noaptea, vara și iarna, asigurîndu-se o folosire completă și continuă. Folosirea continuă este asigurată prin: 900 locuințe, birouri în suprafață totală de 16 703 m²; distracție și odihnă prin teatru, popicarie, piscină, pistă pentru patine cu roți etc.; ocrotirea sănătății prin sală de gimnastică, club sanitar; cultura printr-un auditoriu de 1 200 locuri pentru diverse reuniuni și manifestări.

Structura turnurilor este concepută cu un nucleu central susținător al întregii clădiri (ascensoare, scări, instalații) ce are și rolul de a prelua sarcinile provenite din vînt. Forma rotundă a turnurilor (diametru interior 18 m, diametru exterior 34,50 m) este foarte avantajoasă la vînt, ea oferind o rezistență de numai 30% față de structurile rectangulare de aceleași dimensiuni.

Un turn cuprinde, în 32 etaje, apartamente de 1 și 2 camere, iar în 8 etaje — apartamente de 3 camere. Balcoanele care înconjoară toată clădirea, au o funcțiune dublă: prelungesc spațiul locuibil și permit totodată o ușoară spălare a ferestrelor și întreținere a instalațiilor de climatizare de la partea superioară a ușii de la balcon (15).

Un alt exemplu de plan rotund, aplicat de data aceasta la un imobil de birouri, este acela din Sidney, Australia Square, lucrare a arh. australian Harry Seidler (16, 19).

Ideea care a stat la baza acestui proiect a fost aceea de a materializa dorința de a da orașului Sidney un semn distinctiv, o emblemă care să poată concura cu edificiile similare din alte țări și, pe de altă parte, de a utiliza cît mai avantajos din punct de vedere comercial terenul din apropierea gării Wynyard.

Proiectul este rezultatul mai multor proiecte anterioare foarte laborioase. Urmînd exemplele americane, s-au prevăzut subsoluri generale ce cuprind, începînd de jos în sus: două niveluri pentru parcaje, un nivel pentru întreținere și utilaje, două niveluri pentru magazine.

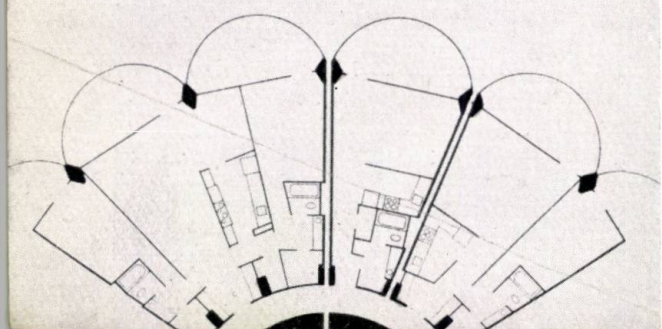
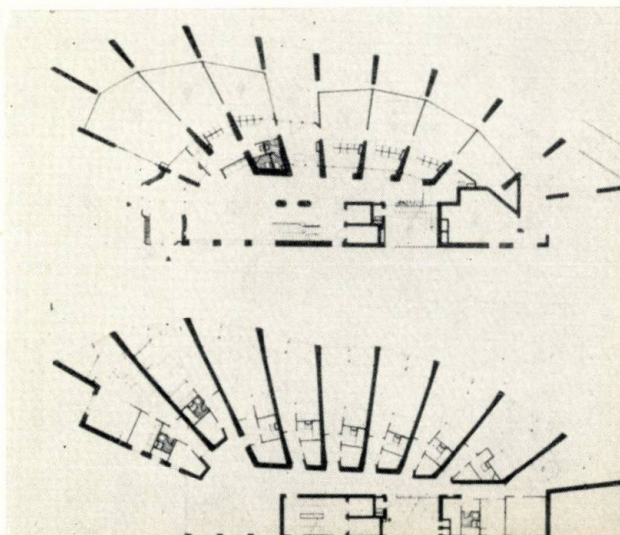
Cele două clădiri înalte, dintre care una este un zgîrie-nori, sînt susținute la nivelul parterului de stîlpi lăsați liberi, astfel încît circulația pietonilor se face nestînjinit. Latura răsăriteană este delimitată de clădirea mică, avînd un volum paralelipipedic, ce se ridică la h = 45 m (15 etaje).

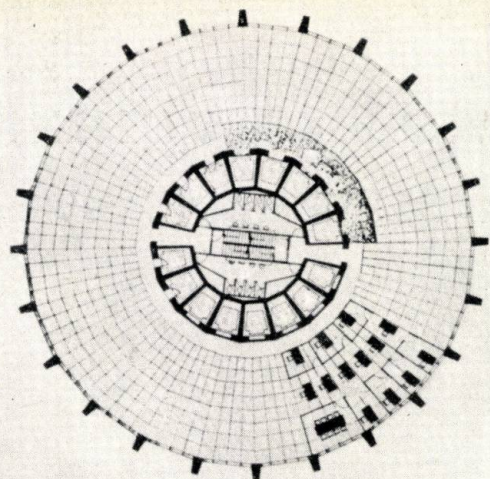
Planul zgîrie-norului este circular, părerea arhitecților fiind că el corespunde mai bine utilizării spațiului și iluminării. Scheletul metalic înglobat în beton și ridică silueta la înălțimea de 160 m (45 etaje) deasupra nivelului acceselor.

Suprafața totală utilă pentru birouri se ridică la 55 000 m² suprafață liberă. Peste ultimul nivel — care cuprinde un restaurant — se va amenaja o terasă ce va da posibilitatea unor perspective asupra orașului Sidney.

În contrast cu turnurile de locuințe pe plan rotund, arhitectul Alvar Aalto dă o soluție cu totul deosebită la blocul turn de locuințe de la Bremen (R.F.Germană) (17). Particul, ținînd seama de orientarea sud-vest obligată, urmărește un plan liber, generînd fațade sculpturale plastice, rezolvare pe care o regăsim în multe dintre

lucrările arhitectului Alvar Aalto. Este un protest de altă natură și cu alte consecințe, opus formulelor curențe ale planurilor convenționale. Programul cuprinde la fiecare etaj 7 apartamente de 1 cameră și chichinetă, un apartament de 1 1/2 camere și chichinetă, un apartament de 2 camere (18). Structura este din beton armat, finisajul exterior din piatră naturală, zidurile interioare din beton armat tencuit, pardoselile în camere și chichinete din dale termoplastice, în băi și W.C.-uri din dale ceramice, tâmplăria ferestrelor executată din lemn de esențe nobile, ușile cu rame metalice. Încălzirea este asigurată prin termoficare.

Bauen + Wohnen, nr. 11/1963;
Deutsche Bauzeitung, nr. 10/1963

U.R.S.S.

Dezvoltarea construcțiilor din panouri mari a produs schimbări radicale în realizarea noilor raioane de locuit din Leningrad.

Un rol deosebit de important în această activitate îl joacă combinatele pentru construcția de locuințe.

În 3 ani de zile aceste întreprinderi au construit peste 400 blocuri, însumând mai bine de 1 000 000 m² suprafață locuibilă.

Capacitatea de producție a combinelor pentru construcția de locuințe va crește în continuare, ajungând să reprezinte la sfârșitul anului 1965 o suprafață locuibilă de 1 050 000—1 100 000 m² pe an. Restructurarea combinelor va permite să se lărgască sortimentul de clădiri realizate, construindu-se blocuri cu un număr sporit de niveluri, blocuri cu spații comerciale și dotări de servire la nivelurile inferioare etc. În acest mod încă în anii 1965—1966 ponderea construcțiilor de locuit, din panouri mari, la Leningrad va atinge 76—78% din totalul construcțiilor.

Pentru a asigura organizarea complexă a unităților urbanistice se va înființa în următorii ani un combinat pentru construirea de dotări social-culturale din panouri mari.

Se știe cât de importantă este alegerea judicioasă a tipurilor de panouri mari și a materialelor din care sînt acestea executate. La Leningrad s-a hotărât să se utilizeze cu precădere pentru exterior pereții cortină, construiți dintr-o placă subțire din beton armat și un termoizolant eficient (polistiren expandat, vermicult etc.). Pentru pereții exteriori portanți și autoportanți se vor utiliza panouri formate dintr-un singur strat de beton ușor (keramsit, beton celular autoclavizat etc.) cu finisaj exterior obligatoriu. Se va renunța la utilizarea betonului poros sau de tip keramsit pentru pereții cortină. Se consideră justificată utilizarea panourilor din gazosilicat și armosilicat.

În ceea ce privește construcția de case de locuit din blocuri de cărămizi, acest sistem va fi abandonat într-un viitor apropiat, avînd în vedere lipsa sa de economicitate.

În prezent se duce o activitate susținută de elaborare de proiecte tip îmbunătățite pentru blocuri de locuit din panouri mari.

Se utilizează pe scară tot mai mare dulapurile și cămărilor înzidite.

În proiectele de construcții din panouri mari s-au introdus numeroase îmbunătățiri constructive. De asemeni s-a îmbunătățit și expresivitatea plastică a clădirilor proiectate. În acest sens menționăm introducerea balcoanelor, logiilor și a bovindourilor, colorarea diferită a panourilor, utilizînd materiale ceramice, plăci de sticlă etc.

În viitor urmează să se realizeze unificarea elementelor nespecifice pentru fiecare tip de construcție, cum ar fi: grupurile sanitare, rampele scărilor, panourile despărțitoare, ușile și ferestrele inclusiv ramele, mobilierul înzidit, jardinierele etc.

În viitorii ani se vor construi blocuri din panouri mari, formate din 4 pînă la 9 secțiuni, blocuri punct, precum și blocuri cu un număr sporit de niveluri.

În clădirile cu un număr sporit de niveluri se prevede înglobarea în primele niveluri a unor dotări social-culturale și de servire.

În Institutul Lenproiect s-au elaborat de asemeni proiectele privind o serie unificată complexă de dotări social-culturale.

Pentru toate dotările se prevede un sistem constructiv format din cadre, realizîndu-se elemente spațiale cu dimensiunile de 3,00×3,00 și 3,00×6,00 m.

Realizarea dotărilor social-culturale din panouri se va desfășura pe scară largă în anul 1964. În primul rînd se vor realiza școli, dotări pentru copii și clădiri cuprinzînd dotările sociale și comerciale din centrele de micro-raion.

Din punct de vedere plastic, spre deosebire de trecut, cînd se urmărea realizarea în primul rînd a unui front exterior expresiv, în prezent centrul compoziției îl constituie spațiul interior al microraiunii, unde se desfășoară de fapt viața locuitorilor.

Compoziția ansamblurilor trebuie să aibă un caracter deschis, permițînd legătura dintre spațiile interioare ale unității urbanistice și cele exterioare. Astfel se asigură o legătură organică între microraiion și raionul de locuit, respectiv între toate elementele orașului.

O deosebită atenție trebuie acordată obținerii unei siluete interesante a ansamblurilor. În acest domeniu un rol deosebit îl joacă blocurile punct. Un efect sporit se obține grupînd mai multe blocuri punct (20, 21).

Includerea dotărilor social-culturale în structura unităților complexe îmbogățesc compoziția urbanistică. În același timp este necesar să existe preocuparea completării unităților urbanistice cu elemente sculpturale și plastice, precum și cu elemente arhitecturale minore.

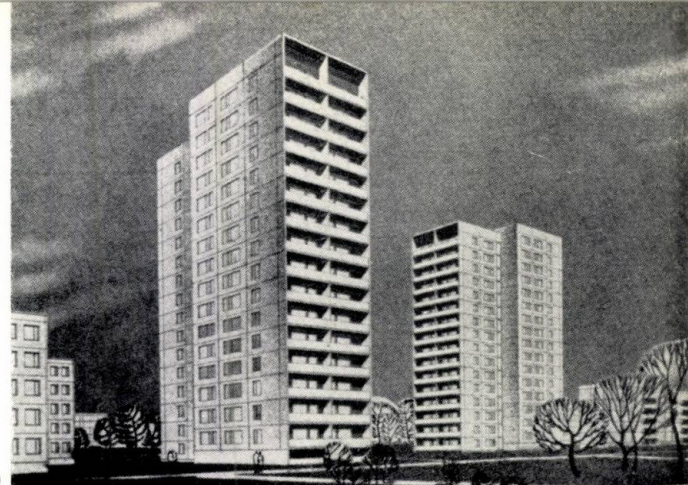
În cazul creșterii numărului de niveluri medii de la 5 la 5,8, costul 1 m² suprafață locuibilă crește datorită scumpirii clădirilor cu 3,5%, în timp ce diminuarea costului rețelelor tehnico-edilitare și a lucrărilor de amenajări exterioare în cadrul ansamblurilor scade cu 0,9%. La aceasta se adaugă o scădere suplimentară de 2% a aceluiași lucrări în afara ansamblurilor propriuzise.

Creșterea numărului de niveluri duce la economisirea teritoriului de construcție, la reducerea rețelelor de străzi și de comunicații, a distanțelor de parcurs pentru autovehicule și a cheltuielilor de întreținere a străzilor.

Arhitectura și construcția Leningradului, nr. 1/1963

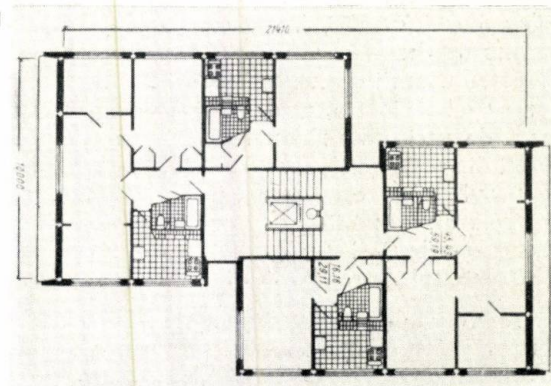
★

În anii 1960—1961, Institutul de proiectări și cercetări științifice de pe lângă Academia de Științe a U.R.S.S.

20

21

a creat un proiect tip de institut de cercetări științifice pentru mașinile de calculat. Pe baza acestui studiu s-a elaborat proiectul Institutului de Electronică și Instalații de Calcul de pe lângă Academia de Științe a R.S.S. Letone, care va fi unul dintre cele mai mari institute de cercetări din U.R.S.S. (22).

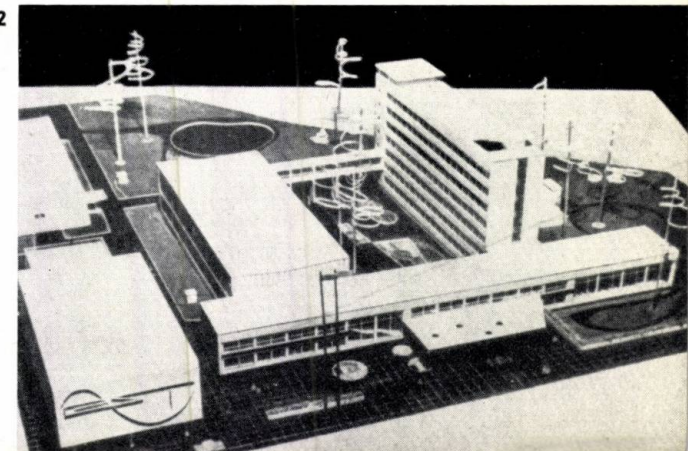
Clădirea principală este formată dintr-un corp cu funcțiuni generale, din corpul de laboratoare și corpul mașinilor electronice de calcul. În afară de clădirea principală, pe teritoriul complexului se mai găsesc: corpul cuprinzînd instalațiile principale, atelierelor experimentale, corpul tehnic și anexele (bazinul decorativ, depozitele etc.).

Clădirea principală este formată din 3 volume diferite, care constituie elementul compozițional de bază.

Corpul cu funcțiuni generale formează un front cu o lungime de 100 m. Corpul cuprinzînd instalațiile principale are latura îngustă orientată către aceeași stradă ca și corpul central, permițînd accesul direct al vizitatorilor, cu ocazia conferințelor. Sistemul constructiv este format dintr-un schelet de beton armat, completat cu pereți cortină și acoperișuri în terasă cu scurgere interioară a apelor.

Arhitectura U.R.S.S., nr. 5/1963

22

REZOLUȚIA FINALĂ A CONGRESULUI AL VII-lea AL UNIUNII INTERNAȚIONALE A ARHITECȚILOR — HAVANA-SEPTEMBRIE 1963

Congresul VII U.I.A. a avut loc la Havana cu participarea delegațiilor din 80 de țări. Tema congresului a fost: « Arhitectura în țările în curs de dezvoltare ».

Patru comisii de lucru (Comisiile pentru « Amenajarea teritoriului », pentru « Locuințe », pentru « Tehnica construcțiilor » și pentru « Unitatea de vecinătate ») au lucrat intens timp de 3 ședințe. Arhitecții, veniți din toate țările lumii, au făcut un schimb de idei și de experiență.

Rezultatele acestei munci fructuoase au fost rezumate în concluziile fiecăreia din comisii de lucru și supuse Comitetului de rezoluții în vederea elaborării proiectului general de rezoluție.

Comitetul de rezoluții a fost format din:

1. Președintele congresului, arh. Osmany Cienfuegos (Cuba)
2. Raportorul general, arh. Fernando Salinas (Cuba)
3. Vice-președintele U.I.A., arh. Yang-Ting-Pao (China)
4. Președinții congreselor precedente, arh. Carlos Ramos (Portugalia) și arh. J. B. Van Den Broeck (Olanda).
5. Raportorii generali ai congreselor precedente, arh. N. Baranov (U.R.S.S.) și J. M. Richards (Anglia).
6. Raportorii invitați, arh. J. P. Vouga (Elveția), Joao Vilanova Artigas (Brazilia), Michael Weill (Franța), J. M. Austin Smith (Anglia).

Dăm mai jos textul integral al Rezoluției finale aprobate de Congres:

CONSIDERAȚII GENERALE:

1. Bunăstarea populației nu se obține numai prin simpla garantare a unei locuințe și a serviciilor anexe, dar și prin coordonarea corectă între planurile locuințelor și cele ale dezvoltării industriale, agricole, școlare etc.

2. Problemele născute din dezvoltarea anarhică a orașelor și a țărilor sînt numeroase, ca și teoriile care tind să le explice și să le rezolve. Numai prin cunoașterea și înțelegerea evoluției istorice, analizarea cauzelor obiective ale problemelor economice și sociale care au determinat această evoluție și prin întărirea cunoștințelor lor tehnice, arhitecții vor putea participa în mod eficace la soluționarea acestor probleme.

3. Se acordă o mare importanță faptului ca fiecare țară să-și formeze arhitecții dîndu-le o cunoaștere profundă a realităților naționale, care le va permite să acționeze în țările lor în modul cel mai potrivit și să-și elaboreze planurile mai degrabă decît să le importe.

Această formare poate fi realizată în strînsă colaborare cu țările dezvoltate, pe calea informațiilor tehnice, a schimburilor de studenți, de profesori și de arhitecți și cu ajutorul activ al U.I.A. și al celorlalte organizații internaționale.

4. În ceea ce privește asistența față de țările în curs de dezvoltare, se declară:

a) că aceste țări trebuie să fie libere să-și aleagă ele înșile felul de asistență de care au nevoie și că ele trebuie să controleze în întregime realizarea planurilor de sistematizare a teritoriului, elaborate în vederea utilizării acestei asistențe;

b) că întreaga asistență trebuie să tindă spre întărirea infrastructurii industriale a țării, să completeze procesul de transformare a materiilor lor prime și să elimine monoproducția.

5. Este de dorit ca U.I.A. să stabilească relații mai strînse cu organismele corespunzătoare ale O.N.U., în vederea realizării, cu mai multă eficacitate, a sarcinilor comune.

SISTEMATIZAREA TERITORIULUI

1. Congresul U.I.A. ia poziție hotărîtă împotriva situației anarhice ce domnește în cvasi-totalitatea țărilor slab dezvoltate și în numeroase țări dezvoltate, în ceea ce privește repartizarea populației, a unităților de producție și a aglomerărilor urbane și rurale. Această situație accentuează și mai mult dezechilibrul existent și, printre alte consecințe, provoacă condiții de viață inumane.

2. Este imposibilă rezolvarea acestei probleme altfel decît prin sistematizarea teritoriului, la scară națională, regională și locală; această sistematizare trebuie să fie sistematică. În cadrul planificării economice naționale, și sprijinindu-se pe analiza exhaustivă a condițiilor naturale, demografice, culturale, economice și tehnice ale unei regiuni, această sistematizare trebuie să tindă la organizarea regiunii într-un tot organic, astfel ca să asigure dezvoltarea sa armonioasă în folosul tuturor locuitorilor săi prin satisfacerea nevoilor lor de serviciu, de cultură și de recreare.

3. Sistematizarea teritoriului național și regional, astfel definit, nu-și va putea atinge obiectivul său fundamental — dezvoltarea — fără producerea unor profunde schimbări în structura economică și socială. S-a dovedit că principalele cauze ale rămîinerii în urmă se datoresc aproape în întregime sistemelor agrare feudale și dependenței sub toate formele.

4. Țările puternic industrializate trebuie să-și pună experiența la dispoziția țărilor în curs de dezvoltare; ele trebuie să le furnizeze o asistență tehnică și economică directă și să contribuie la formarea cadrelor tehnice naționale, capabile să rezolve problemele țărilor lor. Această asistență trebuie să contribuie la dezvoltarea resurselor naturale și a bazelor industriei naționale, conform caracteristicilor proprii fiecărei țări, garantînd în același timp, ca drepturile de proprietate și beneficiile care decurg din această asistență să rămîină investite în țară, iar independența economică națională să fie menținută.

5. Planurile de dezvoltare trebuie elaborate ținînd seama de participarea conștientă și activă a ansamblului populației la pregătirea și realizarea lor la toate nivelurile.

6. Absența sau incoerența datelor și antecedentelor necesare planificării este o caracteristică a țărilor slab dezvoltate. Ar fi deci de dorit să se creeze organisme însărcinate cu adunarea și studierea acestor date, în vederea evaluării, cît mai exact posibil, a resurselor economice și umane de care dispun aceste țări și întocmirii unui tablou al lipsurilor celor mai acute și al problemelor celor mai urgente născute din starea de subdezvoltare.

7. Participarea arhitectului la sistematizarea teritoriului se sprijină pe caracterul esențialmente tehnic și social al responsabilității sale, pentru care motiv el trebuie să se pregătească cu grijă să atace sarcinile care îi revin în calitate de arhitect în mijlocul echipelor de sistematizare. Datoria sa față de societate este să cunoască realitățile țării sale și să combată în mod activ obstacolele ce stau în calea satisfacerii nevoilor majorității populației și, în mod mai general, pe acelea care se opun dezvoltării națiunilor.

LOCUINȚA

1. Locuința constituie o problemă fundamentală care afectează majoritatea populației lumii, care devine din zi în zi mai ascutită, datorită fenomenului rapid de concentrare urbană și care cere, deci, soluții planificate și organizate pe scară mondială.

2. Soluția fundamentală a problemei locuinței marilor mase ale populației poate fi găsită în schimbarea radicală a condițiilor economice și sociale care predomină actualmente în majoritatea țărilor slab dezvoltate.

3. Eliminarea speculației asupra terenurilor, prin apropierea de către puterile publice a pământului și existența planurilor directoare pentru orașe, vor ușura crearea unui mediu de locuit urban și rural, organizat în mod eficace și bine conceput pe plan arhitectural. Astfel, erorile comise în marile lor aglomerări industriale de țările care au atins un înalt nivel de dezvoltare, vor putea fi evitate în țările care încă se află în curs de dezvoltare.

4. Locuința este o parte integrantă a urbanismului. Proiectele de locuințe vor trebui concepute, deci, din punct de vedere arhitectural, în funcție de edificiile publice și școlare și de alte servicii, precum și în raport cu orașul în ansamblul său, astfel încât să poată satisface nevoile sociale și culturale ale populației.

5. Pentru a duce la bun sfârșit vastele programe de construcție în țările în curs de dezvoltare, este nevoie de cadre de profesioniști cu înaltă calificare, de tehnicieni, ingineri și arhitecți.

6. Soluționarea problemelor locuinței cere participarea activă a arhitecților, ceea ce va contribui la crearea unei ambianțe favorabile arhitecturii și sistematizării teritoriului în întreaga societate.

Astăzi se consideră adesea construcția de locuințe ca un simplu proces repetitiv de construcție, cel puțin în ceea ce privește planificarea, proiectarea și tehnica de construcție; în numeroase țări construcția se face fără participarea activă a arhitecților; aceasta a dus la monotonie, la uniformitate și adesea la absența caracterului uman și social în multe din marile ansambluri de locuit. Pentru evitarea acestui pericol, trebuie realizate proiecte tehnice și economice foarte îngrijite, întocmite de cei mai buni arhitecți, ingineri și tehnicieni ai sistematizării, pentru a crea unități de vecinătate bine organizate funcțional, din punct de vedere arhitectonic și uman, pentru satisfacerea și dezvoltarea nivelului cultural și social al poporului.

TEHNICI DE CONSTRUCȚII

1. Dat fiind că imensul deficit de locuințe sporește fără încetare în majoritatea țărilor și în special în țările în curs de dezvoltare, locuința, ca majoritatea construcțiilor, poate și trebuie să fie considerată ca un nou domeniu susceptibil de a fi industrializat. Aceasta provine din faptul că numai printr-o producție masivă, și nu prin întrebuintarea metodelor tradiționale și primitive, este posibil să se atingă volumul enorm de producție necesar satisfacerii nevoilor omenirii. Aceasta mai provine de asemenea din faptul că industrializarea construcției dă naștere la o sporire constantă și nelimitată a productivității muncii, deoarece va fi totdeauna posibil să se realizeze ameliorări tehnice odată realizată automatizarea.

2. Aceste noi tehnici și metode, plecând de la tipizarea elementelor și prefabricarea parțială pentru a atinge o industrializare totală a construcției, trebuie să se dezvolte ținându-se seama de procentul creșterii economice și de nivelul de dezvoltare industrială a țărilor respective.

3. Condițiile fizice și climatice, utilizarea materialelor disponibile locale, luarea în considerație a obiceiurilor populației și a nevoilor sociale, determină bazele concepției arhitecturale a noilor comunități.

4. Totalul general al investițiilor necesitate de industrializarea totală a construcției; durata prelungită a amortizării capitalurilor investite; contradicțiile existente în regimul de liberă antrepriză; faptul că sub acest regim, dezvoltarea unei ramuri industriale, oricare ar fi, depinde în principal de profitul pe care-l pot extrage întreprinderile private; faptul că industrializarea totală a construcției necesită un aparat director care să poată coordona în același timp toate eforturile și toate resursele la nivel național; necesitatea controlului tuturor factorilor care intervin în sistematizarea teritoriului, care să permită sistematizarea nodurilor urbane și industriale în care să fie rentabilă din punct de vedere economic utilizarea tehnicilor industriale de construcție; faptul că finanțarea privată necontrolată a construcției dispersează prea mult realizările, în timp și în spațiu; faptul că orice sistem de prefabricare masivă pretinde unificarea și tipizarea elementelor de construcție; necesitatea de a se elabora planuri economice armonioase și coordonate pentru a se putea realiza industrializarea totală a construcției, planuri pe care antrepriza privată necontrolată s-a arătat incapabilă să le elaboreze; toate cele de mai sus ne fac să credem că pentru a obține planuri economice, armonioase și coordonate, este necesar ca societatea să controleze toate principalele mijloace de producție. În consecință, noi arhitecții din toate părțile lumii, întruniți aici, considerăm că drumul cel mai indicat pentru industrializarea construcției trece prin posesia publică sau controlul democratic efectiv asupra ansamblului principalelor mijloace de producție.

UNITATEA DE VECINĂTATE

1. Unitatea de vecinătate este unul din elementele unei structuri care cuprinde în plus nivelurile urban, regional și național.

2. Unitatea de vecinătate nu constituie numai un ansamblu de clădiri, instalații și servicii, dar trebuie să fie considerată ca un mediu social integrat. Acest principiu antrenează fuziunea sarcinilor arhitectului și urbanistului și această tehnică nouă dă naștere unei noi concepții estetice în domeniul urbanismului.

3. În fiecare țară trebuie să se dezvolte cercetarea statistică în acest domeniu, insistând asupra următoarelor aspecte:

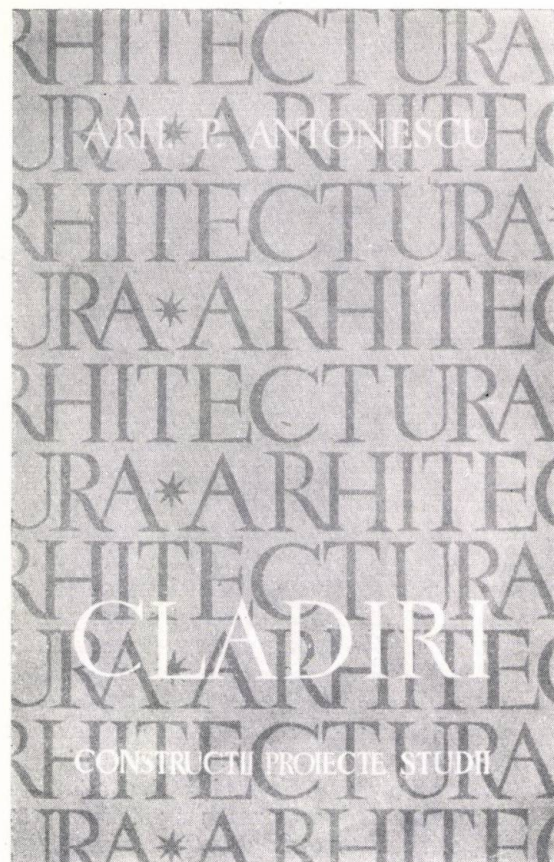
a) complexitatea crescândă a serviciilor sociale în funcție de numărul locuitorilor;

b) densitățile în raport nu numai cu suprafața solului, dar și în raport cu suprafața dezvoltată;

c) procentajul suprafețelor destinate căilor de comunicație, spațiilor verzi, echipamentelor colective și staționării vehiculelor, în diferitele regiuni geografice.

4. Atâta vreme cât construcția de locuințe și de servicii anexe va rămâne supusă condițiilor pieței, orașele își vor păstra condițiile lor de segregare și stratificare socială și unitatea de vecinătate nu va fi decât instrumentul și expresia acestei segregării. Soluționarea problemelor de integrare socială nu depinde exclusiv de concepția arhitecturală a unității de vecinătate, ci în mod fundamental, și de realizările de ordin economic, politic și social.

5. În orice caz, investițiile destinate locuințelor și serviciilor anexe trebuie să fie adaptate nevoilor și schimbărilor pe care le va antrena realizarea planurilor de dezvoltare și calculate în raport cu suma totală a investițiilor, în așa fel încât să se mențină un echilibru just.

Arh. PETRE ANTONESCU

CLĂDIRI CONSTRUCȚII, PROIECTE, STUDII

X + 92 pag. 74 fig. în text + CLXXXIII planșe.
Editura Tehnică, București 1963

Masivul volum apărut sub îngrijirea academicianului arhitect Petre Antonescu și a colaboratorilor săi arhitecți Maria Cotesu și Dinu Antonescu, cuprinde o retrospectivă impresionantă a activității în domeniul arhitecturii desfășurată de autor de-a lungul a aproape o jumătate de secol.

Lucrarea este împărțită în două părți, grupând separat operele de arhitectură clasică și pe cele de arhitectură românească.

În « Cuvîntul înainte » care deschide volumul, autorul arată care a fost evoluția creației sale arhitecturale, condițiile în care și-a conceput operele, principiile teoretice care l-au călăuzit. El scrie:

« Format de școala aceasta orientată către clasicism, păstrătoare a tradiției vechilor maeștri în arhitectură și a unor deprinderi de a construi care au străbătut veacurile, din care căuta să aleagă tot ceea ce se putea adapta creator noilor cerinți, autorul își începe cariera sub semnul clasicismului, căruia îi va plăti tributul de recunoștință, dedicîndu-i arta în care a conceput și realizat unele dintre lucrări sale cele mai importante

și păstrîndu-i, în condițiile cele mai variate, un permanent și liber atașament ».

Totodată, alături de intelectualitatea progresistă a vremii, care se ridica împotriva « importului » cosmopolit de arhitectură din străinătate, pentru a satisface gusturile și modelele burgheziei parvenite și ignorante, arhitectul Petre Antonescu și-a îndreptat privirea către tezaurul de artă populară, pe care a studiat-o cu dragoste și înțelegere și pe care a urmărit s-o traducă în forme noi în lucrările sale de arhitectură românească.

« Începam a crede că va fi ușor de prins firul dezvoltării oprite artificial de invazia modei clasicizante. Firul acesta ducea către o experiență seculară, care purta în manifestările ei expresia geniului creator popular românesc. Pornind de aici, se forma treptat în mine convingerea că nu va fi greu de a integra într-un limbaj plastic contemporan esența însăși a tradițiilor solului natal ».

Pe această bază, autorul a realizat proiectele pentru palatul Sfatului Popular al Capitalei, Sfatului Popular Regional din Craiova, imobilul Băncii de Investiții din București, Arhivele Statului din București și altele.

Adevărată operă de sinteză, lucrarea cuprinde planuri, desene și fotografii ale celor mai reprezentative lucrări ale autorului. Merită relevată în această privință strădania autorilor pentru realizarea unei prezentări grafice și fotografice de cea mai înaltă calitate, lucru atât de important pentru înfățișarea operelor de arhitectură.

M. M.

Arh. GH. SEBESTYEN și arh. V. SEBESTYEN

ARHITECTURA RENAȘTERII ÎN TRANSILVANIA

Editura Academiei Republicii Populare Romîne, 1963.
79 pag. + 42 pag. Note + 4 pag. Bibliografie, 65 fig. în text, 56 planșe

Această lucrare de istoria arhitecturii ne prezintă epoca Renașterii în Transilvania sub multiplele ei aspecte. Autorii, arhitecți, au căutat să studieze fenomenul arhitectonic din epoca dată « ca un rezultat complex al satisfacerii cerințelor sociale pe plan utilitar (deci funcțional, economic și constructiv) și estetic ». Un astfel de mod de a pune problema, nu este numai o simplă enunțare de prefață, ci constituie o preocupare continuă a întregii lucrări. Tocmai această caracteristică a monografiei de care ne ocupăm, o face să se deosebească de lucrările apărute pînă acum, care în majoritatea lor tratează aspectele decorative sau unele elemente constructive ale Renașterii, neanalizînd în suficientă măsură cadrul în care s-a dezvoltat acest fenomen în Transilvania și nefăcînd o analiză mai adîncă a repercusiunilor lui în țările românești. Ori, tocmai accentul pe care-l pun autorii pe problemele funcționale ale programelor pe care le analizează și pe plasarea acestui fenomen în cadrul său social, dă o vedere de ansamblu unitară a Renașterii în țara noastră.

Se pornește de la o analiză a comenzii sociale, arătîndu-se rolul de finanțator principal pe care îl are în această epocă patriciatul urban în Transilvania. Ca rezultat al dezvoltării economice a orașelor, volumul global al

construcțiilor crește, înregistrîndu-se și pe plan tehnic (soluții constructive, materiale de construcții) un real progres, precum și repercusiunile pe care le-a avut această dezvoltare în organizarea socială a muncii în domeniul construcției. Această organizare este caracterizată printr-o diviziune a muncii mai accentuată și, ca urmare a acestei specializări, printr-o producție mai avansată.

Tocmai în acest domeniu se diferențiază, arată autorii, arhitectura Renașterii de arhitectura anterioară gotică.

Pe această bază teoretică, în lucrare se analizează arhitectura orașelor, desfășurîndu-se în fața ochilor noștri programe diverse: locuința patricianului și a celorlalte pături ale populației urbane, hanuri, case de bresle, primării (sfaturi), școli, băi și biblioteci publice, farmacii. De asemenea, mai trebuie remarcate și observații interesante în legătură cu ansamblul orașului și lucrările lui edilitare.

Un loc important îl ocupă și reședințele nobiliare construite în afara incintelor orașelor: castelele și cetățile. Este interesant modul în care autorii fixează în a doua jumătate a secolului XVI momentul cînd reședințele nobiliare, datorită cristalizării unei tehnici mai avansate de fortificație, trec la un nou tip de castel, care devine cel mai important program de construcții nobiliare din epoca Renașterii în Transilvania, diferențiîndu-se de cel al cetății.

Curia, care se dezvoltă mai ales într-o perioadă de declin a arhitecturii nobiliare, este reprezentată totuși în lucrare prin cîteva frumoase exemple (cele de la Ozun și Virghiș).

Înfrîurirea arhitecturii populare țărănești asupra arhitecturii Renașterii este prezentată în lucrare nu numai sub aspectul grupării principalelor încăperi ale locuinței orășenești și nobiliare, care este foarte apropiată de aceea a caselor țărănești în ceea ce privește adoptarea unor

sisteme de construcție folosite la acoperirea unor încăperi cu deschideri relativ mari, soluții date de « priceperea străveche a țărănilor lemnari ».

Un capitol special este dedicat de autori profilurii în arhitectura Renașterii din Transilvania. Pornindu-se de la premisa că evoluția profilurii se supune în ansamblu evoluției arhitecturii, totuși prima are o răminere în urmă față de a doua, adică o întârziere a formelor, fapt care explică mai departe existența profilurii gotice în plină Renaștere sau elemente de renaștere realizate în Transilvania până la 1750.

Aș dori să mai subliniez modul în care este tratată în lucrare legătura între Renașterea din Transilvania și arhitectura din celelalte două țări române. În afara similitudinilor de profilură și elemente decorative ale Renașterii târzii din Transilvania cu cele ale arhitecturii brîncovenesti, care au fost semnalate de mai mulți cercetători, autorii lucrării văd în sistemul de boltire, specific Renașterii transilvănene, o concepție mai veche moldovenească care apoi, prin filiera transilvăneană, se regăsește în Țara Românească. De asemenea, o altă asemănare însemnată este constatată în lucrare între schema funcțională de plan a apartamentelor din castelele transilvănene și palatele brîncovenesti.

Monografia « Arhitectura Renașterii în Transilvania » se bazează pe o bogată documentație, cu un impresionant volum de note — care uneori ar fi putut cu ușurință să fie înglobate în text — pe un material grafic original, reprezentînd relevee, executate cu multă exactitate, a cca. 60 de detalii de arhitectură a Renașterii din Transilvania. Aceste relevee sînt însoțite în cele mai multe cazuri și de fotografii.

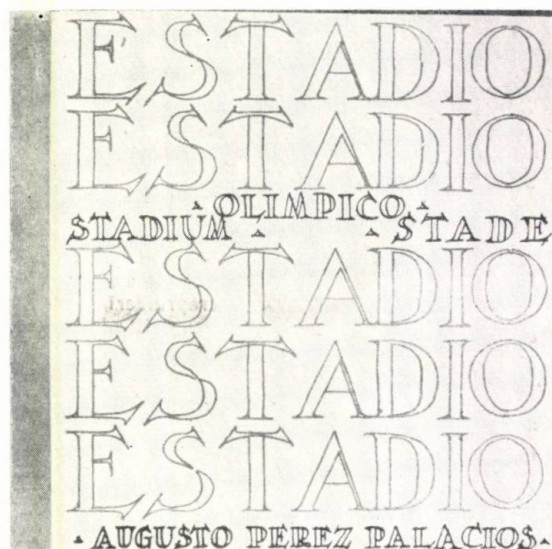
Au fost publicate o serie de date noi, cum ar fi cele cu privire la sculptorul Sipos, un istoric inedit al construcției cetății Oradea și au fost strînse la un loc și corelate date privind construcții din cele trei principate române. Cred că într-o ediție viitoare amplificată, ar trebui analizate unele monumente mai importante cum sînt castelul de la Lăzarea, aripa « Matei » a castelului de la Hunedoara și altele care au rămas mai puțin cercetate de autori.

Atunci cînd se discută influențele unor monumente care precedă Renașterea, se dă exemplul de la Prejmer. Țin să precizez însă că ocnițele de la exteriorul incintei primăriei sînt datate în a doua jumătate a sec. XVI, deci contemporane cu perioada Renașterii din Transilvania, deci un rezultat direct al Renașterii. De asemenea, în ceea ce privește planul bisericii, nu se poate spune că este trilobat, deoarece este vorba de un plan în formă de cruce din a doua jumătate a secolului XIII, unde fiecare braț este absidat. Este greu de crezut că acest plan ar fi influențat pe cele ale Renașterii.

În ceea ce privește forma de prezentare a lucrării se poate spune că releveele și unele fotografii sînt bine prezentate, tiparul este însă sub nivelul unei lucrări de istoria arhitecturii, iar supraperta este nesemnificativă și mult sub nivelul cerut de o lucrare de artă.

Lucrarea științifică « Arhitectura Renașterii în Transilvania » a arhitecților Gh. Sebestyen și V. Sebestyen reprezintă o sinteză realizată pe baza unei ample informații documentare în problema tratată, cu o serie de noi puncte de vedere. De asemenea trebuie apreciat efortul autorilor de a descoperi specificul școlii transilvănene în arhitectura Renașterii. Se face o încadrare istorică a arhitecturii epocii analizate, dîndu-se o explicație științifică a fenomenului. Această lucrare nu numai că completează un gol în cunoștințele noastre despre istoria arhitecturii patriei noastre, dar ea poate servi și ca bază pentru studii de sistematizare a centrelor istorice și a restaurării monumentelor din Transilvania.

Arh. Virgil Bilciurescu
Candidat în științe

Augusto Perez Palacios
ESTADIO OLIMPICO — CIUDAD UNIVERSITARIA —
MEXICO

Stadionul olimpic al cetății universitare din Mexic
Direcția generală de publicații a cetății universitare —
Mexic 1963.
314 pag., numeroase desene planșe, și fotografii.

Prezentare a evoluției proiectării și execuției marelui stadion olimpic de 80 000 de locuri, construit în anul 1952 sub conducerea arhitecților A. P. Palacios, R. Salinas și J. Bravo.

Lucrarea conține schițele anteproiectului și proiectului definitiv, proiectul structurii de rezistență și instalațiilor, fotografii ale stadionului, precum și proiectele de decorații murale ale lui Diego Rivera.

Text în spaniolă, engleză și franceză.

Udo Kulterman
BAUKUNST DER GEGENWART

Arhitectura viitorului
Editura Ernst Wasmuth — Tübingen 1958
236 pag., 180 fotografii

După o scurtă introducere, autorul analizează o serie de importante realizări arhitecturale din Anglia, Brazilia, Franța, Italia, Japonia, Mexico, S.U.A. etc.

Textul este completat cu un bogat material fotografic înfățișînd o serie de construcții reprezentative din țările respective.

COBETSKAYA ARHITEKTURA — 15 — 1963

Arhitectura Sovietică nr. 15 — 1963

Editura de Stat pentru Construcții și Arhitectură — 1963.
160 pag., numeroase ilustrații.

Culegere de articole sub egida Uniunii Arhitecților Sovietici, întocmită de un colectiv sub conducerea lui Iu. Iaralov. Volumul cuprinde articole despre electrificare și urbanism (P. Neporojii), tipuri de construcții social-culturale (N. Vavroski și V. Kulaga), problemele proiectării școlilor-internate (V. Stepanov și I. Fedorova), maestrul arhitecturii sovietice Ghinsburg (R. Higer) etc. Arhitectul André Lurçat semnează un articol intitulat « Principiile mele teoretice și aplicarea lor practică ».

М. Тарановская

АНСАМБЛЬ ПЛОЩАДИ ОСТРОВСКОГО
УЛИЦЫ З. РОССИ, ПЛОЩАДИ ЛОМО-
НОВОСА В ЛЕНИНГРАДЕ

М. Тарановскаја

Ansamblurile pieței Ostrovski, străzii Rossi și pieței Lomonosov din Leningrad
Editura de Stat pentru Construcții și Arhitectură, Leningrad 1962.
176 pag., 79 desene și fotografii în text, 53 planșe fotografice.

Lucrarea cuprinde un studiu asupra rolului jucat de Rossi în activitatea de sistematizare a centrului orașului Leningrad, precum și analiza proiectelor pentru ansamblul arhitectural al străzii Rossi și piețelor Ostrovski și Lomonosov.

Un bogat material ilustrativ înfățișează detaliile de arhitectură și vederi generale ale ansamblurilor arhitecturale analizate.

Georges Eudes
INTERIEURS MODERNES

Interioare moderne

Editura Charles Massin — Paris f.d.
136 pag., 150 fotografii + 28 fotografii în culori.

Lucrarea cuprinde o culegere de fotografii de interioare moderne, realizate în special de arhitecți și decoratori francezi.

Continuare din pg. 38

Transmiterea zgomotului prin impact este la rîndul lui de două feluri: prin șoc și prin vibrație. Față de zgomotul transmis prin aer, se deosebește prin energia mult mai mare, prin modul de transmitere, trecînd — mai întîi — prin mediu solid și numai apoi prin aer, la ureche (fig. 10).

Cu privire la zgomotul de impact transmis de-a lungul elementelor de construcție, este de reținut faptul că sunetul se transmite mai ușor prin materiale cu inerție mică și că pereții transmit sunete de frecvență joasă mai rapid decît sunete de frecvență înaltă.

Cu privire la mijloacele de absorbție a zgomotelor, o serie de materiale noi și metode de execuție pun la dispoziția proiectanților variate soluții de captare și absorbție a zgomotelor. Astfel de soluții s-au și realizat sau sînt în studiu la unele întreprinderi industriale cum sînt uzinele « Tractorul »-Brașov, « 23 August »-București, « Rulmentul »-Brașov etc.

Mijloacele de ordin arhitectural, de organizare a spațiului, se referă în primul rînd la zonificarea teritoriului uzinal, la gruparea spațiilor în care producerea zgomotului este mai accentuată și la izolarea lor de celelalte zone. Mijloace importante sînt puse azi la îndemînă de tehnica modernă de automatizare a producției și de telecomandă, care permite îndepărtarea oamenilor de sursele de zgomot.

În legătură cu zgomotul de impact, transmis prin șoc și vibrație, este necesar să se țină seama nu numai de energia sonoră emisă, ci și de faptul că la nocivitatea reprezentată de zgomot se adaugă nocivitatea produsă de însăși vibrațiile elementului respectiv.

În numeroase întreprinderi se folosesc pe scară largă diverse scule, mașini-unelte și agregate, generatoare în același timp atît de zgomot (prin vibrații), cît și de vibrații percepute de organism sub formă de vibrații mecanice sau trepidatii. Ca și zgomotul, vibrațiile acționează asupra întregului organism, chiar cînd sînt resimțite numai local, de anumite organe. De aceea, expunerea timp îndelungat la acțiunea vibrațiilor în procesul muncii, poate duce la apariția unor turburări funcționale și chiar a unor leziuni organice.

În producție, sînt frecvente în special fenomenele patologice produse sub acțiunea vibrațiilor care se propagă printr-o porțiune limitată de corp — mînă, picior etc. în urma mișcărilor oscilatorii produse la acel nivel.

Încordarea anumitor grupe musculare, necesară în procesul muncii, favorizează propagarea vibrațiilor în țesuturi și în special în țesutul osos. Alături de turburările de sensibilitate, de modificările neuromusculare și vasculare, în « maladia de vibrații » se observă turburări neuro-vegetative, diferite turburări trofice, atrofii musculare etc.

Este deci absolut necesar să se studieze izolarea mașinilor sau utilajelor cu ajutorul dispozitivelor antivibratile. Cele mai multe din aceste dispozitive sînt în același timp și antifonice.

Fără a intra în descrierea acestor sisteme, vom arăta numai că ele se pot grupa în trei categorii: resorturi, dispozitive anti-vibratle și saltele silențioase. Resorturile au dezavantajul că pot suferi în timp deformări importante; nu sînt supuse acțiunii temperaturii decît în foarte mică măsură, însă sînt bune conducătoare de sunete, așa încît este necesar să se intercaleze materiale antifonice între reazem și suport.

Dispozitivele antivibratle sînt constituite din materiale diferite, ca pîsla sau cauciucul (natural sau sintetic). Elasticitatea lor depinde de natura materialului, de dimensiunile sale și de posibilitățile de deformare. Uzura și îmbătrînirea lor este în general mai mare decît a resorturilor (fig. 11).

Saltelele silențioase se pot realiza în numeroase feluri — de la covorul obișnuit pînă la planșeele flotante. Spre deosebire de dispozitivele menționate mai sus, aceste saltele sînt folosite în general pe suprafețe mari. În industrie sînt folosite, cel mai des, planșeele flotante.

În fig. 12 este dată schema de instalare a unui grup compresor montat pe un masiv de beton ca fundație, rezemat la rîndul lui pe un sistem de resorturi.

În afară de măsurile tehnice preconizate, o măsură importantă de prevenire și evitare a îmbolnăvirilor produse de zgomot și trepidații o constituie și stabilirea limitelor admisibile ale acestora la locul de muncă. Legiferarea acestora — ca măsură obligatorie, atît pentru proiectanții de utilaje cît și pentru cei de construcții și beneficiari — este de natură să limiteze — dacă nu să elimine — toate nocivitățile reprezentate de zgomot și trepidații. Problema este cu atît mai importantă cu cît numărul muncitorilor supuși diverselor noxe a crescut odată cu acțiunea de industrializare a țării.

De asemenea, un rol important îl poate avea soluția de plan general a întreprinderii sau chiar de sistematizare urbanistică. S-au observat, spre exemplu, turburări de creștere la copiii dintr-o creșă care fusese amplasată la o distanță prea mică de o forjă; aceste turburări au încetat odată cu mutarea creșei. Amplasarea unor agregate, mașini sau utilaje în afara clădirilor în aer liber, constituie, de asemenea, un mijloc eficient pentru eliminarea zgomotelor sau vibrațiilor.

Cerințele tot mai complexe ale arhitecturii industriale din țara noastră pun astfel probleme noi, pentru a căror rezolvare sînt necesare soluții studiate în mod corespunzător, menite să contribuie la ridicarea nivelului proiectării industriale, la asigurarea unei mai mari eficiențe în producție, la condiții de muncă mai favorabile și economii în investiție.

DIN ACTIVITATEA UNIUNII ARHITECȚILOR MANIFESTĂRI LA CASA ARHITECTULUI

CONFERINȚE

Marți 12 noiembrie 1963 a avut loc o informare asupra lucrărilor celui de al VII-lea Congres al Uniunii Internaționale de Arhitecți desfășurat la Havana în septembrie 1963, precum și asupra lucrărilor celei de a VIII-a Adunări a U.I.A., care s-a ținut în Mexic în luna octombrie. Tema Congresului « Arhitectura în țările în curs de dezvoltare » a fost viu dezbătută în ședințele pe secții și în cele 3 ședințe plenare ale Congresului la care au participat delegați din 80 de țări.

Arh. Anton Moiescu, secretar al Uniunii Arhitecților, a prezentat în cadrul informării problemele discutate atât la Congres cât și la Adunare.

★

În cadrul ciclului de conferințe « Probleme de materialism istoric », conf. univ. Ion Rebedeu a vorbit în ziua de 19 noiembrie 1963 despre « Rolul maselor și al personalității în istorie ».

★

La Casa Arhitectului a avut loc, vineri 13 decembrie 1963, comemorarea a 20 de ani de la încetarea din viață a arhitectului Horia Creangă. Cuvîntul de deschidere a fost rostit de acad. arh. Duiliu Marcu, președintele U.A. Arhitectul Nicolae Nedelcu a vorbit despre viața și creația acestui valoros reprezentant al arhitecturii românești dintre cele două războaie mondiale, a cărui personalitate a exercitat o puternică influență asupra tinerilor arhitecți din epoca respectivă.

Tot cu acest prilej a fost deschisă și o expoziție de fotografii cuprinzînd cele mai remarcabile lucrări ale arhitectului Horia Creangă.

★

În ziua de 17 decembrie 1963, în cadrul ciclului de conferințe « Metode și soluții noi în proiectarea arhitecturală și urbanistică », arhitecții Nicolae Porumbescu și Mihai Caffé au conferențiat despre « Influența modului de viață asupra programului de arhitectură și urbanism ». Conferința, însoțită de diapozitive, s-a bucurat de o asistență numeroasă din partea arhitecților.

★

De o participare deosebită s-a bucurat și conferința « Socialismul și dezvoltarea personalității umane », ținută în ziua de 7 ianuarie 1964 de lector univ. Gheorghe Coțău. Conferința a făcut parte din ciclul « Probleme de materialism istoric ».

★

Prof. arh. Gustav Gusti, care a condus delegația de arhitecți români participanți la cel de al VII-lea Congres al U.I.A. de la Havana și la cea de a VIII-a Adunare a arhitecților din Mexic, a prezentat pe larg, în ziua de 14 ianuarie a.c., impresiile culese cu ocazia călătoriei efectuate în Mexic.

Prezentarea a fost însoțită de diapozitive înfățișînd imagini din Cuba și Mexic, asupra cărora au dat explicații și arhitecții prof. Octav Doicescu și Anton Moiescu, membri ai delegației.

★

O prezentare similară de diapozitive a avut loc și în ziua de 28 ianuarie a.c. Arh. Anton Moiescu a însoțit cu explicații imaginile arhitecturale și monumentele istorice din Cuba și Mexic.

★

Tot la Casa Arhitectului, a avut loc în ziua de 27 decembrie 1963, o prezentare însoțită de diapozitive cu imagini din U.R.S.S., realizate de arh. Marga Stănescu cu ocazia călătoriei de documentare pe care a întreprins-o în cursul anului 1963 la Moscova, Leningrad, Riga și Kiev.

EXPOZIȚII

Între 5—25 noiembrie 1963, în sălile de expoziții ale Casei Arhitectului a fost deschisă o expoziție de fotografii cu aspecte din realizările arhitecturale sovietice. Fotografii au fost făcute de arhitecții români care au vizitat în anul 1963 U.R.S.S., unde au făcut o călătorie de documentare.

În aceeași perioadă, tot în sălile de expoziții ale Casei Arhitectului a avut loc și expoziția personală de grafică a arhitectului Eugen Dobrotă. Schițele în alb-negru și culori au înfățișat aspecte din țara vecină și prietenă, R. P. Ungară.

★

La sfîrșitul lunii noiembrie, la Casa Arhitectului a avut loc premiarea celor mai reușite expoziții personale din cursul anului 1963. Juriul a apreciat și premiat expozițiile următorilor arhitecți:

- Anton Moiescu și Romeo Belea — fotografii cu tematică arhitecturală
- Martin Pinchis — lucrări de arhitectură
- Dan Iovănescu și Eugen Dobrotă — lucrări de artă plastică cu tematică arhitecturală

O serie din aceste lucrări premiate au format obiectul unei expoziții, deschisă între 27 decembrie 1963 și 15 ianuarie a.c.

★

O altă expoziție anuală, cu lucrări personale de acuarelă, desen și fotografii reprezentînd arhitectura noastră nouă, a fost deschisă între 3—20 decembrie 1963. Pentru lucrările în acuarelă și desen, au fost premiați arhitecții Radu Cosma, Laurențiu Vasilescu, Dan Iovănescu, Bogdan Gheorghiu și Mircea Anania, iar pentru fotografii arhitecți Marian Stănescu, Simon Julman, Mina și Marcel Laurian.

★

Cu prilejul deplasării lor în Cuba, ca delegați la cel de al VII-lea Congres al U.I.A. (Havana-septembrie 1963), arhitecții Constantin Frumuzache, Dinu Gheorghiu, Nicolae Vlădescu și Gheorghe Dumitrașcu au fotografiat numeroase imagini arhitecturale care au fost expuse în sălile Casei Arhitectului între 17 ianuarie și 15 februarie a.c.

VIZITE DE PESTE HOTARE

În cadrul acordurilor culturale dintre uniunile de arhitecți din țara noastră și U.R.S.S., între 9—30 decembrie 1963, un grup de arhitecți sovietici — C. I. Kosarjevski (Moscova), A. V. Juk (Leningrad) și A. V. Kolotovchin (Chișinău) — au vizitat Capitala, orașele Brașov și Galați și litoralul, interesîndu-se îndeaproape de arhitectura noastră nouă, de metodele de construcții și de monumentele istorice cele mai reprezentative.

ERATĂ: În nr. 5/1963 al revistei, pag. 2 se va citi: colaboratori-arhitectură: arhitecții Cristea Pruncu, Margareta Dumitriu.

PLENARA FILIALEI IAȘI A UNIUNII ARHITECȚILOR DIN R.P.R.

Între 1—3 noiembrie 1963, a avut loc la Iași plenara filialei Uniunii arhitecților din R.P.R., care a avut ca obiect discutarea problemelor ridicate de sistematizarea orașului Iași.

La plenară au participat prof. arh. Nicolae Bădescu, președintele Comitetului de Stat pentru Construcții, Arhitectură și Sistematizare, Constantin Nistor, președintele Sfatului Popular Regional Iași, prof. arh. Gustav Gusti, vicepreședinte al Comitetului de Stat pentru Construcții, Arhitectură și Sistematizare, arh. Anton Moisescu și Ludovic David, secretari ai Uniunii Arhitecților din R.P.R., arhitecți și ingineri din Iași, precum și din alte orașe și regiuni ale țării.

Arhitectul George Pohrib, secretarul filialei Iași a Uniunii Arhitecților, a prezentat un referat în care a arătat următoarele:

« Pentru a aduce la îndeplinire sarcinile trasate de partid privind reconstrucția socialistă a Iașului, avînd la bază ca element principal industrializarea orașului, a fost reactualizată și completată schița de sistematizare a orașului, ale cărei elemente esențiale sînt:

- dezvoltarea orașului ca puternic centru industrial, cu constituirea unei zone industriale;
- dezvoltarea în continuare a caracterului de centru de învățămînt superior;
- creșterea rolului său ca centru social-cultural pe plan regional;
- prevederea unui regim de construcție dominant, de 5 niveluri, cu unele accente înalte;
- axarea schemei de circulație în general pe structura stradală existentă, cu evitarea transportului greu în tranzit prin străzi de cadă.

Teritoriile alese pentru reconstrucție în prima etapă sînt: zona de sud a orașului, învecinată zonei industriale, și cîteva puncte din interiorul orașului legate de rezolvarea unor probleme stringente de circulație.

Criteriile care au determinat alegerea acestor amplasamente au fost:

- apropierea locuințelor de locul de muncă (zona industrială, noul institut politehnic);
- reconstruirea și asanarea unor teritorii cu densitate mică, cu echipare tehnico-edilitară redusă și cu un fond de locuit necorespunzător;
- terminarea ansamblurilor de locuințe începute;
- rezolvarea completă a unor puncte din oraș în care circulația majoră este strangulată.

Prin amplasamentele și regimurile de înălțime preconizate, în parte realizate, se accentuează relieful accidentat al orașului, păstrîndu-se silueta lui specifică. Se păstrează, se încadrează și se pun în valoare monumentele de arhitectură și istorice existente.

Din numărul de apartamente ce urmează a se realiza în etapa 1962—1965, ponderea importantă revine cartierelor Socola-Nicolina, Tătăraș-sud și str. Anastasie Panu-sud.

Teritoriul propus pentru dezafectare și reconstrucție în această etapă avea o densitate de numai 44 locuitori/ha, cu o suprafață locuibilă de 5,50 m²/locuitor, în timp ce teritoriul aferent zonei de locuință va fi de 1 235 ha, revenind un indice de densitate bruto de 155 locuitori/ha, în care se includ și instituțiile de învățămînt și cele social-culturale. Pe parcursul realizărilor, procentul de ocupare a terenului, inițial de 18%, a mai fost sporit în corelație cu un indice de locuibilitate din ce în ce mai crescut. În zonele în curs de reconstrucție, densitatea netă se încadrează în cifra de 4 250 m² suprafață locuibilă/ha, corespunzînd regimului de 5 niveluri.

Zonele reconstruite vor beneficia în cel mai înalt grad de toate dotările tehnico-edilitare care vor asigura confortul necesar, apartamentele vor beneficia de încălzire centrală prin termoficare orășenească etc.

Schița de sistematizare a zonei industriale a fost elaborată pe baza indicațiilor date de tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej, la adunarea activului de partid din regiunea Iași în septembrie 1961:

« Pentru amplasarea judicioasă și economică a obiectivelor din Iași se prevede, conform schiței de sistematizare a orașului, crearea unei zone industriale în care vor fi concentrate noile unități, grupate în jurul centralei electrice și de termoficare ».

Schița de sistematizare a zonei industriale are următoarele caracteristici:

- prezintă interes republican, prin importanța obiectivelor și mărirea teritoriului ocupat;
- se realizează « în mers », unele obiective construindu-se paralel cu acțiunea de detaliere a sistematizării;
- înlătură aspectele negative din trecut, corectînd, în avantajul zonei, limita existentă în nord, prin regularizarea rîului Bahlui pe un traseu liniar, iar în sud prin reducerea terenului ocupat de complexul feroviar Socola;
- în zonă se vor amplasa numai industrii, locuințele vechi urmînd a fi dezafectate pe măsura nevoilor;
- unele din unitățile existente vor fi dezafectate ca necorespunzătoare din punct de vedere al stării amplasamentului sau profilului (...).

Referitor la realizările din ultimii ani pe teritoriul orașului Iași, arh. George Pohrib a arătat că în cadrul noii zone industriale s-au construit: secția de corpuri suflate și țevi P.V.C. a fabricii de prelucrare a maselor plastice, fabrica de tricotaje, fabrica de mobilă (cu o producție de 10 000 garnituri pe an) și o secție de mobilă curbată, fabrica de ulei.

Totodată, sînt în curs de realizare: uzina metalurgică Iași, centrala electrică și de termoficare și centrul de depozitare și condiționare a vinului, iar alte unități din ramurile industriei ușoare, alimentare și de materiale de construcție se găsesc în stadiul de proiectare (...).

În diverse cartiere au fost construite sau sînt în curs de finisare în jurul a 8 500 apartamente noi, ansamblul din Socola-Nicolina cu aproximativ 6 000 apartamente constituind prima acțiune socială mai amplă de reconstrucție a orașului.

Realizarea acestui volum important de locuințe a contribuit la îmbunătățirea condițiilor de locuit ale oamenilor muncii din oraș, atît sub raport cantitativ, cît și, desigur, sub raport calitativ. În același timp se evidențiază și aportul acestor realizări la restructurarea urbanistică a orașului prin reconstrucția în mare parte a Pieței Unirii, reamenajarea unor părți din arterele magistrale, asanarea unor zone mizere, moștenire a trecutului (...).

Simultan cu construirea locuințelor s-au realizat și spații comerciale și de prestație, contribuind la îmbunătățirea deservirii populației (...).

Totuși, a spus raportorul, în realizările noastre au apărut unele aspecte negative privind compoziția și regimul de înălțime, ... și copierea necritică a realizărilor plastice din țară, ceea ce nu a creat posibilități de afirmare a specificului orașului Iași.

De asemenea, referitor la confort mai avem de studiat posibilitățile de mărire a spațiului de locuit și a anexelor, înzestrarea cu echipament tehnico-sanitar de calitate, îmbunătățirea continuă a finisajelor etc. Tot astfel, în ce privește deservirea, dotările, circulația pietonală și carosabilă, asigurarea condițiilor igienico-sanitare în cadrul unităților structurale de locuit, mai sînt încă probleme rezolvate necorespunzător (...).

Ca important centru cultural și de învățămînt superior în plină dezvoltare, în Iași este în curs de terminare extinderea spațiului de învățămînt al Universității «Al. I. Cuza» cu peste 18 000 m² suprafață utilă, au fost realizate în ultimul timp aproape 100 săli de clasă pentru învățămîntul mediu și elementar și complexe studențești cu un total de peste 6 000 de locuri. De asemenea, se află în curs de proiectare prima etapă de 3 000 locuri din complexul social studențesc al Institutului politehnic și este elaborat studiul tehnic-economic pentru noul complex al acestui institut, cu o capacitate finală de 5 500 studenți, amplasată în sudul orașului, lângă zona industrială (...).

În domeniul culturii au fost date în folosință Casa de cultură a sindicatelor și Casa de cultură a tineretului, fiecare cu cîte o sală de spectacole cu 1 000, respectiv 850 locuri. De asemenea, lângă Palatul Culturii, Teatrul de vară pentru 2 300 spectatori și un cinematograful de 1 000 de locuri.

A fost realizat Stadionul sportiv «23 August» pentru aproximativ 18 000 spectatori, avînd tribuna oficială acoperită cu o copertină de beton armat în consolă de 9,00 m.

În ceea ce privește instituțiile sanitare au fost elaborate studii tehnico-economice pentru un spital de pediatrie cu 400 paturi plus 120 însoțitori, un spital de oncologie cu 200 paturi și o policlinică orașenească — toate avînd și caracter clinic în legătură cu învățămîntul superior medical.

O deosebită grijă se acordă de către organele locale, cu sprijinul direcției de specialitate din CSCAS, restaurării și conservării monumentelor istorice și de arhitectură. Astfel, menționăm restaurările făcute la Teatrul Național, la Palatul Culturii, vechea Universitate, clădirea Sfatului Popular Regional, la Muzeul «Unirii», sala gotică de lângă biserica «Trei Ierarhi» ș.a.m.d. Este în curs de restaurare, din fondurile alocate de Direcția Monumentelor Istorice, mînăstirea Galata (...).

În ce privește echiparea edilitară a orașului amintim punerea în funcțiune a conductei de aducțiune a apei de la Prut, fiind în curs de realizare dublarea acesteia pentru apa industrială și potabilă. Odată cu regularizarea Bahluiului, în zona orașului au fost executate și canalele colectoare, care evită deversarea apelor uzate direct în Bahlui (...).

După prezentarea succintă a realizărilor înfăptuite și a proiectelor mai importante, a continuat arh. George Pohrib, vom aborda pe scurt perspectivele dezvoltării orașului Iași (...).

O problemă importantă este aceea a alegerii teritoriului pentru dezvoltarea corespunzătoare a zonei de locuit, astfel încît să fie corelat cu amplasarea noii zone industriale. Pentru extinderea zonei de locuit apar diferite posibilități, cum ar fi șesul Bahluiului dintre actuala linie ferată spre vest și versantul de nord al dealului Galata. Aceasta ar comporta modificări de traseu atît pentru regularizarea Bahluiului cît și pentru linia ferată, inclusiv complexul gării de călători.

Alte posibilități de extindere a zonei de locuit ar mai fi spre est, pe traseele Obreja și Dancu-Holboca, sau către sud, pe terasa Galata — Valea Adîncă.

Pentru oricare din aceste direcții de dezvoltare în perspectivă, problema urbanistică esențială este aceea de a lega noile teritorii de structură a orașului existent, nu numai funcțional, dar și compozițional...

În legătură directă cu reconstrucția orașului nostru se impune și abordarea unor aspecte de principiu.

În expunerea sa, tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej a accentuat că «construcția noilor cartiere de locuințe trebuie să se desfășoare cu grija de a se obține ansambluri cu un aspect arhitectonic atrăgător, ținînd seamă de anumite particularități specifice orașului», arătînd în același timp că orașul Iași poate și trebuie să devină unul din cele mai frumoase orașe ale țării.

De aceea, una din problemele a căror rezolvare revine în mare măsură arhitecților, este aceea a orientării urbanistice și arhitecturale în viitor (...).

Pentru realizarea sarcinilor trasate este necesară creșterea continuă a ritmului de execuție. Aceasta necesită o industrializare intensă a construcțiilor (...).

Dar clădirile cu un număr restrîns de etaje, realizate din panouri mari, clădirile cu un număr mai mare de etaje realizate cu cofraje glisante, tîmplăria standardizată și alte elemente repetate, inspiră teama că, odată cu creșterea volumului de construcții, ceea ce ne-a apărut pînă acum frumos în cantitate restrînsă, să nu se transforme neplăcut prin dezvoltare cantitativă. Credem că în special, în volumul mare de construcții din panouri mari, care conduc în mod inevitabil la soluții rigide, greu de încadrat în peisajul frămîntat la Iași, se află un pericol ascuns. Este necesar să evităm monotonia ce rezultă dintr-o repetare necritică; să evităm depersonalizarea ansamblurilor de clădiri ale cartierelor și ale orașului. Gama mijloacelor de aplicare completă a tehnicii înaintate se mai cere lărgită cu noi metode, care să permită o variație mai mare a construcțiilor (...).

În proiectare — pînă nu demult — elementul compozițional îl forma clădirea însăși. Odată cu creșterea volumului de construcții de locuințe, subiectul compoziției devine ansamblul (grupul de clădiri, microraioul, cartierul). Odată cu schimbarea elementului compozițional de bază se schimbă și elementele de particularizare locală cu care trebuie să acționăm (...).

O problemă de orientare de mare importanță este găsirea acestor soluții care să asigure orașului Iași un caracter propriu și în același timp contemporan, în condițiile tehnico-economice ale etapei actuale și de perspectivă.

Copierea necritică ca și dezvoltarea la scară mărită a elementelor de detaliu ale arhitecturii moldovenești din trecut, constituie o metodă a cărei abandonare este unanim admisă ».

Încheindu-și referatul, arh. George Pohrib a spus:

«Filiala Uniunii Arhitecților din Iași are convingerea că din dezbaterile acestei plenare vor reieși sugestii, care să constituie un sprijin și un îndreptar în activitatea noastră de viitor ».

★

Discuțiile care au urmat și la care au participat 35 de vorbitori, au atins numeroase probleme atît cu caracter concret, legate direct de propunerile de sistematizare a orașului Iași, cît și teoretic, de valabilitate mai generală.

Pornind de la indicația organelor superioare asupra creșterii populației Iașului pînă la aproximativ 300 000 locuitori, în viitorii 15—20 de ani, numeroși vorbitori au examinat consecințele pe care această dezvoltare demografică o va avea asupra sistematizării orașului.

Ideea însăși a unei creșteri de asemenea proporții a suscitat numeroase intervenții, vorbitorii ridicînd diverse probleme. Aceste probleme au fost lămurite de prof. arh. Gustav Gusti, care a spus:

« În ceea ce privește profilul de 300 000 de locuitori, vreau să atrag atenția că această cifră nu a fost o cifră aritmetică stabilită arbitrar... Pe baza unui studiu care preliminar o dublare a populației urbane în perspectiva următorilor 20 de ani, s-a propus o ipotetică repartitie a populației urbane în teritoriu (...).

Din acest punct de vedere s-a apreciat că în afară de București, căruia încercăm să-i restrîngem o dezvoltare excesivă, trebuie să creăm o a doua treaptă de orașe, orașe de importanță de larg teritoriu regional, categorii din care va face parte și Iașul, și a căror mărime, în funcție de experiența internațională, ar urma să nu depășească cifra de aproximativ 300 000 de locuitori. Nu este o cifră absolută ci un ordin de mărime, o cifră care poate să ne ajute astăzi să determinăm gradul în care trebuie abordate problemele de perimetru, de echipare, de dotare și organizare complexă a teritoriului (...). Desigur că în funcție de puterea noastră de cunoaștere, de necesitățile și de posibilitățile noastre în etape succesive, vom putea redetermina o serie de măriri, trebuind totodată să subliniem că spre deosebire de ce se petrece în toate țările capitaliste, noi sîntem în măsură să stăpînim dezvoltarea orașelor (...).

Desigur că o asemenea expansiune demografică pune proiectanților și sistematizatorilor probleme de mare importanță, legate de modul de întocmire a noii schițe de sistematizare, de restructurarea zonei centrale, amplasarea noilor ansambluri de locuințe, relațiile cu zona industrială, specificul orașului etc.»

« Cred că trebuie să facem un salt calitativ în metodologia de întocmire a schițelor de sistematizare, care să rămîină foarte flexibile în ceea ce privește viitorul, adică să se dea posibilitatea de închegare în viitor și să fie foarte concrete în ceea ce privește etapa imediată, a spus tov. arh. Victor Sebestyen. Numai așa cred că vom putea satisface sarcinile momentului de față.

Trebuie să dăm acestui lucru o foarte mare atenție, tocmai pentru că nu putem să prevedem în toate amănunțile dezvoltarea finală a orașelor și pentru că în această privință nu putem proceda cu ușurință ».

În același sens a vorbit și tov. arhitect Mauriciu Silianu care a spus:

« Referitor la construcția orașelor, s-a trecut la o metodă cu totul nouă în ceea ce privește elaborarea planurilor de sistematizare, metodă pe care aș numi-o a sistematizării « cu ferestrele deschise ». Mi se pare că acesta este elementul cel mai important dobîndit în ședința noastră de acum și că aplicarea concretă a acestui principiu rămîne o sarcină nu numai a acelora care elaborează, dar și a celor care îndrumă.

În această privință consider că organele de îndrumare ar trebui să facă un efort pentru a ieși din tehnica avizărilor și îndrumărilor actuale. Nu va fi ușor, va fi o luptă care va mai dura de aici încolo un număr de ani pentru a se izbuti punerea la punct a unei metode de elaborare și de avizare a proiectelor de sistematizare, pentru ca acest principiu, al « ferestrelor deschise », să fie într-adevăr împins pînă la ultima lui consecință ».

Arh. M. Caffé a atras însă atenția asupra unor pericole pe care « sistematizarea liberă » le ascunde:

« Ce am văzut la Socola, această nouă sistematizare, pune pentru noi toți problema sistematizării, a urbanizării libere. Dacă am abandonat sistemul ansamblurilor rigide și am trecut la dispunerea liberă a clădirilor pe teren, începem să ne apropiem de pericolul de a desființa noțiunea de oraș. Noi totuși trebuie să stăpînim această libertate. O libertate de acest fel ne poate sufoca încît să nu mai știm ce să facem cu această sistematizare care desființează însăși noțiunea de oraș și-l transformă într-o așezare întîmplătoare, de clădiri pe teren, fără a crea viață și perspectivă, desființînd noțiunea de spațiu urban în care se desfășoară activitatea omului ».

O serie de vorbitori au analizat etapele parcurse în ultimii ani în opera de sistematizare a orașului.

« Prima problemă care s-a pus arhitecților ieșeni — a spus arh. Alexandru Costinescu — a fost aceea de recondiționare a fondului de locuit care mai merita acest lucru. Deși cea mai mare parte a centrului orașului datează de aproape o sută de ani și lucrarea este destul de inefficientă din punct de vedere economic, totuși în 1958 noi am modernizat foarte multe locuințe vechi, păstrîndu-le aspectul exterior, dar dotîndu-le la interior cu confort modern (...).

Reconstrucția propriu-zisă a orașului a început de-abia după ce s-a conturat de ISCAS schița de sistematizare a orașului.

Arhitecții ieșeni au realizat cartierul Tudor Vladimirescu, apoi cartierul Socola și acum Nicolina.

Din cele ce am văzut ne-am dat cu toții seama că toate acestea reprezintă importante realizări. Utilizînd un singur tip de blocuri din panouri prefabricate, au realizat cartiere frumoase, dintre care acela pe malul drept al Bahluiului se încadrează destul de bine în peisaj.

Trebuie însă să se dea o deosebită grijă pentru a se evita monotonia care începe să se simtă în aceste noi realizări ».

La aceste probleme, cu unele aspecte critice, s-a referit și prof. arh. Damian Ascanio, care a spus:

« Am urcat într-unul din blocurile punct de pe malul Bahluiului cu intenția de a mă convinge de fondul de locuințe prezent. De acolo și pînă la Păcurari, într-o parte, și de acolo în direcția nord-est, nu mi se pare că ar fi multe lucruri de păstrat. Acolo sînt însă și acele monumente care trebuie să fie puse în valoare și care se pretinde a fi puse în valoare; cred că aceste monumente nu ar trebui izolate într-un parc și cred că locuințele acestea vechi, improprii, necorespunzătoare din punct de vedere al confortului, ar putea nu să fie înlocuite cu un pom, ci cu construcții salubre care să dea viață acestei părți ce nu trebuie să fie abandonată. Eu cred că această idee este în contradicție și cu ceea ce s-a făcut pînă în prezent, adică marcarea centrului orașului în locul unde s-a amplasat actuala piață modernă, pe care o putem critica dintr-o sumă întreagă de puncte de vedere, dar nu o putem critica pentru amplasamentul ei (...).

Nu mi se pare că ceea ce s-a făcut la Copou — a continuat prof. arh. Ascanio Damian — poate să fie o situație fericită în ceea ce privește legătura cu natura: o sumă întreagă de blocuri butucănoase care se leagă cu altele într-o vădită lipsă de unitate, iar vis-à-vis de Universitatea veche, este amplasată Politehnica, care are un volum foarte mare și care este searbădă și anostă și care strică așa cum este concepută (...).

Dimpotrivă, îmi par foarte bine realizate căminele de la Copou. Nu aș putea să spun că în privința asanblării lucrurile sînt perfecte și aș critica amplasarea cantinei.

Aș vorbi din nou despre Universitatea nouă, care în afară că este mare și searbădă, mi se pare că funcțional este un exemplu de cum nu trebuie să fie făcută o școală, de cît de neprimitoare poate să fie atît ca înfățișare, cît și din punct de vedere constructiv. Am văzut instalații care nu pot fi acceptate de fapt, iar din punct de vedere estetic ce am văzut pe culoarele universității, ca mobilier sau elemente care ar trebui să înfrumusețeze,

să educe tineretul, sînt lucruri care nu pot decît să educe prostul gust. Ce am văzut acolo nu ar trebui să se petreacă și-mi permit să critic aceste lucruri pentru că socot că este depășită faza cînd astfel de lucruri erau făcute pentru că nu se știa cum să se facă bine și frumos». (...).

De asemenea, arh. Alexandra Florian a remarcat unele deficiențe și lipsuri ale schiței de sistematizare:

«Dacă ansamblurile de locuințe ar fi fost dotate sau «mobilate» în teren cu mai multă grijă, aspectul general al orașului ar fi fost mult mai frumos. Mă refer la plantarea ansamblurilor de locuințe, care în general nu s-a făcut sau există doar niște timide începuturi ale dotării lor cu puncte de gospodărie... Ași menționa, de asemenea, lipsa completă a spațiilor de joacă pentru copii în ansamblurile de locuințe (...). Totodată, văd că nici astăzi dotările culturale ale orașului Iași nu sînt suficiente, în ceea ce privește clădirile cu profil sportiv, comercial și chiar cele de învățămînt. De aceea m-a mirat faptul că în schiță nu există amplasate și marcate decît dotările existente. Cred că la Iași mai trebuie puncte de recreație, mai trebuie puncte de amenajări sportive și o serie întregă de alte lucrări (...).

Cred — de asemenea — că la Iași ar trebui exploatat la maximum acel punct de belvedere, de priveliște frumoasă asupra perspectivelor, sub forma unor scuaruri, a unor puncte de odihnă și recreație, astfel încît să se permită vederea peisajelor pe care natura le oferă, fără a fi nevoie să ne urcăm la etajul VII sau V pentru a observa acest lucru.

De asemenea mi-ași permite să spun că Iașul, în care se află actualmente 14 000 studenți și în viitor vor fi 20 000, ținînd seama că la ora actuală 10% din populație sînt tineri «omologați», este un oraș și al tineretului. Institutele de interes direct pentru tineret, precum și dotările social-culturale și comerciale pentru tineret cred că ar trebui dezvoltate și avut asupra lor o grijă imediată» (...).

Arh. Ștefan Gonosz a atras atenția asupra necesității de a se acorda o mai mare atenție spațiilor plantate, în caz contrar existînd pericolul ca «o populație de 300 000 locuitori să se simtă prea în cîmp și fiind vorba de o zonă cu vînturi puternice, praful să fie mereu adus spre oraș».

În această privință, prof. arh. Gustav Gusti a spus:

«Nu putem nega faptul că în realizarea unei expresii arhitecturale de ansamblu și îndeosebi a unei expresii particulare fiecărui oraș, pe lîngă diversele categorii de volume clădite trebuie să construim și alte volume, despre care vorbim mult și facem puțin. Este vorba de volumele verzi. Într-atîta ne-am obișnuit să le scoatem din orizontul nostru de preocupări încît arhitectii, în realizarea planurilor sau perspectivelor de ansamblu, le omit cu desăvîrșire, nu le indică, iar atunci cînd le indică, o fac cu totul formal.

Cu toate greutățile în ce privește investițiile și completările acestor spații verzi, preocuparea trebuie să fie mult mai mare, trebuie găsite toate formele, toate posibilitățile pentru mărirea acestor spații verzi, nu mulțumindu-ne cu un gazon, care se usucă repede, ci stabilind astfel de ambianțe încît să nu ne mai găsim în fața unor teritorii sterpe, unde se găsesc implantate construcții de locuit. Eu sugerez organelor puterii locale să se preocupe de crearea unui colectiv de răspundere și de mare calificare în cadrul DSAPC, să asigure baza materială corespunzătoare — pepiniere, sere etc. — ținînd seamă de condițiile climatice și, mai ales, de necesitatea procurării apei necesare, precum și de asigurarea posibilității ca aceste elemente structurale ale cadrului orașenesc să fie realizate odată cu construcțiile (...). Cred că una din trăsăturile arhitecturii orașelor noastre și implicit a orașului Iași, și care a fost apreciată de mulți vizitatori străini, mai cu seamă din Apus, este tocmai acest caracter verde, această legătură cu natura (...).

Pe lîngă toate aceste elemente ce vor contribui la exprimarea personalității orașului, o grijă deosebită trebuie să fie acordată și zonei preorașenești (...). Noi, de obicei, omitem acest capitol extrem de important al orașului în schițele noastre de sistematizare, sau adeseori îl tratăm ca un capitol distinct, necorelat cu orașul propriu-zis. Considerînd orașul și teritoriul lui preorașenesc, ca un tot, prin însăși rezolvarea acestei unități noi, vom contribui ca și bogăția laturilor acestei personalități să reiasă și să crească».

Numeroși vorbitori au atacat problemele ridicate de sistematizarea centrului orașului, actuale în urma importantelor realizări a Pieței Unirii care constituie punctul de plecare a acestei sistematizări.

«În ce privește centrul orașenesc — a arătat prof. arh. Gustav Gusti — aceasta este o noțiune al cărei conținut trebuie enunțat cu precizie. Confuzia noastră în trecut era atît de mare, încît prin centru orașenesc noi înțelegeam o piață, un spațiu central neconstruit, înconjurat pe patru laturi cu volume arhitecturale. Chiar atunci cînd, în anii trecuți, se discuta problema Pieței Unirii, mulți considerau că se discută problema rezolvării centrului orașului Iași. Nu întîmplător tematica ce a fost elaborată de organele locale pentru concurs, a cuprins funcțiunile ce trebuie să fie cuprinse într-un centru de oraș, dar acestea au fost atît de numeroase încît ele nu au putut fi rezolvate de participanți; aceasta a constituit, printre altele, cauza că efortul depus de participanți la acest concurs nu a putut servi ca sprijin substanțial organelor ce răspund de dezvoltarea orașului.

Astăzi noi sîntem conștienți că centrul unui oraș nu mai este un punct geometric, ci o zonă centrală și este important să putem determina, în planul de sistematizare a orașului, zona centrală a acestuia, adică zona care să cuprindă acele deserviri de importanță centrală și reprezentativă ale orașului... În funcție de dezvoltarea teritorială preliminară a Iașului, noi trebuie să determinăm un sistem policentric, care să dea greutate tuturor marilor cartiere ale viitorului oraș, care să constituie nu puncte izolate, ci o salbă de momente arhitecturale și care, ca atare, să poată constitui elementul determinant arhitectural și organizatoric al orașului, sau ceea ce numim acum foarte simplist «centru».

Din schița orașului apar cîteva puncte negre de-a lungul unei magistrale, oarecum paralelă cu Bahluiul, care ar corespunde și unui sistem de paralele ale dealurilor, respectiv ale cartierelor eventual așezate pe acestea, și care ar putea constitui o ipoteză de sistem policentric al viitorului oraș. Totuși de îndată ce trecem la analiza rezolvărilor de detaliu de sistematizare, constatăm aceleași înșirui de blocuri de-a lungul străzilor și nici-decum acele rezervații teritoriale în care vor trebui să se desfășoare în principiu — ceea ce nu putem asigura sau chiar prevedea în detaliu astăzi — complexe de deservire centrală.

Previțiunea de a asigura rezervații trebuie să fie o caracteristică a activității noastre urbanistice, iar acestea trebuie să fie păstrate prin promovarea unei discipline urbanistice care să fie păzită de organele ce răspund de oraș.

Legat de aceste modificări calitative ale orașului, personal, sînt cu totul în dezacord cu aceia care au vorbit de două orașe, fie că l-au numit vechi și nou, fie că l-au numit oraș de șes și oraș de deal. Noi nu putem vorbi decît de un unic organism orașenesc: orașul Iași al viitorului. Prin toată structura lui, prin tot sistemul lui considerat în rețea, el trebuie considerat ca un organism unic, armonios, în dezvoltare, ținînd totodată seama și de faptul că noi avem și sarcina de a transforma o parte existentă, o parte care din nici un punct de vedere nu este o parte determinantă a viitorului oraș».

Topografia specifică laşului, de oraş construit pe dealuri, a ridicat în mod firesc problema extinderii zonei construite la şes sau tot pe dealuri. Arh. Ştefan Păunel a fost de părere că orientarea curbilor de nivel a acestor dealuri exclude aproape în întregime utilizarea panourilor mari la clădiri, şi că este necesară găsirea unei alte soluţii care să permită realizarea de volume importante prin metode industrializate. « Din acest punct de vedere şesul Bahluiului, în coborârea dinspre Copou-Păcurari, este indicat pentru aceasta ». Dar el este indicat şi din alt punct de vedere: « Oraşul vechi, zona centrală a oraşului, unde predomină monumentele, unde construcţiile sînt mai dense, trebuie să fie echilibrată. Or, condiţiile cele mai bune pentru aceasta le oferă tocmai şesul Bahluiului, unde terenul nu este ocupat, unde deci indicii de demolare şi de strămutare a populaţiei sînt foarte favorabili, comparativ cu cei din părţile vechi ale oraşului ».

În acelaşi sens s-a pronunţat şi arh. P. H. Ionescu, care remarcă faptul că « soluţia considerată de a dezvoltarea oraşul în lunca Bahluiului, în partea de sud-vest, pare justificată, sub aspectul terenului bun pentru construcţii, la închegarea conturării oraşului cu distanţe reduse faţă de zona centrală, unde există dotări importante de interes oraşenesc ». În schimb, dezvoltarea în zona de est ar pune probleme serioase de fundare, de care trebuie ținut seama.

Un alt punct de vedere a fost acela al arh. Nicolae Sculy, care a spus că soluţiile ce se caută trebuie « să asigure nu numai un profil de 300 000 locuitori, dar să ofere şi posibilitatea ca acest profil să poată creşte şi mai mult, într-un viitor mai mult sau mai puţin îndepărtat. Nu trebuie să ne gîndim la nişte bucăţele pe care să le lipim oraşului actual, ca nişte excrescenţe, ci să gîndim problema sub un aspect mai nou, care să permită creşterea normală a oraşului, nu prin apendice, ci printr-o dezvoltare uniformă. În acest sens, dezvoltarea laşului trebuie să aibă loc la nord de riul Bahlui şi nu să treacă de partea cealaltă a oraşului (...). Motivul este că în momentul cînd construim în şes depersonalizăm oraşul şi facem din el un altfel de oraş. Mai mult decît atît, vom face două oraşe deosebite — unul pe deal, care va avea o anumită amprentă şi altul în vale, cu altă amprentă. Argumentul că pe deal nu se poate construi cu mijloace industriale este discutabil şi consider că, de fapt, acest lucru e posibil. De asemenea, dacă se va extinde oraşul în partea de nord a Bahluiului, aceasta va permite o dezvoltare de-a lungul laturii mari a zonei industriale, permiţînd un acces uşor la această zonă » (...).

Arh. Gheorghe Hussar a atras atenţia asupra faptului că « aşezarea oraşului în deal sau în vale nu este numai o problemă de aspect plastic sau subiectiv; considerentele de ordin economic sînt acelea care trebuie să aibe pondere » şi în această privinţă trebuie analizate mai întîi problemele de echipare edilitară, aprovizionare cu apă, canalizare etc.

Problema amplasării zonelor industriale a suscitât un număr de luări de poziţii interesante.

Astfel, arh. Constantin Enache a subliniat că « problema mării populaţiei oraşului Iaşi la circa 300 000 locuitori, ridică, şi din punct de vedere al raportului oraş-industrie, probleme legate nu atît de dezvoltarea cantitativă, cît mai ales de anumite aspecte calitative (...) ».

Industria modernă, cînd este bine făcută, poate să devină un element de dotare a unor unităţi structurale ale oraşului. Un oraş, în special la capacitatea de 300 000 de locuitori, poate să preia industria ca element de dotare, la nivelul cartierului şi al sectorului. În acest fel se realizează în fluxurile de circulaţie între industrii, mari economii de timp şi de mijloace materiale... Pe lîngă acest avantaj însă, o astfel de amplasare a unităţilor industriale ar permite realizarea unei mai mari varietăţi de forme arhitecturale, lucru de dorit, mai ales că am început să ne plîngem în ultima vreme de o oarecare monotonie a oraşelor (...). De altfel, prelungirea cornişei oraşului, prin construirea industriilor existente, oferă posibilitatea creării aceluşi specific nou al laşului socialist. Este un fapt ce nu trebuie scăpat din vedere în hotărîrea amplasării noilor industrii, deoarece industria, atunci cînd este bine făcută, nu este numai salubră, ci este şi foarte frumoasă ».

Relevînd faptul pozitiv că autorii planului de sistematizare a laşului au înţeles, că « industria reprezintă viitorul, reprezintă baza vitală a oraşului de mîine şi chiar de azi, şi că acesta este principalul factor care va duce înainte oraşul, că această problemă nu trebuie pusă pe planul al doilea, ci constituie, de fapt, esenţa, miezul problemei sistematizării unui oraş », arh. Ladislau Kartzag, a atras atenţia asupra necesităţii de a privi lucrurile în evoluţia lor viitoare:

« Ce înseamnă dimensionarea unor zone industriale în condiţiile în care nu avem de-a face cu un nomenclator precis de industrii şi cunoaştem cu atît mai puţin caracteristicile lor?

Aceste probleme nici nu trebuie puse sub această formă. Nu poate exista o zonă industrială complet închisă, o zonă industrială studiată de la început pînă la sfîrşit, care să fie privită ca un obiectiv definitiv construit şi care să nu se mai dezvolte. Aşa ceva nu există decît în cazuri cu totul excepţionale (...).

Nu cunoaştem structura industriilor şi nu putem avea pretenţia ca cineva să spună ce fel de uzine se vor construi în 1980. Nu cunoaştem nivelul tehnic de atunci, dar vrem să stabilim patru pereţi, patru împrejurări şi să spunem: aici va fi industria. Astfel pusă problema, ar fi de la început pusă greşit. Trebuie să asigurăm fronturi libere de dezvoltare, de creştere, trebuie să promovăm soluţii elastice, soluţii care să permită o creştere permanentă (...).

În ce priveşte înfiinţarea sau neînfiinţarea celei de a doua zone industriale, cred că problema este prematură, adică nici nu trebuie pusă acum, din pricina necunoaşterii parametrilor viitori. Necunoscînd aceşti parametri, noi nu avem altceva de făcut decît să adoptăm o soluţie care să ne permită să răspundem cerinţelor atunci cînd ele se vor concretiza ».

Combătînd propunerile de a se include unele industrii în zonele de locuit, arh. Ştefan Gonosz a spus: « O industrie implică circulaţie, implică descărcări şi încărcări de materii prime şi produse finite, precum şi o circulaţie mare a oamenilor care muncesc acolo. Această circulaţie va stînjea zona de locuit (în mijlocul căreia s-ar afla, n.r.), care trebuie să fie liniştită, unde se joacă copiii etc. În afară de aceasta, duce şi la o supra-dimensionare a unor artere în toată zona de locuit. Este deci o chestiune foarte complexă şi aşi fi, în principiu, împotriva preconizării introducerii de unităţi industriale în zonele de locuit ».

În sprijinul propunerii de construire a zonei industriale în şesul Bahluiului a luat poziţie şi prof. Gugiuman, de la Facultatea de geografie a Universităţii « Al. I. Cuza » din Iaşi, care a spus:

« Mă bucură faptul că s-a insistat asupra zonei industriale amplasate în valea Bahluiului. A existat pînă acum ideea nejustificată că acolo nu s-ar putea amplasa industrii din cauza pericolului de inundaţii, prin revărsarea Bahluiului. Este bine însă să se aşeze industriile acolo, deoarece cît mai multe unităţi industriale acolo înseamnă degajare de căldură în atmosferă. Această căldură degajată dinamizează atmosfera şi în felul acesta se alungă, se îndepărtează toate impurităţile date de industrii... Pe cea mai caldă vreme, în valea Bahluiului există un vînt de 1 m/s, care face proprie această vale nu pentru locuinţe, ci pentru industrie. Un alt argument în acest sens este şi faptul că iarna se înregistrează în vale o temperatură cu circa 10° mai coborîtă decît pe Copou.

Ori, 10 grade înseamnă foarte mult pentru populația de acolo, înseamnă mai mult consum de combustibil, la care se adaugă umezeala și ceața care se formează și care sînt contraindicate pentru construcția de locuințe ».

O părere asemănătoare a fost exprimată și de către prof. arh. Ascanio Damian, care a apreciat ca justă amplasarea zonei industriale în valea Bahluiului, dar nu și includerea acolo a unor zone compacte locuite.

« M-ași ralia cu foarte multă convingere — a spus d-sa — punctului de vedere că toată zona locuită ar trebui să fie plasată, în continuare, pe înălțimi, în ciuda dificultăților pe care relieful le pune în fața constructorului. Este, totuși, o soluție preferabilă datorită condițiilor superioare de orientare, de însorire, de climă, de perspectivă pe care le oferă, contribuind, în același timp, la păstrarea caracterului specific, atît de mult subliniat, al orașului Iași ». Problema aceasta a caracterului specific al orașului și a modului în care să se păstreze și să se dezvolte acest specific, a suscitat numeroase intervenții, unele privite din puncte de vedere diferite, chiar contradictorii.

« Așa cum se prezintă proiectul — a spus prof. arh. Grigore Ionescu — apare clar că ne găsim, de fapt, în fața a două orașe : unul este orașul vechi, orașul de cultură și artistic, pe care l-am moștenit cu toate mizeriile dar cu foarte multe și foarte atrăgătoare părți, care se cer păstrate tocmai pentru ca acest caracter al orașului să dăinuiască mai departe ; de cealaltă parte, juxtapus, este orașul industrial, care în totalitatea lui este o creație a zilelor noastre. (...) »

O măsură ideală ar fi să se facă în așa fel, încît noul numai să se atingă, dar să nu se întilnească cu vechiul și păstrarea acestor părți vechi, asanarea lor, pentru a le face bune de locuit, să corespundă necesităților civilizate de trai ale celor care le ocupă. .. În acest caz trebuie căutate și indicate mijloacele cele mai potrivite de legare a acestor părți vechi, păstrate, asanate, cu părțile noi, atît sub aspect funcțional cit și compozițional, creîndu-se vederi și perspective către ele, scenografii chiar (...) »

Socotesc că oriunde există un monument important, sau un complex de monumente care trebuie păstrat, acest monument, sau acest complex de monumente condiționează sistematizarea și nu invers.

Conceptiile moderne ale științei și ale artei construcției orașelor nu trebuie să facă abstracție de valorile permanente ale unui oraș, propunînd cu mare ușurință, înlăturarea sau sufocarea chiar a unor monumente ».

În același sens, arh. Nicolae Nedelcu și-a exprimat părerea că « dacă am continua să construim pe vatra prezentului oraș, este destul o casă cu cinci niveluri sau mai multe case cu 5 niveluri, ca să fie anihilată complet silueta orașului. .. În străinătate, în probleme similare, s-a pus ipoteza construirii unor orașe paralele. S-a discutat aceasta chiar pentru Paris și este pe cale de realizare la Belgrad. Cred că și la Iași poate fi îmbrățișat acest fel de a privi problema. Partea veche a orașului, pentru a putea fi păstrată, natural că va trebui reconstituită, pentru că marele fond construit actual este de o calitate îndoielnică, chiar mai mult decît îndoielnică. Metodele cu care s-ar putea reconstrui vechiul oraș, vor fi metode mai delicate, mai aproape de artizanat. Cred că va mai trece timp pînă ce vom elimina cărămida. Cred că metoda care trebuie aplicată în orașul vechi trebuie să fie o metodă de mare atenție, de mare tact, de grijă deosebită pentru fiecare obiect în parte, nepărăsînd totuși ansamblul ».

« În legătură cu păstrarea specificului existent, ar trebui ținut cont — a spus arh. Gheorghe Sebestyen — și de tradițiile specifice moldovenesti cu privire la coloritul clădirilor, în legătură cu care există tradiții foarte valoroase, de care sîntem mîndri (...) După părerea mea orașul Iași diferă de celelalte orașe mari ale țării noastre prin faptul că nu este așezat într-o vale, ci este așezat pe dealuri. Acesta este un prim specific care îl deosebește de alte orașe. Al doilea specific, poate datorit primului, este că în zonele de construcții sînt intercalate foarte multe pene verzi care intervin peste tot. Se vede și din schemele prezentate că sînt foarte multe pene verzi. Este o intercalare foarte mare de spații verzi în cele de locuit, care permit vederea peste tot, de la dealuri spre diverse puncte ale orașului. (...) »

Pornind de la această problemă a specificului acestui oraș întins pe dealuri, cu zone verzi intercalate, cu perspective care se deschid în toate direcțiile și schimbă peisajul, este de judecat problema dacă în aceste condiții este bine să construim aproximativ jumătate din oraș nu pe dealuri, ci jos, în lunca Bahluiului, la est și nord.

În concluzie, arh. Gheorghe Sebestyen a fost de părere că « dacă dorim să păstrăm specificul orașului, cartierele industriale ar trebui construite la șes, iar cele de locuință, pe dealuri ».

După arh. Mihai Caffé există din acest punct de vedere două alternative : « sau să construim pe însăși fondul existent, demolînd ceea ce este insalubru și amenajînd zone mici, încadrînd monumente cu construcții noi, sau să schimbăm scara orașului, adică să reconstruim întregul oraș, încercînd să realizăm zone întregi cu caracter muzeistic, în orașul vechi, reparînd și îmbunătățind unele construcții de valoare tradițională (fără a fi de valoare istorică) și încadrîndu-le într-o reconstrucție masivă a orașului, în afară de aceste zone construind numai minimul necesar, pentru a da viață, existență efectivă zonei vechi a orașului ». Arh. Mihai Caffé consideră că această ultimă soluție este mai apropiată de realitate și « ar da posibilitatea păstrării unei ambianțe interne a centrului orașului, .. o oarecare atmosferă a acestui centru ».

Arh. Bujor Gheorghiu a fost de părere că « în ce privește aspectul orașului și caracterul său. .. el ar trebui să fie, întîi, un oraș din România și apoi, un oraș moldovenesc ». Aceasta nu este însă o sarcină ușoară, după cum se poate vedea din cazul Bucureștiului, căruia nu s-a reușit încă a i se imprima un specific al său. « Abia acum ne punem problema descoperirii particularităților orașului. Cred că și aici istoria Iașului ar trebui serios studiată de arhitecți ; după cunoașterea acestor particularități ar rămîne de soluționat problema cea mai grea, anume modul în care putem să le redăm într-o formă înnoită, actuală ».

La rîndul său, arh. Virgil Bilciurescu, a spus :

« Încă de la începutul discuțiilor acestei plenare s-a emis părerea că ne aflăm în fața a două orașe — orașul nou și orașul vechi. O înțelegere întocmai a celor de mai sus, ar presupune crearea unui muzeu, pe de o parte, și crearea unui oraș modern cu toate dotările lui, pe de altă parte. Astfel pusă problema, arhitectura și urbanismul trecutului nostru ar fi prezentate ca niște elemente moarte (...). Or, punerea în valoare a lor nu o înțeleg de loc ca o simplă conservare a monumentelor istorice, o înghețare și o păstrare moartă a acestor vestigii, ci o folosire vie, o amenajare a lor astfel încît să participe activ la viața orașului, să-l îmbogățească și să creeze populației un cadru agreabil și în același timp util (...) ».

În ce privește clădirile noi, « există o opinie că ele ar trebui să se adapteze stilurilor de arhitectură vechi. Această tendință nu este de loc recomandabilă și am văzut cu satisfacție că nici colegii noștri din Iași nu o acceptă, iar referatul o condamnă ».

Altă opinie, că arhitectura nouă, cu un conținut nou care se realizează în jurul monumentelor, ar trebui să aibe un caracter contemporan net, de asemenea nu poate fi susținută, deoarece produce distonanțe supărătoare. Cred însă că linia justă este aceea care preconizează construirea în jurul unor monumente importante, a unor clădiri într-o arhitectură modernă, însă adaptată la unele proporții, unele raporturi de volume specifice ritmului și culorii arhitecturii tradiționale ».

Pronunțându-se împotriva construirii de lucrări pastîșe de dragul păstrării unui anumit cadru « tradițional », arh. Mauriciu Silianu a arătat:

« Cum valori urbanistice de ansamblu la Iași nu prea există, caracteristica dominantă a orașului va fi, desigur, aceea a păstrării unor valori originale, sub formă de elemente, nu sub formă de ansambluri.

Elementul cel mai de seamă în Iași este valorificarea reliefului, a pătrunderii intense a naturii în oraș. (. .) În acest mod, personalitatea orașului ar putea fi larg afirmată prin elementele de relief, prin varietatea locuințelor, prin caracterul de unicitate care va fi dat cu curaj diferitelor instituții și clădiri de deservire. . . »

« Specificul de care discutăm, trebuie să-l vedem proiectat în viitor — a spus arh. Anton Moiescu. Ce va fi Iașul comunist de mâine, acela va fi specificul pe care va trebui să-l dăm orașului, și nu numai în raport cu volumul construcțiilor, ci și cu calitatea noilor construcții. . . Nu se poate vorbi de păstrarea aceluia pitoresc al mizeriei pe care-l avea Iașul trecutului; nici nu putem concepe așa ceva; ar fi dureros nu numai pentru modul de gândire al nostru, dar mai ales pentru oamenii pe care i-am obliga să trăiască în asemenea mizerie numai pentru a păstra « poezia » unui așa-zis specific al mizeriei.

Nu este vorba să integrăm noul oraș în ruinele celui vechi și să păstrăm un fel de muzeu închisat și mort al vechiului Iași, ci este vorba să știm să integrăm cu abilitate și măiestrie ceea ce este bun moștenit din trecut în noul specific al Iașului, care va predomina categoric și sub toate raporturile fața viitorului Iași.

De aceea, discuția unde va trebui să fie orașul nou — pe dealuri sau la șes — mi se pare puțin academică. Eu cred că vrînd-nevrînd, va fi și jos și sus, pentru că sus nu poate încape, profilul nu poate fi satisfăcut numai prin folosirea dealurilor, tot așa cum jos nu este loc pentru toată populația. Dar nu acesta este unicul motiv. În orice caz, nu putem concepe să lăsăm orașul de sus în starea în care se află actualmente; el va trebui oricum restructurat. Deci, mi se pare logic să acceptăm că specificul nou al Iașului va fi al unui oraș așezat și jos în vale și sus pe dealuri. Pe dealuri, atenția va trebui să fie mai mare pentru profil, pentru modul în care se va face îmbinarea cu monumentele istorice, dar nu vom putea renunța la reconstrucția întreagă, la care viața însăși ne va obliga».

Referindu-se la complexitatea procesului de gândire și de creație arhitecturală « a indivizibilității laturilor componente, funcționale, tehnico-economice, și estetice, în această ierarhizare obligatorie », prof. arh. Gustav Gusti a atras atenția asupra « pericolului ce poate să survină nu numai pe plan estetic, dar și pe planul îndeplinirii sarcinilor concrete de care răspundem, dacă am greși atacînd unilateral această problemă complexă a arhitecturii ».

« Subliniez acest aspect — a spus prof. arh. Gustav Gusti — fiindcă mai există tendința, nu numai la Iași, dar și în întreaga noastră lume a arhitecților, ca folosind o anumită frazeologie asupra complexității și scoțînd în evidență unele aspecte tehnico-economice sau funcționale ca niște rele necesare, cerute de organul de avizare, în fond să se urmărească cu precumpănire problemele estetice și deci, estetizante.

Nu putem generaliza cîtuși de puțin această rămînere în urmă a gândirii, aceste rămășițe ale unor concepții depășite istoricește, dar trebuie totuși să subliniem acest aspect deoarece mai sînt încă arhitecți care consideră arhitectura ca un proces care trebuie să realizeze cu precădere un obiect într-o anumită corolație spațială, volumetrică, estetică și care consideră deci că nu interesează dacă acest exercițiu implică o cheltuială mai mare sau mai mică, sau dacă implică un sacrificiu mai mare sau mai mic din partea aceluia care trebuie să folosească acest cadru de viață construit. (. .)

Consider că rezolvînd problemele interesante legate de personalitatea orașului către care tindem, vom putea contribui și la tratarea corespunzătoare a aspectelor estetice, dar aceasta nu contribuie decît parțial la închegarea acestei personalități, nu pot avea un rol determinant. (. . .).

În cazul concret al Iașilor, unde dispunem de o seamă de monumente izolate, acestea vor trebui integrate armonios în ansamblurile noului. În opoziție cu cele arătate de tov. prof. Grigore Ionescu consider că aceste monumente nu pot fi considerate ca elemente determinante cu toate că, incontestabil, ele vor contribui la stabilirea unor particularități arhitecturale ale orașului. În orice caz, aceste monumente nu vor putea asigura, cum au spus unii vorbitori, o permanență a siluetei orașului sau a trăsăturilor particulare ale acestuia, fiindcă este cert că investițiile uriașe, atît industriale cît și civile, ale etapei actuale, vor imprima, atît pe plan cantitativ, cît și calitativ, noile trăsături ale Iașului.

Sînt de acord cu tovarășii care au subliniat că aceste monumente valoroase, arhitecturale și istorice, să nu fie păstrate ca niște elemente moarte, muzeistice, ci să fie prinse în rețeaua vie turistică a orașului, și acest lucru nu este doar o recomandare de perspectivă. Eu cred că problema trebuie să fie abordată de îndată, cu toate că trebuie să chibzuim la toate investițiile pe care le-am propune. Dar, găsirea unor funcțiuni noi, care ar fi adecvate monumentelor, sau ansamblului, care să cuprindă aceste monumente, funcțiuni care să dea viață și eficiență nu numai estetic-turistică, dar și economică, este o problemă care trebuie să fie de pe acum gîndită și corelată cu proiectările de construcție orașenească. . . ».

Prof. arh. Gustav Gusti a continuat apoi arătîndu-și acordul cu ceilalți vorbitori care au accentuat necesitatea găsirii unor trăsături proprii orașului Iași, dar « nu prin repetarea unui așa-zis pitoresc istoric, nu prin respectarea trăsăturilor unui oraș cu caracter patriarhal sau de deal, sau la scara unor monumente realizate cu secole înaintea, ci prin stabilirea acelor trăsături noi, care, pe de o parte, să aparțină noului, cu caracter general, deci ale orînduirii noastre, și, în al doilea rînd, să aparțină orașului, subliniind caracterul particular ».

Prof. arh. Ascanio Damian a întărit acest punct de vedere, arătînd că, de fapt, « conform schiței de sistematizare este vorba acum de un oraș nou. În aceste condiții trebuie să apreciem discuțiile despre vechi și nou, discuția despre nou avînd loc tocmai în prezența copleșitoare a noului. . . Orașul care se vede acum de pe dealurile din sud este cu totul altul și el are deja o înfățișare cu totul nouă. Este just că trebuie să păstrăm din orașul vechi și nici nu trebuie să fim lipsiți de sentimentalism. . . dar sînt sigur că oamenii mari ai culturii noastre și chiar ai culturii universale care au trăit aici și care au cîntat acest oraș, Eminescu, Creangă, Topîrceanu, Sadoveanu, Ureche, Miron Costin, ar aprecia poezia orașului, așa cum se vede actualmente. . . »

Abordînd problemele, de asemenea, pe plan teoretic, tov. Ludovic David, a spus printre altele:

« Mai mulți vorbitori au vorbit despre necesitatea păstrării acelor trăsături specifice valoroase. Nu voi mai repeta și nu voi aduce argumente în plus în legătură cu această necesitate de a păstra ceea ce este valoros din arhitectura orașului Iași. Dar mi se pare că ne limităm numai și numai la păstrare.

Cred că sarcina pe care o avem este mult mai importantă, mult mai largă. Noi trebuie să și creăm trăsături specifice noi orașelor noastre, care nu au existat în vechile orașe și care acum, prin reconstrucția lor, apar fie că vrem, fie că nu vrem. Dacă ne vom gîndi din vreme și bine, vom fi siguri că aceste trăsături specifice vor reprezenta o valoare pozitivă, iar dacă nu — așa cum s-a întîmplat uneori pînă acum — vor apare în opera de reconstrucție a orașelor noastre anumite lacune, regretate atît de populație și de factorii de conducere cît și de profesioniști. (. . .)

Orașul Iași va ajunge la o populație aproape de 3 ori mai mare decât avea în momentul eliberării; va fi, deci, un oraș completament nou, care își va păstra anumite părți, anumite nuclee din vechiul oraș, dar în care noul va precupăni. (. . .) Viața ne obligă să fim curajoși și să căutăm să dăm orașelor trăsături noi, specifice condițiilor de azi. (. . .)

Cei mai mulți atacă problemele trăsăturilor specifice ale arhitecturii ca și cum ele ar fi rezultatul numai al unor factori estetici sau cel mult al unor factori care țin de natură, de relief și climă. Ar trebui să lărgim punctul nostru de vedere, perspectiva noastră și să cercetăm în mod concret dacă nu cumva trăsăturile specifice ale arhitecturii unui oraș sau ale unei țări — pentru că și acestea există, natural — nu provin uneori și din funcțiile orașului respectiv, din soluțiile sale funcționale sau din alți factori care concură la complexitatea fenomenului de arhitectură — factori de natură tehnică și economică.

În al doilea rând, cred că aceste trăsături specifice nu numai că nu provin exclusiv din domeniul esteticilor sau al relațiilor arhitecturii cu natura, dar ele se exprimă mult mai larg decât credem uneori.

Trăsăturile specifice ale unui oraș nu se exprimă numai în plastica arhitecturii, în silueta orașului, estetica orașului, ci se exprimă și în structura orașului, în compoziția sa, în felul cum se dezvoltă și chiar și în laturile sale tehnico-economice. . .

Una din particularitățile orașului Iași, manifestată în arhitectură, în urbanism, este caracterul de centru cultural-administrativ, cu o industrie redusă (aceasta datorită unor anumite cauze de ordin social-istoric).

Din punct de vedere urbanistic, locul principal îl ocupă monumentele sale, clădirile cu diferite destinații: administrative, de învățământ, de cult, precum și locuințele care au adăpostit populația.

Aceasta nu a putut rămâne fără influență asupra compoziției orașului, asupra structurii sale, asupra circulației sale, care au fost organizate într-un anumit fel, datorită acestor particularități ale orașului. Iașul a fost patriarhal nu numai acum 8 sută de ani, dar și acum 30 de ani, datorită acelorași particularități ale sale.

Ca și alte orașe din țară, Iașii prezintă particularitatea unei deosebiri mari între centru și periferie și nu numai din punctul de vedere al înfățișării, ci și al felului cum trăiește partea centrală a orașului și cum trăiește periferia — vorbesc de orașul vechi, capitalist — determinat de caracterul de clasă al societății noastre de dinainte de eliberare. Desigur că această particularitate a orașului Iași nu este identică decât în principiu, cu deosebirea dintre centrul și periferia altor orașe.

Spun aceste lucruri, deoarece și în acest domeniu, ca și în alte probleme, trebuie să privim arhitectura mult mai complex decât o privim uneori. Și în arhitectură și în urbanism, funcția joacă un rol hotărâtor. Dacă vom vedea problema trăsăturilor specifice ale unui oraș numai din punct de vedere estetic, dacă vom reduce problema specificului unui oraș numai la estetică, nedând atunci acestei probleme importanța necesară, mi se pare că nu vom ști să rezolvăm problema așa cum ni se cere. (. . .) Orașele socialiste, în general, nu numai Iașul, se vor deosebi de orașele capitaliste printr-o serie de factori determinanți. De pildă, noi avem proprietatea socialistă asupra terenului, avem proprietatea socialistă asupra mijloacelor de producție, deci planificăm investițiile. Ca urmare, la noi nu va mai exista problema deosebirilor dintre periferie și centru, nu sîntem stîmjeniti în compunerea orașului, avem o concepție socialistă despre modul de viață și, ca urmare, despre structura orașului, construim unități de locuit cum nu existau în vechiul oraș, unități de locuit cu deservire social-culturală. . . În viitor, cetățenii vor avea mai mult timp liber, pentru a cărui folosire vor fi necesare o serie de elemente noi în construcția urbanistică arhitecturală a orașelor.

Aceste probleme, enunțate aici în fugă, necesită căutări pentru a le rezolva în așa fel încît să acționeze anumite trăsături specifice ale orașului. Cred că respectarea citorva monumente și punerea lor în valoare la maximum, și respectarea unor principii vechi de compoziție, nu sînt suficiente pentru a asigura trăsăturile specifice ale orașelor pe care trebuie să le asigurăm.

Indiferent de noi, orașele se reconstruiesc; toate aceste lucruri se înfăptuiesc, dar ele nu trebuie lăsate să meargă de la sine din acest punct de vedere; atunci cînd compunem noi unități de locuit; pe malul Bahluiului sau oriunde în altă parte, le putem așeza oricum, dar dacă vom porni de la anumite idei teoretice, urmărind să fim demni de înaintașii noștri, nu copiind, ci dînd anumite trăsături noi, și evident fără să contrazicem prin aceasta cerințele moderne ale arhitecturii, atunci cred că vom putea să spunem că ne-am făcut datoria îndeplinind această sarcină care ne-a fost trasată de conducerea partidului nostru ».

În cuvîntul său, arh. Anton Moisescu s-a referit la unele probleme ale modului de trai în cadrul orașului atît astăzi cît și în viitor:

« Există astăzi încercări la o serie de maeștri ai arhitecturii, să creeze oarecare flexibilități interioare la apartamente, pentru că viața merge mai repede decât modul de gîndire al arhitectului și în 10-15 ani apar evenimente, apar moduri de viață care fac ca acea locuință, moștenită de la părinți, să nu mai fie potrivită cu cadrul vieții actuale. Cu atît mai mult, deci, în cadrul unui oraș care este un organism viu, în permanentă mișcare, această flexibilitate este o lege fundamentală a modului de gîndire al creatorilor de proiecte de urbanism.

A asigura posibilitatea de dezvoltare în cît mai multe direcții și la dimensiuni destul de variabile în pulsația viitoare, mi se pare o problemă de foarte mare importanță pentru cei ce vor trebui să precizeze actuala schiță de sistematizare.

În acest sens mă gîndesc la unele lucruri pe care, nu numai la Iași și nu din vina fiecăruia din noi, uneori nu am avut suficientă prudență, suficient curaj, să le lărgim și nici generozitate suficientă pentru a prevedea dezvoltări ulterioare. Mă refer la anumite puncte, unde am « bușonat » pur și simplu posibilitatea de extindere a orașului. (. . .)

În ceea ce privește aspectul diverselor ansambluri, consider că acesta trebuie privit nu în funcție de decorul pe care îl reprezintă, cum din păcate încă foarte mulți dintre noi gîndesc arhitectura. Există încă părerea că forma unei piețe sau a unei străzi este foarte mult legată de felul cum arată pe dinafară clădirile. Este o viziune « turistică » asupra acestor construcții. Eu vreau să insist pentru o viziune pornită de la felul cum trăiesc oamenii, de la estetica omului care trăiește în aceste ansambluri. Mă gîndesc la stilul de viață al oamenilor, la modul în care se manifestă omul în Piața Unirii, în bd. Ștefan cel Mare, ș.a.m.d., ce anume îl atrage sau îl îndepărtează pe om de acolo, ce fel de construcții trebuie să facem pentru ca viața să fie atăgătoare, să polarizeze activitatea omului, să o îndepărteze sau să o facă liniștită? Altfel se trăiește într-un cartier de locuit și altfel într-o piață publică. La ora actuală, în Piața Unirii există un magazin de confecții, o florărie și o cafenea, ascunsă undeva la spate. Seara, Piața Unirii este un loc mort, nu atrage lumea la plimbare, nu pulsează de viață și nu devine un « corso » pentru că are numai locuințe și niște magazine care funcționează de la ora 9 dimineața la 5 după amiază; lumea se duce în schimb să se plimbe în afara pieței, pe vechea străduță Lăpușneanu, unde nu știu ce îi atrage mai mult decât în Piața Unirii.

Nu se poate să gîndim noile ansambluri tot ca pe niște lucrări reprezentative din punct de vedere al decorului, dar care nu polarizează viața socială a oamenilor, care nu-i atrage la o cafea, la o sală de dans, la un bar. În trecut fie spus, nu există în Iași un bar; nu sînt un om care merge la baruri, dar foarte mulți tineri ar vrea să danseze și să iasă la un bar. Ar putea să existe de asemenea restaurante cu mese pe trotuar, care ar putea atrage publicul; în multe orașe mari există restaurante cu mese pe trotuare largi, unde oamenii stau cu fața spre locul de plimbare a cetățenilor. S-au găsit chiar soluții ca această promenadă și această staționare la o cofetărie, la o cafea, să fie posibilă chiar în sezonul foarte rece: sînt făcute perdele sub care apar niște lămpi de infraroșii care încălzesc foarte bine și cu toate că afară oamenii umblă cu paltoane, sub această perdea oamenii stau în haine destul de subțiri ».

În sfîrșit, o problemă foarte discutată a fost cea a circulației, în legătură cu care s-au făcut numeroase critici, sugestii și propuneri de viitor.

Observații critice au fost făcute în legătură cu organizarea sistemului de circulație prevăzut de planul de sistematizare, sistem care cu greu și în condiții nesatisfăcătoare va putea face față necesităților viitoare (arh. Mauriciu Silianu), dacă nu se va realiza o structură de categoria I « care să asigure, în condițiile posibilităților de mîine, cerințele de confort, de securitate și de viteză » (prof. arh. Gustav Gusti).

« Schema de circulație a orașului Iași are la ora actuală o serie de date moștenite și o serie de propuneri în cadrul schiței, care cred că ar trebui revizuite în unele locuri — a spus arh. Victor Sebestyen.

În partea de sud a orașului, există, așa cum este concepută schița, o concentrare a circulației care nu este încă rezolvată.

În schema de circulație se arată că transportul în comun s-ar face spre zona industrială, într-un mod care să evite acest punct nodal și dificil. Pe de altă parte, circulația pe o arteră exterioară care se va presupune și spre zona de circulație a orașului venind dinspre București și mergînd spre Tîrgul Frumos, nu este soluția cea mai indicată în ceea ce privește circulația în comun. Păreră mea este că ar fi trebuit prevăzută o altă arteră pe dealul Bahluiului. (...)

Zona industrială concepută în partea de sud a orașului, se pare că ar permite la ora actuală o dezvoltare spre vest, pentru că ar crea o aglomerare în aducerea numărului mare de muncitori. În momentul în care noi ne-am îngrijii să asigurăm deservirea acestei zone industriale dinspre nord, cu o foarte largă circulație majoră pe valea Bahluiului, am putea evita o concentrare de circulație pe Podul Roșu și să lăsăm liberă dezvoltarea zonei industriale.

Eu cred că trebuie să ne îngrijim încă de pe acum ca traversarea căii ferate, care este prevăzută de detaliul de sistematizare a zonei industriale, să fie făcută nu la nivel, printr-o serie de artere nord-sud, ci să asigurăm o deservire și dinspre nord a acestei zone industriale ».

Problemele circulației au fost de asemenea analizate pe larg de ing. N. Mărgărit, care a semnalat că « în structura generală a rețelei de circulație, legăturile principale ale orașului sînt următoarele: penetrația dinspre vest, penetrația de la est și legăturile cu sudul. Aceasta trebuie să creeze un sistem pe direcția est-vest și prinderea acestor legături. (...)

În legătură directă cu amenajările hidrotehnice care se vor realiza, se vor dezvolta două zone de recreație și turism foarte puternice în nord, în jurul iazului de la Aroneanu, iar la sud în jurul iazului de la sud-vest. Acestea sînt niște lacuri foarte mari în jurul cărora se pot organiza niște zone verzi și de agrement dotate corespunzător, foarte puternice și care necesită legături bune de circulație.

Prin urmare, legătura orașului către nord va fi foarte puternică, intervenind și sistemul rețelei stradale, cu locuirea acestei zone clădite și respectiv a zonelor care se leagă de partea centrală. (...)

În ceea ce privește legăturile orașului cu partea de sud, cu zona industrială și cu partea construită în lunca Bahluiului, dacă această legătură tradițională urmează să reprezinte legătura principală către Podul Roșu, mi se pare că este important să se găsească a doua legătură care să se încheie cu un sistem de ocolire a zonei, astfel încît circulația din această parte a orașului să nu fie obligată să coboare în zona de jos a orașului, numai pentru un singur punct ».

★

În încheierea discuțiilor, prof. arh. Gustav Gusti a subliniat că « problemele ridicate de transformarea orașului Iași sînt extrem de complexe, extrem de dificile, de mare răspundere; întrebarea este dacă putem considera cu încredere, cu curaj, că ele vor fi rezolvate cu succes. Noi spunem la acestea un « da » răspicat.

Avînd în vedere condițiile care au fost create de orînduirea noastră, grija acordată de organele superioare de conducere, avînd în vedere interesul crescînd, pasionat și justificat ce se acordă de către întreaga opinie publică — ca beneficiară a acestui oraș — în frunte cu organele locale de partid și de stat; avînd în vedere capacitatea crescîndă de sinteză, de cuprindere, de rezolvare de către proiectanți a problemelor; avînd în vedere experiența crescîndă a Uniunii Arhitecților, putem spune că avem toate premisele favorabile ca transformarea socialistă a orașului Iași să se desfășoare în cele mai bune condiții ».

★

La sfîrșitul lucrărilor plenarei a luat cuvîntul președintele Sfatului Popular Regional Iași, Constantin Nistor, care a spus printre altele:

« ... Consider că valorosul schimb de experiență care a avut loc cu această ocazie ne va da posibilitatea nouă, tuturor celor de aici — Sfatul Popular Regional, D.S.A.P.C., filiala noastră a arhitecților — să tragem învățăminte valoroase pentru viitor în problemele discutate. (...)

Noi mulțumim pentru aprecierile pozitive ce au fost făcute la adresa colectivului de arhitecți și proiectanți ai regiunii Iași. Ași vrea însă să aduc, cu această ocazie, mulțumiri exigentei aparatului C.S.C.A.S., care a dat sprijin în toate problemele care au fost prezentate și care se aduc la îndeplinire azi la Iași, institutelor de proiectări care și-au adus contribuția și, în ultimă instanță, conducerii C.S.C.A.S., din partea căreia am primit întotdeauna un ajutor pe care îl considerăm substanțial. (...)

Eu vă mulțumesc și vă asigur că noi vom lua în studiu problemele care au fost ridicate aici ».

În cuvîntul său de încheiere, arh. Anton Moiescu a spus:

« Adresez oficial din partea Uniunii Arhitecților, a tuturor celor de față, cele mai călduroase mulțumiri și felicitări pentru căldura cu care am fost primiți, pentru perfectă organizare a acestei plenare. (...). Această plenară s-a ridicat la un nivel înalt.

Despre această plenară sînt convins că se va mai vorbi și că se vor aminti problemele care s-au ridicat aici din punct de vedere teoretic ».

E 1689

SUMMARY

Arch. prof. Horia Maicu — **MONUMENT TO THE HEROES OF THE STRUGGLE FOR THE FREEDOM OF THE FATHERLAND AND THE PEOPLE FOR SOCIALISM** (p. 2) — Enjoying a suitable setting, enriched by natural elements — the cornice of the Dimbovița river, the compact vegetation of the Liberty Park, a water reflection at the foot of a headland — our Capital's newly built monument, expresses the noble conception of honouring the heroes fallen in the battle for the Rumanian people's freedom, for the country's liberation, for socialism.

This monument's project was selected by a competition that gathered 83 entries.

The ensemble comprises three main parts: the central element, the hemicycle, the access-ways and the train.

Overlooking the Liberty Park, on a tableland, there stands the central element, resting on a circular basis. The ground level takes up a rotunda, whose inside walls have a red granite covering. 14 niches of black granite slabs are on its circumference. Outside the rotunda, a ring-shaped area houses the steps leading to the upper terrace and the usual service rooms. On its outside, the foot of the monument is clad in green-black labradorite.

The main, outstanding element of the structure is a five-arched cluster, rising skywards, clad in red granite. These arches rest on the upper terrace of the monument and the pentagon they delimit houses an altar, of red granite, as well, where an eternal flame burns.

As flanked by a guard of honour, there is a hemicycle running round the monument's central element. The hemicycle has an outer wall covering of white travertine. Inside this hemicycle there are another 1.800 niches, containing urns and covered by white marble slabs.

The composition decreases into a train made up by a succession of works, stretching along 800 m. linking the monument to the Liberty square facing the park. This sequence comprises: a monumental flight of stairs, a main mall flanked on both sides by secondary ones, a bridge spanning the pond at the foot of the promontory. Further, there are green areas, having been reshaped to complete the arrangement.

SOCIAL—CULTURAL BUILDINGS

Arch. Heinz Novac — **THE ROUMANIAN PEOPLE'S REPUBLIC AT THE INTERNATIONAL FAIRS IN 1963** (p. 8) — The buildings which housed the Rumanian exhibits at the international fairs in 1963 were designed by a team which endeavoured to give each exhibition the most purposeful setting. They did so by conceiving the simplest possible architectural shapes and adornment, precisely aiming at focussing the attention on the exhibits.

The author analyzes the exhibit stands within actual exhibition buildings and also those that were specially built at Brno, Poznan, Brussels, Frankfurt, Leipzig, Cologne, Damascus, Zagreb and Lagos.

Arch. Ligia Dumitrescu — **HEAD OFFICE AND INTERNATIONAL AGENCY OF THE N.T.O. "CARPATI"** (p. 22) — Situated on General Magheru Boulevard, one of the main thoroughfares of Bucharest, the "CARPATI" National Travel Office takes up the basement, the ground floor, the mezzanine and the first floor of a newly built block of flats. The duties such a programme was calling for were laid out and solved so as to enable tourists' requirements to be met quickly and well in a pleasant setting.

The International Agency has been placed on the ground floor taking up 1.000 m² of the latter's central zone. The offices were given the ground floor, the mezzanine and the first floor. The record-rooms, the store-rooms, the ventilation plant and one of the garages were given the basement.

There are elegant halls whose walls have been decorated by artists, roomy and well lit offices, furnished simply and tastefully, with two-purpose cabinets, serving also as partition walls, waiting rooms and conference rooms, furnished in various shades, contributing all towards a modern, pleasant setting.

Arch. Gavril Biro — **STUDENTS' COMPLEX WITH REFECTORY AT TG. MURES** (p. 30) — The design of this complex was made to have the latter merge into a unitary whole along with the newly built housing project on M. Babics — Mihai Viteazul streets. Besides three existing ones, the new complex comprises one more students' home, a refectory and a students' prospective culture house. The homes are to house 1.526 students and the refectory, extending on three levels, will offer about 1.200 meals. On the ground floor of the refectory building there is a mechanical laundry made to handle about 600 kilos of linen daily. A central boiler house has been provided for.

*** **OPEN AIR THEATRE AT MAMAIA** (p. 26) Situated on the Black Sea shore, Mamaia, Rumania's most modern seaside resort, was given an open air theatre, whose opaque architecture, in view of its purpose, had to combine harmoniously with the glazed architecture of the shopping centre, the two constituting a unitary whole. Description of the trading centre was given in No. 6 of our review for 1963.

A slightly raised lobby, on the western flank, leads into the amphitheatre, by means of two vomitories. Bounding in the amphitheatre and the stage, was achieved adroitly by hemming them in with free standing concrete screens, covered with coloured glazed tiles. These screens succeed each other and result in a tall, expressive enclosure, while the breaks were allowed of providing lounges that were heightened by the addition of landings and some balconies.

There are 1138 seats and all facilities for open air performances and wide screen picture shows have been provided for.

INDUSTRIAL STRUCTURES

Arch. prof. Ladislav Adler, arch. Solomon Zalman — **CONCERNING THE NOISE PROBLEM IN INDUSTRIAL BUILDINGS** (p. 31) — Most efficient and economic methods for doing away with and lessening noise in industrial buildings are, broadly speaking, those that may be decided upon from the very first stages of design work aiming at lowering the noise at its very source, before its spreading into the space. Noise is essentially decreased by applying soundproofing materials on walls and ceilings. Soundproofing may be achieved as well by inserting screens between the noise source and the hearer, such screens to consist of perfectly soundproof walls or partitions, as dense and tensionless as possible. Twin walls, made of folded seam iron sheets with a sound proof filler may be used as well. Doors and windows are handled likewise.

Turning to the means belonging to architecture proper, special reference is made firstly to the zoning of the factory area, to the grouping of the areas of excessive noise and its seclusion from the remaining zones.

With regard to sound insulated equipment, provision is made for vibration preventing devices which are soundproof as well.

Arch. Octav Popescu — **SOME CONSIDERATIONS ABOUT INDUSTRIAL FORECOURT BUILDING IN THE CHEMICAL INDUSTRY** (p. 35) — Several main stages were needed to give an answer to the problem raised by the designing of industrial forecourt building complexes in the R.P.R. These are analyzed by the author. Starting with 1954—1955, when there arose the question of systematizing actual units and setting up new ones, more attention has had to be paid in designing industrial forecourt buildings.

Forecourt building designs belonging to the first stage included several items: the admission gate, the administrative office building, the workmen's refectory, the fire-brigade shed, the infirmary, the work-clothes laundry, the guest-room house, motor-car garages, bicycle and motor-bike parking areas. These plant auxiliaries had buildings of no more than three levels.

The next stage witnessed a smaller number of such items while the structures went on having three levels.

The third stage (1960—1963) brought the chemical industry to its maturity, in virtue of the large number of newly built plants and also following the increasing requirements of to-day's technical standards. This led to the need of more elaborate studies for the design of these forecourt industrial building complexes which had to provide the workmen of the plants concerned with a pleasant and convenient access and the visitors — with a representative entrance into the plant.

Design work had, therefore, to answer numerous problems. Among the latter, having called for a thorough analysis, the author makes a note of: the functional part played by such items and their connection with the inside and the outside of the plant; merging some or all of the functions; bringing into a single aggregate these forecourt buildings with the factory building proper; turning to usual forms and materials or to new ones when deciding on the plastic aspect; deciding on nothing but the function or on a most expressive outline, when fixing the profile of the building complex.

There can be no doubt at all, that all of these will have to be considered to ensure the best possible answer, as well as the important factor of harmoniously integrating the forecourt building complex into the plant structure proper.

FURNITURE

Arch. Valentin Dragnea — **MODULE FURNITURE FOR KITCHEN USE** (p. 37) — The review shows two sets of kitchen furniture, the "MODUL" and the "CASETA", having been designed in 1963 by the Forestry Research and Economics Institute. Production will start in 1964.

These sets enjoy the advantage of a larger number of arrangements, following needs, taste and buying power, the constituents differing as to size, shape and function.

NEWS FROM ABROAD

This heading introduces a number of notes devoted to some interesting architectural achievements, published in foreign architectural journals.

★

*** THE FINAL RESOLUTION OF THE I.A.U.'s VII-th CONGRESS IN HAVANA, 1963 (p. 44).

BOOK REVIEW AND BIBLIOGRAPHY

*** ARCHITECT PETRE ANTONESCU: "BUILDINGS—STRUCTURES, PROJECTS AND STUDIES" (p. 46) — This volume, edited under the care of architect Petre Antonescu and his fellow workers, the architects Maria Cotesu and Dinu Antonescu — brings a synthesis of the work of the noteworthy architect during almost a half a century. There are illustrations made up of plans, drawings and photographs of the most representative architectural creations. The print comes up to the highest quality standard.

Arch. Virgil Bilciurescu — Arch. GH. SEBESTYEN, AND arch. V. SEBESTYEN — "THE ARCHITECTURE OF THE RENAISSANCE IN TRANSYLVANIA" (p. 46) — The reviewer analyses the study made by the authors on the architectural monuments built in Transylvania in the Renaissance period and on the influence this style has had in the two other Rumanian countries, viewed from the standpoint of these countries' social development. The treatise presents a rich documentation, and includes numerous notes, plans, about 60 architectural details of buildings dating from the Transylvanian renaissance and many photographs.

The remainder of the section covers short notes on some foreign books on architecture.

THE CRONICLE

*** NOTES ABOUT THE ACTIVITY OF THE ARCHITECTS' UNION OF THE R. P. R. (p. 49) — These bring a record of a number of cultural and artistic manifestations having taken place in November and December 1963 and also in January 1964, at the House of the Architect, such as exhibitions, lectures, lantern-slide shows, as well as the visit that Polish architects, paid to our country.

THE YASSY PLENARY MEETING OF THE ARCHITECTS' UNION OF THE R. P. R. (p. 50) — In November 1963 there took place in Yassy, the Plenary Meeting of the Architects' Union, devoted to discussing the problems raised by the sketch of the systematization plan of the town.

The Plenary Meeting was attended by the chairman of the State Committee for Building, Architecture and Town-Planning — arch. prof. Nicolae Bădescu, the vice-chairman of the same committee — arch. prof. Gustav Gusti, the chairman of the Yassy regional People's Council — Constantin Nistor, the secretaries of the Architects' Union of the R.P.R. — architects Anton Moisesu and Ludovic David, leading personnel, several architects of the Yassy A.U. branch, of Bucharest and of the country's other regions.

For three days, numerous speakers analyzed the complex problems raised by the rebuilding of Yassy city, by positioning the big plants now being built, by maintaining and stressing the town's numerous architectural monuments, a.s.o.

SOMMAIRE

Prof. Horia Maico, architecte — **LE MONUMENT AUX HÉROS DE LA LUTTE POUR LA LIBÉRATION DU PEUPLE ET DE LA PATRIE, POUR LE SOCIALISME** (page 2) — Bénéficiant d'un décor riche en éléments naturels, tels la corniche de la rivière Dimbovitza, la végétation fournie du Parc de la Liberté, un miroir d'eau situé au pied d'un promontoire, le monument, qui a récemment été érigé à Bucarest exprime avec grandeur l'hommage à la mémoire des héros tombés dans la lutte pour la liberté du peuple roumain, pour la libération de la patrie, pour le socialisme.

Le projet de ce monument a été sélectionné lors d'un concours qui réunissait 83 propositions.

La composition comporte trois parties principales, notamment l'élément central, l'hémicycle, les accès et la traîne.

Sur le plateau qui domine la place de la Liberté s'élève, d'une base circulaire, l'élément central. La partie inférieure est constituée par une rotonde aux murs intérieurs revêtus de granit rouge qui comporte 14 niches aux dalles en granit noir. Dans un espace annulaire, extérieur à la rotonde, se trouve l'escalier qui monte à la terrasse supérieure et aux pièces réservées aux installations courantes. La base du monument est, à l'extérieur, recouverte de labradorite noir-vertâtre.

Dominant la composition, le sujet principal en est un faisceau de 5 arches de granit rouge qui s'élancent vers le ciel. Ces arches sont implantées sur la terrasse supérieure de l'édifice et, dans le pentagone qu'elles forment, brûle sur un autel en granit rouge, également, une flamme éternelle.

Veillé, dirait-on, par une garde d'honneur, l'élément central a été entouré par un hémicycle revêtu extérieurement de travertine blanc. L'intérieur — en marbre noir — abrite 1800 autres niches à urnes funéraires, recouvertes de dalles en marbre blanc.

La traîne de toute la composition est formée par une suite d'ouvrages d'une longueur d'environ 800 m qui relient le monument à la Place de la Liberté, sise en face du parc: escalier monumental, allée principale flanquée de chaque côté par des allées secondaires, pont jeté par dessus le lac de la base du promontoire; des espaces verts — remis à neuf — viennent s'y ajouter, complétant la composition.

CONSTRUCTIONS SOCIO-CULTURELLES

Heinz Novac, architecte — **LA RÉPUBLIQUE POPULAIRE ROUMAINE AUX FOIRES INTERNATIONALES DE 1963** (page 8) — Le groupe d'architectes qui a élaboré les projets des pavillons où exposait la Roumanie aux foires internationales auxquelles elle a participé en 1963, s'est efforcé de créer un cadre adéquat à chacune des expositions, en leur donnant une forme architecturale et une décoration aussi dépouillées que possible dans le but déterminé de faire valoir les objets exposés.

L'auteur de l'article analyse les stands des expositions situés dans le cadre des pavillons existants, ainsi que les pavillons qui ont spécialement été construits à cet effet à Brno, Poznan, Bruxelles, Francfort, Leipzig, Cologne, Damas, Zagreb et Lagos.

Ligia Dumitrescu, architecte — **SIÈGE CENTRAL DE L'AGENCE INTERNATIONALE O.N.T. « CARPAȚI »** (page 22) — Implanté sur le Bd. Général Magheru — une des principales artères de Bucarest, — l'Office National de Tourisme « Carpați » occupe le sous-sol, le rez-de-chaussée et le premier étage d'un immeuble d'habitations récemment construit. Les fonctions exigées par un semblable programme ont été réparties et résolues de manière que les touristes soient servis dans les meilleures conditions, avec un maximum de promptitude et dans un cadre agréable.

L'agence internationale est implantée au rez-de-chaussée dans la zone centrale et elle couvre 1000 m². Le rez-de-chaussée, l'entresol et le premier étage ont été affectés aux bureaux. Le sous-sol a été réservé aux archives et aux dépôts, à la centrale de ventilation et à l'un des garages.

La décoration murale intérieure des halls est signée par des artistes plasticiens, les bureaux sont vastes et bien éclairés; leur mobilier, simple mais élégant comporte des armoires à double emploi qui forment en même temps des murs de séparation entre les bureaux; le mobilier des salles d'attente et de pourparlers est en différentes tonalités; le tout forme un cadre plaisant, à l'aspect moderne.

Prof. Arch. Horia Maicu — **DAS DENKMAL DER HELDEN DES KAMPFES FÜR DIE BEFREIUNG DES VOLKES UND VATERLANDES, FÜR DEN SOZIALISMUS** (S. 2) — Begünstigt von einem entsprechenden Rahmen, reich an Naturelementen — dem Hauptgesims des Dimbovița-Flusses, der geschlossenen Grünanlage des „Libertății“ — Parks, einem Wasserspiegel am Fuße eines Hügels — drückt das kürzlich in der Hauptstadt errichtete Denkmal die großartige Idee der Ehrung der im Kampf für die Freiheit des rumänischen Volkes, für die Freiheit des Landes, für den Sozialismus gefallenen Helden aus.

Der Entwurf für dieses Denkmal wurde unter 83, im Rahmen eines Wettbewerbes präsentierten Vorschlägen ausgewählt.

Die Komposition besteht aus drei Hauptteilen: dem zentralen Element, dem Hemizykel, den Zugängen und der Auffahrtsallee.

Auf dem den „Libertății“-Park dominierenden Plateau erhebt sich das zentrale Element auf einer kreisrunden Basis. Das Erdgeschoß bildet eine Rotunde, deren Innenwände mit rotem Granit verkleidet sind und deren Kontur 14 Nischen mit Steinplatten aus schwarzem Granit hat. In einem ringförmigen Raum außerhalb der Rotunde befinden sich die Treppen, die zur oberen Terrasse und zu den Räumen für die Installationen führen. Außen ist die Basis des Denkmals mit schwarz-grünem Labradorit verkleidet.

Das dominierende Hauptelement der Komposition ist eine Gruppe von 5 Bogen, die schwungvoll emporragen und mit rotem Granit verkleidet sind. Die Bogen stützen sich auf der oberen Terrasse des Denkmals, und in dem von ihnen gebildeten Fünfeck, auf einem Altar, ebenso aus rotem Granit, brennt eine ewige Flamme.

Wie von einer Ehrengarde bewacht, ist das Zentralelement von einem Hemizykel umgeben, der mit weißem Travertin verkleidet ist. Der Innenraum — mit schwarzem Marmor verkleidet — beherbergt weitere 1800 Nischen mit Urnen, die mit weißem Marmor bedeckt sind.

Die Auffahrtsallee der ganzen Komposition bildet eine Reihe von Arbeiten die auf einer Strecke von 800 m das Denkmal mit dem vor dem Park befindlichen „Libertății“-Platz verbinden: eine monumentale Treppe, eine Hauptallee, beiderseits mit Nebenalleen versehen, eine Brücke über den See am Fuße des Hügels; hierzu kommen noch die Grünanlagen, die zwecks Ergänzung der Komposition wiederholt studiert wurden.

SOZIAL-KULTURELLE BAUTEN

Arch. Heinz Novac — **DIE RUMÄNISCHE VOLKSREPUBLIK BEI DEN INTERNATIONALEN MESSEN IM JAHRE 1963** (S. 8) — Das Kollektiv, das die Projekte der Pavillons für die Exponate entwarf, mit denen die RVR an den internationalen Messen im Jahre 1963 teilgenommen hat, war bestrebt, einen möglichst geeigneten Rahmen für jede Ausstellung durch einfallsreiche architektonische Formen und einer möglichst schlichten Dekoration zu schaffen, zu dem ausdrücklichen Zweck, die Exponate in Augenschein zu bringen.

Der Verfasser des Artikels analysiert die Stände mit Exponaten im Rahmen von bereits vorhandenen Pavillons sowie auch die speziell errichteten Pavillons in Brno, Poznan, Bruxelles, Frankfurt, Leipzig, Köln, Damasc, Zagreb und Lagos.

Arch. Ligia Dumitrescu — **ZENTRALSITZ UND INTERNATIONALE AGENTUR O.N.T. „CARPATI“** (S. 22) — Auf dem General Magheru-Boulevard — einem der wichtigsten Verkehrsadern von Bukarest — besetzt das Oficial National de Turism „CARPATI“ in einem kürzlich errichteten Wolkenblock Kellergeschoß, Erdgeschoß, Hochparterre und ersten Stock. Die von einem derartigen Programm erforderlichen Funktionen wurden so verteilt und gelöst, daß die Bedienung der Touristen in einem angenehmen Rahmen, unter besten und promptesten Bedingungen erfolgen kann.

Die internationale Agentur ist im Erdgeschoß in der Zentralzone angeordnet und umfaßt einen Raum von 1 000 m². Das Erdgeschoß, Hochparterre und der erste Stock wurden für Büroräume vorgesehen. Das Kellergeschoß wurde für Archiv, Lager, Ventilationszentrale und für eine der Garagen bestimmt.

Elegante Hallen, deren Wände von Künstlerhand dekoriert sind, geräumige und helle Büros mit einfachen und eleganten Möbeln, mit Schränken mit Doppelbedienung, die gleichzeitig Zwischenwände sind, Wart- und Verhandlungssäle mit Möbelstücken in verschiedenen Tönungen, alles insgesamt bildet einen angenehmen, modernen Rahmen.

Arch. Gavril Biro — **STUDENTENHEIME-KOMPLEX MIT KANTINE IN TG. MURES** (S. 30) — Derart entworfen, daß er mit dem kürzlich errichteten Wohnensemble in der M. Babics-Mihai Viteazul-Straße ein einheitliches Ganzes bildet, umfaßt der neue Studentenheime-Komplex, außer den vorhandenen Heimen, ein viertes Heim, eine Kantine und künftighin ein Studenten-Kulturhaus. Die Heime werden 1 526 Studenten beherbergen und die sich auf 3 Geschosse erstreckende Kantine wird einen Fassungsräum von rund 1 200 Tischen haben. Im Erdgeschoß des Gebäudes, wo sich die Kantine befindet, wurde auch eine mechanische Wäscherei mit einer Kapazität von 600 kg Wäsche pro Tag eingerichtet.

Der Komplex ist mit einer Thermozentrale ausgestattet.

*** **SOMMERTHEATER IN MAMAIA** (S. 26) — Mamaia, die an der Schwarzmeerküste gelegene Ortschaft mit sommerlichem Gepräge, wurde mit einem Theater im Freien ausgestattet, dessen undurchsichtige Architektur — mit Rücksicht auf seine Funktionen — sich der durchsichtigen — Glasbau — Architektur des Handelszentrums, mit dem es ein einheitliches Ganzes bildet und das in unserer Zeitschrift Nr. 6—1963 veröffentlicht wurde, harmonisch angliedern mußte.

Von einer etwas erhöhten Halle an der Westseite gelangt man durch zwei Gänge in das Amphitheater. Die Abgrenzung des Amphitheaters und der Bühne wurde ingenieus gelöst durch Aufstellung von unabhängigen Seitenwänden aus Beton mit bunter Keramikverkleidung, die durch ihre Aufeinanderfolge eine hohe, ausdrucksvolle Mauer bilden. Die aufeinanderfolgenden Seitenwände haben zwischeneinander Verkehrsräume, mit Treppenabsatz und Balkons.

Der Fassungsräum des Theaters beträgt 1 138 Plätze; er wurde mit allen für Vorstellungen im Freien und für Breitwandfilme notwendigen Installationen versehen.

INDUSTRIEBAUTEN

Prof. Arch. Ladislau Adler, Arch. Solomon Zalman. — **ÜBER DAS PROBLEM DES LÄRMS IN INDUSTRIELLEN GEBÄUDEN** (S. 31). — Die wirksamsten und ökonomischsten Methoden zur Beseitigung und Verringerung des Lärms in industriellen Gebäuden sind im allgemeinen jene, die man noch in den ersten Phasen des Entwerfens feststellen kann und die die Verringerung des Lärms direkt bei seiner Entstehung bezwecken sowie die akustische Isolierung dieser Ursachen, bevor der Lärm sich im Raum verbreitet. Eine bedeutende Herabsetzung des Lärms erzielt man durch Verwendung von schalldämpfenden Materialien an Wänden und Decken. Die Isolierung des Lärms kann erzielt werden durch Einlage von Schirmwänden zwischen Lärmursache und Hörer, Schirmwänden aus einfachen Wänden oder aus vollkommen abgedichteter und möglichst wenig gespannter Leinwand. Ferner können noch doppelte Trennungswände aus Doppelblech, die mit isolierendem Material gefüllt sind, verwendet werden. Türen und Fenster sind gleichfalls in besonderer Art behandelt.

Unter den architektonischen Möglichkeiten wird in erster Linie hervorgehoben die Aufteilung des Fabrikgeländes in Zonen, die Gruppierung der Räume, wo der Lärm stärker ist und seine Isolierung von den übrigen Zonen.

Für die Isolierung der Ausrüstungen werden vibrationsfeste Vorrichtungen, die auch gleichzeitig schalldämpfend sind, vorgesehen.

Arch. Octav Popescu. — **ASPEKTE DER BETRIEBLICHEN NEBENBAUTEN IN DER CHEMISCHEN INDUSTRIE**. — (S. 35). — Die Lösung der Anlagen von betrieblichen Nebenbauten in der RVR ist durch einige bedeutendere Etappen gegangen, die der Verfasser des Artikels analysiert. Von den Jahren 1954—1955 an, als sich das Problem der Systematisierung der bestehenden Unternehmen und die Errichtung neuer Einheiten stellte, erwies sich die Notwendigkeit, die Lösung der betrieblichen Nebenbauten mit mehr Aufmerksamkeit zu studieren.

Die Zusammenstellung der betrieblichen Nebenbauten umfaßte in der ersten Etappe (1955—1957) mehrere Objekte: Pforte, Verwaltungspavillon, Kantine, Feuerwehrschruppen, ärztliche Hilfsstelle, Kleiderwäscherei, Gästehaus, Autostation, Parkplatz für Fahr- und Motorräder. Die Konstruktionen dieser betrieblichen Nebenbauten wurden auf maximum drei Geschosse erhöht.

In der folgenden Etappe reduziert sich die Zahl dieser Objekte, während die Konstruktion auf drei Geschosse fortgesetzt wird.

Die dritte Etappe (1960—1963) bildet eine Vervollkommenung auf dem Gebiete der Architektur der chemischen Industrie und zwar durch die große Anzahl von neugebauten Werken wie auch durch die von der neuzeitlichen Technik erforderten gesteigerten Ansprüche. So hat sich die Notwendigkeit vielfältigerer Studien zur Lösung dieser betrieblichen Nebenbauten erwiesen, die für die Arbeiter der betreffenden Werke ein bequemer und gefälliger Durchgang und für die Besucher ein repräsentativer Eingang ins Werk sind.

Die Planung hatte hierfür zahlreiche Probleme zu lösen. Unter diesen Problemen, die eine gründliche Analyse erforderten, nennt der Verfasser des Artikels auch folgende: die betriebliche Rolle der Objekte und ihre Verbindung mit dem Äußeren

уд и внутренних фабрик; der Zusammenschluß einiger oder aller Funktionen; der Zusammenschluß der Objekte mit dem Herstellungsgebäude; ihr Verhältnis in bezug auf Bedeutung und Anordnung der Fabrik; die plastische Lösung mit den gewohnten oder mit neuen Formen und Materialien; die Optierung für eine rein funktionelle Linie oder für eine möglichst ausdrucksvolle Plastik usw. usw.

Selbstverständlich muß bei der Wahl der besten Lösungen all dies in Betracht gezogen werden sowie auch der wichtige Faktor der möglichst harmonischen Einbeziehung der betrieblichen Nebenbauten in die Konstruktion der betreffenden Fabrik.

МӨБЕЛ

Arch. Valentin Dragnea. — MODULIERTE KÜCHENMÖBEL (S. 37). — Die Zeitschrift präsentiert zwei Garnituren von Küchenmöbeln, „MODUL“ und „CASETA“, entworfen 1963 im Rahmen des Forschungs- und Forstwirtschaftsinstituts, die im Laufe des Jahres 1964 hergestellt werden sollen.

Die Garnituren haben den Vorteil der Ermöglichung einer größeren Serie von Kombinationen, je nach Bedarf, Geschmack und materiellen Anschaffungsmöglichkeiten, da die Bestandteile als Modell, Form und Betrieblichkeit verschieden sind.

AUS DEM AUSLAND

Unter diesem Titel veröffentlicht die Zeitschrift eine Reihe von Notizen, die einigen interessanten architektonischen, kürzlich in der ausländischen Fachpresse veröffentlichten Realisierungen gewidmet sind.

★

*** SCHLUSSRESOLUTION DES VII. KONGRESSSES DES I.A.V., HAVANA 1963 (S. 44).

REZENSIONEN UND BIBLIOGRAPHIE

*** ARCHITEKT PETRE ANTONESCU: „ГЕБӘУДЕ-КОНСТРУКЦИИ, ПРОЕКТЕ UND STUDIEN“ (S. 46). — Der unter Aufsicht von Architekt Petre Antonescu und seiner Mitarbeiter Architekten Maria Cotescu und Dinu Antonescu erschienene Band stellt eine Synthese der vom bedeutenden Architekten während fast eines halben Jahrhunderts entfalteten Tätigkeit dar. Die Arbeit ist bebildert mit Plänen, Zeichnungen und Fotos der repräsentativsten architektonischen Schöpfungen und herausgegeben unter graphischer Gestaltung von höchster Qualität.

Arch. Virgil Biliurescu — ARCH. GH. SEBESTYEN UND ARCH. V. SEBESTYEN: „DIE ARCHITEKTUR DER RENAISSANCE IN SIEBENBÜRGEN“ (S. 46). — Der Rezensent analysiert die Studie der Verfasser der Arbeit über die in der Renaissance in Siebenbürgen realisierten architektonischen Denkmäler und über die Auswirkungen des betreffenden Stils auf die anderen beiden rumänischen Länder, eine Analyse vom Standpunkt der sozialen Entwicklung in diesen Ländern. Die Monographie beweist eine reiche Dokumentation, enthält zahlreiche Notizen, Aufnahmen, ungefähr 60 architektonische Details von Gebäuden aus der siebenbürgischen Renaissancezeit und zahlreiche Fotos.

Die restliche Rubrik umfaßt die bündige Darstellung einiger ausländischer Architekturbücher.

CHRONIK

*** AUS DER TÄTIGKEIT DES ARCHITEKTENVERBANDES IN DER RVR (S. 49). — Vermerkt wurde eine Reihe von künstlerisch-kulturellen Kundgebungen, die im November und Dezember 1963 und Januar ds. J. im Architektenhaus stattgefunden haben und zwar Ausstellungen, Vorträge, Vorführungen von Diapositiven sowie der Besuch von ausländischen Gästen, Architekten aus der Polnischen VR in unserem Lande.

*** VOLLVERSAMMLUNG DES ARCHITEKTENVERBANDES IN DER RVR IN JASSY (S. 50). — Im November 1963 wurden in Jassy die Arbeiten der Vollversammlung des Architektenverbandes entfaltet, die der Erörterung der vom Systematisierungsplan der Stadt aufgeworfenen Probleme gewidmet waren.

An der Vollversammlung nahmen teil der Vorsitzende des Staatskomitees für Konstruktionen, Architektur und Systematisierung, Prof. Arch. Nicolae Bădescu, der stellvertretende Vorsitzende des Staatskomitees für Konstruktionen, Architektur und Systematisierung, Prof. Arch. Gustav Gusti, der Vorsitzende des Jassyer Regionalvolksrates, Constantin Nistor, die Sekretäre des Architektenverbandes in der RVR, Arch. Anton Moisescu und Ludovic David, Leitungskader, zahlreiche Architekten aus der Jassyer Filiale des Architektenverbandes, aus Bukarest und aus anderen Regionen des Landes.

Drei Tage lang analysierten zahlreiche Redner die komplexen Probleme, aufgeworfen durch die Rekonstruktion der Stadt Jassy, die Anordnung der großen in Bau befindlichen Werke, die Bewahrung und Geltendmachung der zahlreichen architektonischen Denkmäler der Stadt usw.

СОДЕРЖАНИЕ

Проф. арх. Хория Майку — ПАМЯТНИК ГЕРОЯМ ПАВШИМ В БОРЬБЕ ЗА ОСВОБОЖДЕНИЕ НАРОДА И РОДИНЫ, ЗА СОЦИАЛИЗМ (стр. 2) Выделяясь на живописном фоне, создаваемом нагорным берегом реки Дымбовица, зеленым массивом Парка Свободы, зеркалом воды у подножия холма, недавно воздвигнутый в Столице нашей родины памятник выражает величественную идею чествования героев, боровшихся и павших в борьбе за свободу румынского народа, за свободу страны, за социализм.

Проект данного памятника выбран по конкурсу, на который было представлено 83 модели.

Ансамбль состоит из трех основных частей: центрального элемента, полукруглого ограждения, доступов и шлейфа.

На доминирующем в Парке Свободы плато возвышается центральный элемент, установленный на круглом основании. Нижний этаж образован ротондой, внутренние стены которой облицованы красным гранитом. По контуру ротонды расположены 14 ниш, выстланные плитами из черного гранита. В наружной кольцеобразной части ротонды имеются лестницы, ведущие на верхнюю террасу и в помещения обычных установок. Снаружи основание памятника покрыто темно-зеленым лабрадоритом.

Основной доминирующей архитектурной деталью являются пять взаимосвязанных, вздымающихся к небу, арок, облицованных красным гранитом. Эти арки расположены на верхней террасе памятника, а в образуемом ими пятиугольнике, на алтаре из того же красного гранита, горит неугасаемый огонь.

Находясь как-бы под охраной почетного караула, центральный элемент окружен полукруглым ограждением, покрытым снаружи белым травертином. Внутренняя часть, облицованная черным мрамором, вмещает 1800 ниш с погребальными урнами.

КУЛЬТУРНО-БЫТОВОЕ СТРОИТЕЛЬСТВО

Арх. Хейнц Новак. РУМЫНСКАЯ НАРОДНАЯ РЕСПУБЛИКА НА МЕЖДУНАРОДНЫХ ВЫСТАВКАХ В ТЕЧЕНИЕ 1963 ГОДА (стр. 8). Коллектив, разработавший проекты павильонов для экспонатов, с которыми Румыния участвовала на международных выставках в 1963 г., пытался создать наиболее подходящий для каждой выставки, ансамбль, использовав при этом самые простые архитектурные формы и украшения с определенной целью — выделить как можно ярче и отчетливее экспонаты.

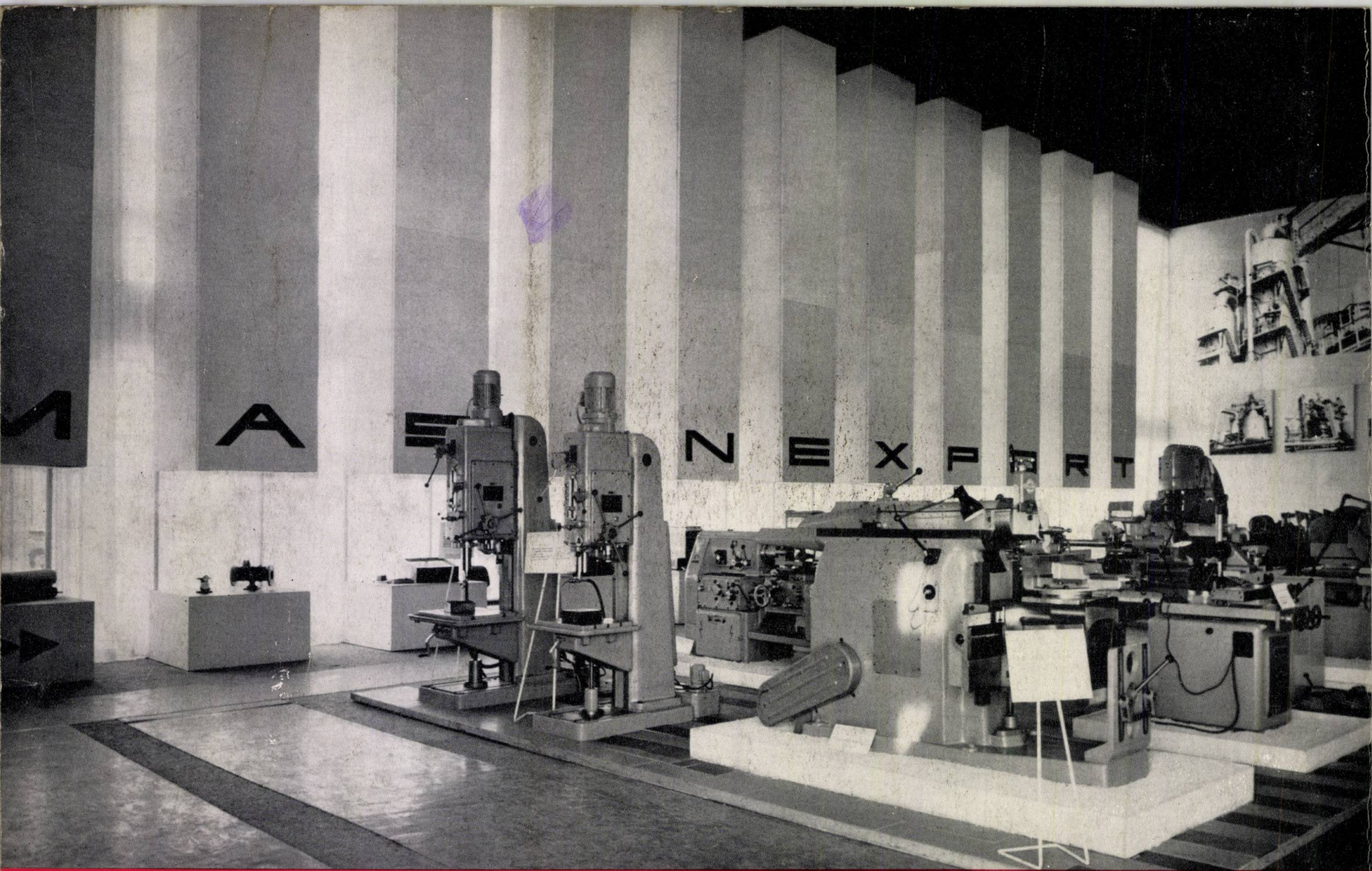
Автор статьи анализирует стелды с экспонатами некоторых существующих павильонов, а также специально построенные павильоны в Брно, Познани, Брюсселе, Франкфурте, Лейпциге, Кельне, Дамаске, Загребе и Лагосе.

Арх. Лияния Думитреску. ЦЕНТРАЛЬНОЕ УПРАВЛЕНИЕ И МЕЖДУНАРОДНОЕ АГЕНТСТВО ИНТУРИСТ (ОНТ) «КАРПАЦЬ» (стр. 22). Расположенный по проспекту Булеварду Генерал Магерау, одной из главных магистралей г. Бухареста, Интурист (ОНТ) «Карпачь» занимает подвальное помещение, нижний этаж, мезанин и второй этаж в недавно построенном жилом блоке. Работа, выполняемая этим учреждением, организована и распределена таким образом, что обслуживание туристов осуществляется в хороших условиях, без промедления и в приятной обстановке.

Международное агентство расположено на нижнем этаже, занимая площадь около 1 000 м². Под бюро отведены нижний этаж, мезанин и второй этаж. Подвальное помещение предназначено для архива, складов, вентиляционной установки и гаража.

Изысканные холлы с художественно украшенными стенами, вместительные светлые бюро с простой изящной мебелью и шкафами двойного назначения, служащими одновременно и перегородками между комнатами, зоны ожидания, обставленные мебелью различных тонов, — все это создает очень приятную обстановку в современном стиле

40538

Lei 15

E1689
architectura
RPR
0/25

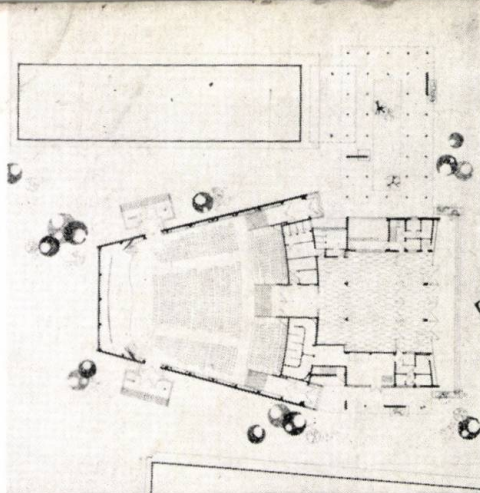

1964 2

2

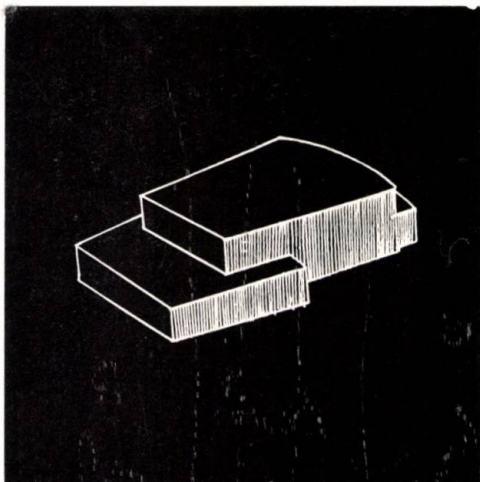
16

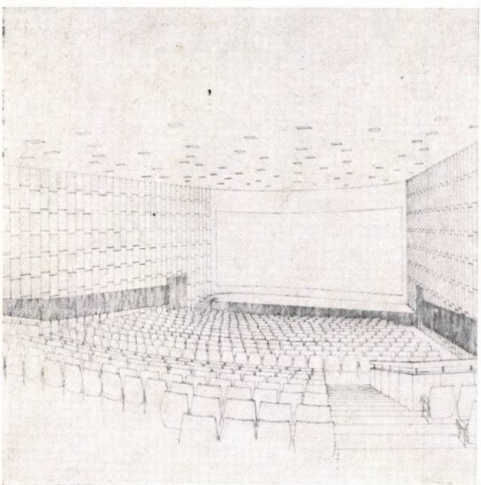
5

20

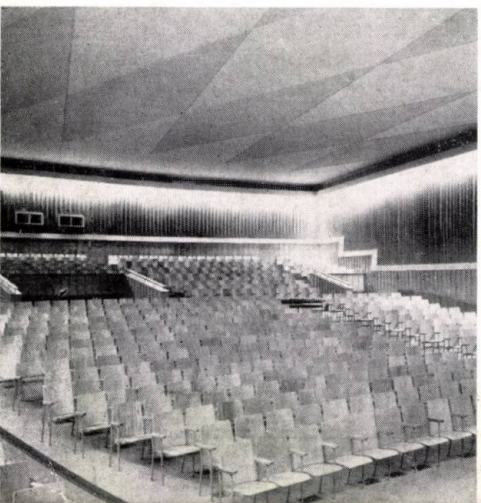
8

38

12

43

SUMMARY

INDUSTRIAL BUILDINGS

Arch. Elena Iotzu — DAIRY PRODUCTS FACTORY AT CONSTANTZA (pp. 2). The designers' main thought in projecting this factory was to give the functions a most sensible answer, in line with the modern technology it was to be provided with.

Production takes place in several structural bodies. The main one — consisting of a basement, a ground floor and a part-storey — houses the production rooms, the cold storage rooms, the laboratories, the thermal point, the ventilation station, the receiving and the dispatching platforms, the staff's cloakroom, a.s.o.

The designers aimed at giving the structure a frank expression by means of a simple and expressive plastic arrangement.

Arch. Barbu Socolescu — THE "OVIDIU" CANNERY AT CONSTANTZA (pp. 5). This plant turns out tinned vegetables and fruits using the most up-to-date equipment and technology. On economic grounds its location was fixed in the neighbourhood of the "Ovidiu" thermo-power station, in the immediate vicinity of Constantza.

The architectural complex comprises a production hall, a raw materials sheltered receiving area, the finished products store and a complex 4-storey administrative pavillion.

Architecturally, this complex has been achieved on simple lines, in concrete and glass, giving a clear image of the bearing structure.

SOCIAL CULTURAL BUILDINGS

Three moving picture theatres, recently built or designed, are here presented, together with a theoretical paper concerning great capacity picture theatres (800—1,000—1,200 seats).

Arch. Virgil Niulescu — PICTURE THEATRE ON THE 1848 BOULEVARD — BUCHAREST (pp. 8). On the basis of an old project for a picture theatre, whose construction had been given up in 1940, the designers retained and enlarged the entrance and the exit areas, while making essential alterations to the 800-seat auditorium proper. As the balcony floor of the initial theatre was already in place, the designers have retained this amphitheatrical floor, prolonging it with a sloping one, thus obtaining the best possible view from the stalls that are laid out in a continuous curve.

Arch. George Mularidis, engr. Alexandru Cișmigi — THE "FLAMURA" PICTURE THEATRE — BUCHAREST (pp. 12). This new picture theatre, seating 900, is located within a housing complex that was recently set up on the Giurgiu highway. Calculations, covering the function of such a utility building within residential areas, following present standards, determined the seating capacity of this theatre.

Access to the box-offices in the lobby is through a porch whose show windows display advertisements. From the lobby one proceeds to the entrance-hall, housing a refreshments bar and giving access to both office rooms and the projecting equipment area. The latter comprises the projecting booth proper, the spooling room, the switch-board room, the operators' rest room, the lavatory. Beneath the tiers of the auditorium, there are the public lavatories, a few store rooms and some equipment rooms.

Finishing was done in marble, wood panelling and mat, dabbled, oil paint. On the outside, the front was finished in marble and exposed brick-work panels along with splashed-on mortar.

In constructing this theatre, the designers endeavoured to avoid the danger of uniformity, which, of late, has been spreading due to the same type of auditorium plan being used for almost all the picture theatres built recently in Bucharest. The plan of this theatre was drawn up quite differently, respecting the standards that ensure the best visibility, concerning both standard film and wide screen projection with high-fidelity sound effects. There is one more improvement concerning the slope of this hall (as compared to those that had been previously designed in Bucharest) by dividing it into two sections: one following a continuous gradient, as per Lachez' diagram, the other being arranged in tiers. A volume of about 4.90 cu. metres and an area of about 0.80 sq. metres per person were ensured. The screen measures 13 m. in length against a height of 5 m.

Arch. George Mularidis — 900-SEAT PICTURE THEATRE ON THE NORTH-SOUTH MAIN THOROUGHFARE (pp. 16). As this picture theatre was also to be placed within a housing complex, the designers made use of the plans of the "Flamura" picture theatre, however remodelling the entrance and its annexes. The lobby and the entrance hall are now using up a height equivalent to two storeys.

The picture theatre is enclosed between two blocks of flats, there being connecting porches to the latter.

The volume and the area provided for each visitor, the finishing work, the size of the screen duplicate those of the "Flamura" hall. The finishing of the ceiling of the hall and those of the entrance areas and that of the front of the theatre, differ however.

Arch. Mariana Bucur — A STUDY OF PICTURE HOUSES ACCOMMODATING 800—1,000—1,200 (pp. 20). This paper, drawn at the Institute for the Design of Standard-Type Buildings, answers a theme calling for picture houses of the sizes quoted, each capacity to be solved in two ways: wide size screen and universal screen. The theme, furthermore, calls for a study of the picture houses' location: free standing (the main case), connected to blocks of flats or to shopping centres. At the same time the solutions aimed at making the auditoria more comfortable: they considered the distance between the rows of seats, between the axes of the arms of the chairs, the length of a row of seats, a.s.o.

The article is dealing in detail with the shape of picture house auditoria, their acoustics, ventilation and lighting, the bearing structure, the various answers being illustrated by numerous drawings.

Arch. Alexandru Iotzu — TOURIST-CLASS HOTEL AT PIATRA-NEAMTZ (pp. 38). Placed on the bank of the Bistritza river, in a picturesque region, boasting many historical monuments, the town of Piatra-Neamtz answers the requirements of a tourists' resort of major importance. Rebuilding work in the centre of the town includes in its schedule also an international tourist hotel. Its site being on the upper terrace of the town's central zone, constituting the prospect end of a main artery, this hotel rises vertically, the central body consisting of 11 housing storeys, for 24 beds each. The rooms will face East, West and South, enjoying the charming view of the Bistritza valley or of the surrounding hills. The single- or twin-bedded rooms, elegantly furnished, will each have a lobby with built-in wardrobes, a private toilet and a loggia.

One tenth of all rooms will form two-room apartments.

The ground floor, taking up a much larger area than that of the housing body, will include a wide reception area, leading to various service rooms, to the vertical traffic junction, to the bar and to the upper level reception area. The ground floor houses also two restaurants, one of which — facing the future public park — extends to the outside by means of terraces and pergolas. Several shops were laid out on the Northern and Eastern sides of the ground floor.

The upper floor will be topped by a terrace serving recreational purposes.

Arch. Nona Florescu — STUDY FOR A HOTEL AT ONEȘTI (pp. 43). This new hotel has a ground floor, a mezzanine and ten housing levels, as well as a terrace with a confectioner's shop. It will enjoy a broad view over the hills surrounding the town, particularly so as it rests on a raised level about six metres above the neighbouring shopping centre.

The hotel will be endowed with a number of services to be made available both to the guests and to the general public: a restaurant seating 210 and a roofed terrace for 100 guests, a combined barber's and hair-dresser's shop. There have been scheduled, further: a confectioner's seating 70, a brasserie for the same number and a kitchen offering semi-cooked meals. The mezzanine will house the reception rooms and a confectioner's with its annexes.

The standard storey is to have rooms with one, two or three beds as well as service rooms (offices, cleaner's room, staff's room, spare bath-room, stores, garbage-disposal room, main stairs with two lifts and service stairs with one lift and baggage elevator).

The terrace will serve as a confectioner's.

Rooms both for accommodation and reception are to have a high degree of comfort.

DISCUSSIONS

The review calls upon its readers to comment on two articles which essentially defend different standpoints on the way industries should be situated within towns.

Arch. lecturer Constantin Enache — THE INDUSTRY, FUNCTIONAL ZONE OF THE TOWN OR OF THE TERRITORY (pp. 48). The author feels that his article brings the following contributions in connection with town planning problems:

1. It draws the attention and argues against the town-industry dychotomy, that characterizes the international town planning practice and theory, and sets down the consequences of this concept: the types of industrial zones that this dychotomy expresses: emptying the town of industry; excessive concentration of industry in industrial zones situated particularly on «a the outskirts of» and «without» the town.

2. It offers suggestions concerning industry's organic integration in the territorial or town organism: to consider industry as a unique functional zone with this particular profile/similar to the town's other functional zones; to build up the industrial zone out of SPECIFIC STRUCTURAL UNITS; to merge the residential and the industrial zones into a structural unity; to find the best answer to the basic relationship between dwelling and work place, materialized in intimate and complex bonds, functional and plastic, between the structural units of the two zones, between the latter and the other functional zones of the town.

3. It formulates three basic, new, specific features of our towns, to be achieved by applying the suggested principles: the organic integration of industry in the town's organism; giving the latter its maximum flexibility, by allowing it to develop organically (not in parallel), in perfect co-ordination and along several directions, its housing and its industrial zones; the exceptionally high diversity both in structure and function, and in architectural and plastic arrangements that may be achieved within the town.

Thus, new premises are being created for the realization of a new physiognomy peculiar to the socialist town, and, within this general frame, one specific to each town.

Arch. Traian Chițulescu — THE TOWN AND THE INDUSTRY: CONSIDERATIONS ABOUT SOME PROBLEMS RAISED IN THE ARTICLE "THE INDUSTRY, FUNCTIONAL ZONE OF THE TOWN OR OF THE TERRITORY" (pp. 53). The author finds that the article referred to expounds the basically right notion that industries may be situated also within the housing zones. However, he thinks that certain statements and definitions are unfounded. Thus:

— practice does not confirm that most of the industries are situated within the town's boundaries — this to be the most frequent case, according to the article's assertion. The position is quite different: most industries are outside the housing zones

— housing zones can accept only industries of reduced harmfulness, covering relatively small areas (4–8 hectares at the utmost), do not call for any future extensions or for any intensive road traffic;

— there is no justification in classifying industrial zones into three types by adopting a terminology proper to the complex urban units of housing zones, since differences are only quantitative (area and number of workmen). This can, at best, lead to a classification of the type: small, medium and large;

— the article suggests that the entire working population of a given place, employed in industry, should be employed only in the industry found within the housing zone, the industries of the "territory", therefore, to be left without any labour force.

The author of this analysis thinks that, generally speaking, all this is schematic and inconsistent with real life since the lack of just one urban complex housing unit may throw out of balance the whole distribution pattern of the labour force and of industry types.

The analysis winds up with other detailed critical remarks leading to the same conclusion, i.e. that the author of "The Industry, functional zone of the Town or of the Territory" started from a well-known principle, namely that there are some industries that may be also placed in towns, giving it, however, an entirely unjustified extension, thus building up a structure with no actual basis.

BOOK REVIEWS — BIBLIOGRAPHY

Virgil Vătășianu, professor of History of Arts at the Cluj University, reviews the work of Professor Grigore Ionescu "HISTORY OF ARCHITECTURE IN ROUMANIA", vol. I, published by the Roumanian Academy in 1963. This first volume covers the long interval between primitive society and the end of the 16th. century.

The review stresses both the merits of the book in tackling new problems based on a rich information and a long research work — and some of its deficiencies, such as: the dating of some monuments on Roumanian territory, the explanation given to the distribution of the hall-church in Transylvania or to the birth of this type of structure in Moldavia, a.s.o.

A few shorter notes on some specialized books, published in the R.P.R. or abroad, are also published, among which we mention: „Vitruvius' Ten Books on Architecture" published by the Roumanian Academy in its series "Greek and Latin authors", "The Natural House" by Frank Lloyd Wright, a.o.

NEWS FROM ABROAD

Under this heading the review brings some excerpts from articles published in various specialized foreign reviews, some notes about achievements in the field of architecture and also an account of a discussion on modern architecture having taken place among French architects.

THE CHRONICLE

Brings a few items about the activity of the Union of the Architects of the R.P.R. in February and March, 1964.

CONSTRUCTIONS INDUSTRIELLES

Elena Iotzu, architecte — LA FABRIQUE DE PRODUITS LACTÉS DE CONSTANTZA (page. 2). Les auteurs du projet de cette fabrique ont prêté toute leur attention à apporter aux fonctions la plus judicieuse des solutions, fondée sur la technologie moderne prévue dans ce cas.

Le processus de la production se déroule dans plusieurs corps du bâtiment. Le corps principal — disposé au sous-sol, au rez-de-chaussée et en partie sur un niveau — comprend des espaces réservés à la fabrication, aux entrepôts frigorifiques, aux laboratoires, au point thermique, à la centrale d'aération, à la rampe de réception et d'expédition, aux vestiaires du personnel etc.

On a cherché à conférer à la structure une expression sincère, par une plasticité simple et expressive.

Barbu Socolesco, architecte — LA FABRIQUE DE CONSERVES « OVIDIU » À CONSTANTZA (page. 5). Déterminée par des considérations d'ordre économique, on a décidé d'implanter cette fabrique qui produit des conserves de légumes et de fruits sur la base d'une technologie et d'un outillage des plus modernes, en la situant à proximité de la centrale thermique du même nom, aux alentours de Constantza.

L'ensemble comprend un hall de fabrication, une toiture sur piliers pour abriter les matières premières, un entrepôt à l'usage des produits finis et un pavillon administratif complexe, construit sur rez-de-chaussée et trois niveaux.

Toute de béton et de verre, l'architecture est franche, exprimant avec clarté la structure de résistance.

CONSTRUCTIONS SOCIO-CULTURELLES

Trois cinémas sont présentés dans la revue, qui ont récemment été réalisés ou projetés, ainsi qu'une étude théorique élaborée pour des salles de cinéma de grande capacité (800—1000—1200 places).

Virgil Niulesco, architecte — CINÉMA SITUÉ Bd 1848 À BUCAREST (page. 8). Reprenant à l'étude un ancien projet de cinéma dont la construction avait été abandonnée en 1940, les auteurs ont gardé et étendu les espaces d'accès et d'évacuation, en modifiant cependant essentiellement l'espace de la salle (800 places). Vu l'existence d'un plancher déjà coulé pour le balcon de l'ancien cinéma, la nouvelle salle conserve le plancher en amphithéâtre et le prolonge par un plancher en pente, ce qui a pour effet une visibilité optimale du rez-de-chaussée en courbe continue.

George Mularidis, architecte, Alexandru Cișmigi, ingénieur — LE CINÉMATOGAPHE « FLAMURA » — BUCAREST (page. 12). Ce nouveau cinéma de 900 places a été situé dans le cadre d'un ensemble d'habitations récemment construit sur la chaussée de Giurgiului. Sa capacité a résulté de calculs se rapportant à la répartition de semblables dotations au sein des zones d'habitat, en conformité avec les normatifs en vigueur.

À l'entrée, un portique muni de vitrines publicitaires, conduit à un vestibule où se trouve le guichet de vente des tickets. Du vestibule, on pénètre dans le hall d'accueil du cinéma qui comporte une buvette et d'où l'on accède à la fois au bureau de l'administration et à la salle du groupe des opérateurs (cabine de projection, chambre de déroulement, chambre des tableaux électriques, pièce de repos des opérateurs, groupe sanitaire). Sous les gradins de la salle sont placés les groupes sanitaires réservés au public, plusieurs dépôts et autres installations.

On a utilisé pour les finitions de l'intérieur le marbre, les lambris, la peinture à l'huile mate et, pour la façade, à l'extérieur, du marbre et un placage de briques apparentes, combiné à un enduit bretté.

Les auteurs du projet de ce cinéma ont tâché en le réalisant, d'éviter l'uniformité résultant de la répétition du même type de plan, appliqué à presque toutes les salles de cinéma récemment construites à Bucarest. Tout en adoptant une solution totalement différente, le projet tient compte des normes prévues afin d'assurer la meilleure visibilité durant la projection de films sur écran normal aussi bien que sur cinémascope, avec stéréophonie. Par rapport aux salles réalisées jusqu'ici à Bucarest, celle-ci présente une amélioration de la pente, car elle est partagée en deux : une partie descend en pente continue, respectant le diagramme de Lachez, tandis que sur l'autre se trouvent les gradins. Un volume d'air de 4,90 m³ environ est assuré à chaque spectateur et une superficie de 0,80 m² par place — spectateur. Les dimensions de l'écran sont de 13 m de longueur et de 5 m de hauteur.

George Mularidis, architecte — CINÉMATOGAPHE DE 900 PLACES SUR L'ARTÈRE PRINCIPALE NORD — SUD (page. 16). Ayant décidé de placer ce cinéma également dans le cadre d'un nouvel ensemble d'habitations, les auteurs du projet ont encore utilisé les plans du cinéma « Flamura », mais en étudiant à nouveau toutes les réceptions et leurs annexes. Ainsi a-t-on obtenu une hauteur équivalente à deux niveaux pour le hall et le vestibule.

Le cinématographe se trouve placé entre deux immeubles d'habitation et relié à leurs rez-de-chaussée par des portiques.

Le volume et la superficie affectés à un spectateur, les finitions de la salle et les dimensions de l'écran sont pareils à ceux du cinéma « Flamura ». Les finitions du plafond de la salle comme celles des réceptions et de la façade ont pourtant été réalisées d'une autre manière.

Mariana Bucur, architecte — ÉTUDE POUR UN CINÉMATOGAPHE DE 800—1000—1200 PLACES (page. 20). Élaborée à l'Institut de projets de constructions-types, l'étude a été préparée sur le principe d'un thème qui exigeait d'étudier des cinémas de 800, 1000 et 1200 places et leurs deux hypothèses ; celle de l'écran cinémascope et celle de l'écran universel. Le thème exigeait encore d'étudier l'implantation des cinémas : à savoir, indépendante (principalement) et reliée aux immeubles d'habitations ou bien reliée aux centres commerciaux. Les solutions cherchaient en même temps à augmenter le confort de la salle de spectacle en espaçant les rangées des fauteuils, en distançant l'écart de leurs axes et la longueur des rangées etc. On s'étend, dans l'article, sur la forme donnée à la salle de spectacle des cinémas, à leur acoustique, à l'aération et à l'éclairage, à la structure de résistance. Les diverses solutions sont illustrées par de nombreuses planches.

Alexandru Iotzu, architecte — HOTEL TOURISTIQUE À PIATRA-NEAMTZ (page. 38). Situé au bord de la Bistritza, au cœur d'une pittoresque région comptant maints monuments historiques, la ville de Piatra-Neamtz remplit les conditions d'un objectif de tourisme de premier ordre. C'est dans le cadre de l'œuvre de reconstruction de la partie centrale de la ville que l'on va édifier un hôtel international à l'intention des touristes.

Placé sur la terrasse supérieure de la zone centrale de la ville et formant le but de la perspective d'une artère principale, cet hôtel a été résolu en hauteur, le parti central comprenant 11 étages d'une capacité de 24 lits à chacun d'entre eux. Orientées vers l'Est, l'Ouest et le Sud (vers le décor enchanteur de la vallée de la Bistritza ou vers les collines de Pietricica et de Cernegura), les chambres — à un ou deux lits — élégamment meublées, auront chacune leur vestibule particulier à armoires, un groupe sanitaire et une loggia.

Outre les chambres à un ou deux lits, 10% du total des pièces de logement sera constitué par des appartements de deux chambres.

Couvrant une surface bien plus vaste que celle du corps de logements, le rez-de-chaussée comportera un vaste espace d'accueil avec accès aux différents services, vers le noeu d des circulations verticales, vers le bar et les réceptions de l'étage supérieur. Au rez-de-chaussée se trouvent aussi deux salles de restaurant dont l'une — orientée vers le futur parc public — s'étend à l'extérieur par des terrasses et des pergolas. Sur les côtés Nord et Est du rez-de-chaussée, l'on a disposé une suite de magasins.

Une terrasse d'agrément sera aménagée au-dessus du dernier niveau du corps de logements.

Nona Floresco, architecte. — ÉTUDE POUR UN HOTEL À ONESTI (page. 43). S'étalant sur rez-de-chaussée, entresol, 10 étages de logement et une terrasse-confiserie, ce nouvel hôtel bénéficiera de vastes horizons vers les collines environnantes, lui-même étant situé sur une plate-forme surélevée d'environ 6m par rapport au centre commercial qui l'entoure.

L'hôtel aura une série de fonctions qui serviront aussi à la ville: un restaurant de 210 places et une terrasse couverte, de 100 places, une brasserie de 70 places et une cuisine de bloc.

À l'entresol se trouvent les salons de réception et une confiserie avec ses annexes.

L'étage courant comporte des chambres de 1,2 et 3 lits ainsi qu'une pièce d'équipement du niveau (comprenant office, chambre de nettoyage et chambre du personnel de service, salle de bain de réserve, débarras, évacuation des ordures, escalier principal et ses deux ascenseurs, escalier de service à un ascenseur et monte-charge).

La terrasse de l'hôtel sera occupée par une confiserie.

On a proposé de doter que les chambres de logement ainsi que les réceptions d'un degré supérieur de confort, certaines fonctions étant amplifiées (salons supplémentaires, réceptions, etc).

DÉBATS

La revue soumet aux débats des lecteurs deux articles exposant en essence, des points de vue qui diffèrent au sujet du mode d'implantation des industries dans le cadre de la ville.

Constantin Enache, architecte, maître de conférence — L'INDUSTRIE, ZONE FONCTIONNELLE DE LA VILLE OU DU TERRITOIRE (page. 48). L'auteur considère que son article contribue à régler le problème de l'aménagement comme suit:

1. *Qu'il signale et combat la dualité ville-industrie* qui caractérise la théorie et la pratique urbanistique internationale le ainsi que les conséquences suivantes de cette conception: les types de zones industrielles qui en sont l'expression; la ville de toute industrie; trop concentrer l'industrie dans la zone industrielle spécialement située « en marge » et « hors de la ville ».

2. *Qu'il offre des suggestions regardant l'inégration organique de l'industrie dans l'organisme de l'industrie dans l'organisme urban ou territorial: traitement effectif de l'industrie en tant que ZONE FONCTIONNELLE UNIQUE DE CE PROFIL* (semblable aux autres zones fonctionnelles de la ville); formation de la zone de l'industrie par des unités structurales spécifiques: relation réalisation d'une UNITÉ structurale entre la zone d'habitat et la zone de l'industrie; solution optimale de la fondamentale habitation — lieu de travail, concrétisée par les relations complexes et intimes, fonctionnelles et plastiques existant entre les unités structurales des deux zones, entre celles-ci et les autres zones fonctionnelles de la ville.

3. *Qu'il énonce trois nouveaux traits spécifiques fondamentaux de nos villes, traits qui peuvent se former par l'application des principes proposés: intégration organique de l'industrie dans l'organisme urbain; maximum de flexibilité de l'organisme urbain concrétisé par la possibilité du développement organique (non pas parallèle) parfaitement corrélié et dans plusieurs directions, des zones de l'habitat et de l'industrie; une remarquable variété, fonctionnelle-structurale et plastique-architecturale pouvant être réalisée dans le cadre de la ville.*

On crée ainsi de nouvelles prémices pour la réalisation d'une physionomie propre à la ville socialiste et, dans le cadre général, d'une physionomie propre à chaque ville.

Traian Chitulesco, architecte — VILLE ET INDUSTRIE — SUR DES PROBLÈMES POSÉS PAR L'ARTICLE « L'INDUSTRIE, ZONE FONCTIONNELLE DE LA VILLE OU DU TERRITOIRE » (page. 53). L'auteur constate que dans l'article précité se trouve énoncée une idée en principe juste, notamment celle de la possibilité d'implanter aussi des industries à l'intérieur de la zone de l'habitat. Pourtant, remarque-t-il, une suite d'affirmations et d'énonciations ne sont pas fondées. Ainsi:

— l'implantation de la plupart des industries à l'intérieur du périmètre des villes — qui serait, affirme l'article, le cas le plus fréquent — est infirmée en pratique, la situation étant diamétralement opposée: c'est hors des zones de l'habitat que se trouvent la majorité des industries;

— à l'intérieur des zones d'habitat on ne peut implanter que des industries peu nocives, occupant des surfaces de terrains relativement petites (4 à 8 ha au maximum) et n'exigeant pas des extensions ou des transports routiers pour trafic intense;

— la classification des zones industrielles en trois types — en copiant une terminologie propre au mode de fonctionnement des unités urbaines complexes des zones d'habitat — n'est pas justifiée, car il n'existe qu'une différenciation quantitative (étendue de la superficie et nombre des ouvriers) qui peut tout au plus aboutir à une classification du genre: type petit, moyen et grand;

— il est conseillé, dans l'article, que toutes les forces de travail d'une localité, employées dans l'industrie, soient uniquement concentrées dans les industries de l'intérieur de la zone de l'habitat, les industries du « territoire » étant de la sorte privées des forces de travail.

En général, estime l'auteur de cette analyse, le tout est schématique et contraire à la réalité car il suffit que l'une des unités urbanistiques complexes d'habitation fasse défaut pour que toute la répartition des forces de travail et des types d'industrie soit infirmée.

L'analyse s'achève par d'autres remarques critiques, détaillées, qui aboutissent à la même conclusion, à savoir que l'auteur de l'article: « L'Industrie, zone fonctionnelle de la ville ou du territoire » est parti d'un principe connu, notamment celui que certaines industries peuvent aussi être implantées dans la ville, mais qu'il l'a généralisé d'une manière qui n'est pas fondée, bâtissant ainsi un échafaudage privé d'une base réelle.

Titlu

Virgil Vătășianu, professeur d'Histoire de l'Art à l'Université de Cluj analyse l'ouvrage du professeur Grigore Ionesco intitulé: « HISTOIRE DE L'ARCHITECTURE EN ROUMANIE », tome I, paru en 1963 aux Éditions de l'Académie de la R.P.R. Ce premier tome comprend l'époque de la commune primitive jusqu'à la fin du XVIe siècle.

L'analyse fait ressortir aussi bien les mérites de l'ouvrage qui aborde de nouveaux problèmes — résultant d'une vaste documentation ou de longues recherches — ainsi que certains défauts, notamment en ce qui concerne les dates de certains monuments du territoire de la R.P.R., au sujet de la distribution du type d'église-halle en Transylvanie ou la genèse de ce genre de bâtisse en Moldavie etc.

La revue publie encore de brefs compte-rendus sur des livres de spécialité parus en R.P.R. ou à l'étranger, dont nous signalons: « Vitruve: Sur l'Architecture », paru dans la collection « Écrivains grecs et latins », de l'Académie de la R.P.R., « The Natural House », de Frank Lloyd Wright etc.

NOUVELLES DE L'ÉTRANGER

Cette rubrique comporte plusieurs notices tirées d'articles parus dans différentes revues étrangères spécialisées, au sujet de certaines réalisations obtenues dans le domaine de l'architecture ainsi que l'exposé d'un débat entre architectes, en France.

CHRONIQUE

On y publie plusieurs informations relatives à l'activité de l'Union des Architectes de la R.P.R. en février et mars dernier.

INDUSTRIEBAUTEN

Arch. Elena Iotzu — MÖLKEREIPRODUKTE-FABRIK IN CONSTANTA (S. 2). Die Hauptaufgabe der Planer dieser Fabrik bestand darin, auf Grund der vorgesehenen modernen Technologie die bestmögliche rationelle Lösung der Funktionen zu finden.

Der Produktionsvorgang entfaltet sich in einigen Gebäudekörpern. Das Hauptgebäude umfaßt — im Kellergeschoß, Erdgeschoß und teilweise im Stockwerk — die Räume für die Fabrikation, Kühlanlage, Laboratorien, Thermozentrale, Lüftungszentrale, Annahme- und Expeditionsrampe, Kleiderablage für die Angestellten usw.

Es wurde der klare Ausdruck der Struktur, in schlichter und ausdrucksvoller Plastik angestrebt.

Arch. Barbu Socolescu — KONSERVENFABRIK „OVIDIU“ IN CONSTANTA (S. 5). Infolge ökonomischer Erwägungen wurde die Errichtung dieser Fabrik, die auf Grund von ultramodernen Technologien und technischen Ausrüstungen Obst- und Gemüsekonserven herstellt, in der Nachbarschaft der gleichnamigen Thermozentrale in der Nähe der Stadt Constanta beschlossen.

Die Gebäudegruppe umfaßt eine Fabrikationshalle, eine Schutzdecke für die Unterbringung der Rohmaterialien, das Lager für Fertigfabrikate und einen komplexen Verwaltungspavillon, der sich auf Erdgeschoß und drei Stockwerke erstreckt.

Die Architektur der ganzen Gruppe ist einfach, aus Beton und Glas realisiert und kommt die Betonstruktur klar zum Ausdruck.

SOZIAL-KULTURELLE BAUTEN

Die Zeitschrift präsentiert drei Filmtheater, die in letzter Zeit realisiert oder geplant wurden sowie eine für Kinos mit großem Fassungsraum (800—1 000—1 200 Plätzen) ausgearbeitete theoretische Studie.

Arch. Virgil Nițulescu — FILMTHEATER AM „1848“-BOULEVARD — BUKAREST (S. 8). Beim neuerlichen Studium eines alten Filmtheaterprojektes, von dessen Realisierung im Jahre 1940 abgesehen wurde, haben die Planer die Zugangs- und Entleerungsräume beibehalten und ausgeweitet, jedoch den Raum des Saals wesentlich geändert (800 Plätze). Da für den Balkon des alten Kinos eine gegossene Betondecke vorhanden war, wurde beim neuen Saal diese Decke als Amphitheater beibehalten und mit einer schrägen Betondecke verlängert, so daß auf diese Weise die günstigste Sicht in einem Parterre mit kontinuierlicher Kurvenlinie geboten wird.

Arch. George Mularidis, Ing. Alexandru Cismigiu — FILMTHEATER „FLAMURA“ — BUKAREST (S. 11). Dieses neue Filmtheater mit 900 Plätzen wurde im Rahmen eines auf der „Giurgiului“-Chaussee kürzlich konstruierten Wohnblockensembles erstellt. Sein Fassungsraum entspricht, gemäß den in Kraft befindlichen Normen, den Berechnungen bezüglich der Verteilung derartiger Einrichtungen innerhalb der Wohnzonen.

Durch einen Säulengang mit Reklamevitruinen gelangt man in das Vestibül, wo sich die Kassenschalter befinden. Vom Vestibül aus kommt man in die Halle des Kinos, die ein Büfett hat und von wo aus man auch in das Verwaltungsbüro und in die Projektionsräume gelangt (Projektionskabine, Umformerraum, Schalttafelraum, Erholungsraum für die Filmoperateure, sanitäre Gruppe). Unter den Stufen des Amphitheaters wurden die sanitären Gruppen für das Publikum, einige Lagerplätze und einige Anlagen angeordnet.

Bei den Fertigstellungsarbeiten wurden Marmor, Gipsverkleidung und Malerei mit mattgetupften Ölfarben verwendet. Die Außenfassade wurde mit Marmor und Täfelung mit sichtbaren Ziegeln, kombiniert mit gespritztem Mörtel fertiggestellt.

Bei Realisierung dieses Filmtheaters waren die Planer bestrebt, den Eindruck der Einförmigkeit zu vermeiden, der sich durch die wiederholte Anwendung desselben Plantyps des Saals bei fast allen in letzter Zeit in Bukarest gebauten Filmtheatern ergeben hat. Das durchaus andersartig gelöste Saalprojekt hat die vorgesehenen Normen für die Gewährleistung einer bestmöglichen Sicht sowohl bei Filmen mit normaler Leinwand als auch bei Breitwandfilmen mit stereophonischem Ton respektiert. Der Saal weist auch (im Vergleich zu den bis jetzt in Bukarest entworfenen Sälen) eine Verbesserung des Gefälles auf und zwar durch Teilung in zwei: ein Teil in kontinuierlichem Gefälle gemäß dem Diagramm von Lachez und der zweite in stufenförmiger Anordnung, für das Publikum wurde ein Volumen von ungefähr 4,90 m³ je Zuschauer und 0,80 m² Fläche je Zuschauer-Platz vorgesehen. Die Dimensionen der Leinwand sind: 13 m Länge und 5 m Höhe.

Arch. George Mularidis — FILMTHEATER MIT 900 PLÄTZEN AUF DER NORD-SÜD-MAGISTRALE (S. 16). Es war vorgesehen, dieses Filmtheater gleichfalls im Rahmen eines neuen Wohnblockensembles zu erstellen, so daß die Projektanten die Entwürfe des „Flamura“-Kinos wieder verwendeten, jedoch den ganzen Empfangsraum mit den bezüglichen Nebenräumen einem neuerlichen Studium unterzogen. So wurden Halle und Vestibül auf eine zwei Geschosse entsprechende Höhe gelöst.

Das Filmtheater wurde zwischen zwei Wohnblocks angeordnet und mit deren Parterre durch Säulengänge verbunden.

Volumen und Fläche je Zuschauer, Fertigstellung des Saals, Dimensionen der Filmleinwand sind die gleichen wie beim „Flamura“-Kino. Anders behandelt wurden jedoch die Schlußarbeiten der Saaldecke und des Empfangsraumes sowie auch der Fassade.

Arch. Mariana Bucur — STUDIE FÜR FILMTHEATER MIT 800—1 000—1 200 PLÄTZEN (S. 20). Die im Rahmen des Entwurfsinstituts für Typ-Konstruktionen ausgearbeitete Studie wurde auf Grund eines Themas verfaßt, das das Studieren von Kinos mit den obigen Fassungsräumen erforderte und mußten für jeden Fassungsraum zwei Hypothesen berücksichtigt werden: mit Breitwand und mit Universalleinwand. Des weiteren erforderte das Thema auch das Studieren der Anordnung der Filmtheater: selbstständige (hauptsächlich), verbunden mit Wohnblocks oder mit Handelszentren. Die Lösungen haben gleichzeitig die Vergrößerung des Komforts im Vorstellungssaal angestrebt: Abstand zwischen den Sesselreihen, Abstand zwischen den Armlehnen der Sessel, Länge einer Sesselreihe usw.

Im Artikel wird eingehend über die Form des Zuschauersaals der Filmtheater gesprochen, über ihre Akustik, über Ventilation und Beleuchtung, über die Betonstruktur und sind die verschiedenen Lösungen mit zahlreichen Entwürfen illustriert.

Arch. Alexandru Iotzu — TOURISTEN-HOTEL IN PIATRA-NEAMT (S. 38). Am Ufer des Bistrița-Flusses gelegen, inmitten einer malerischen Gegend und mit zahlreichen historischen Denkmälern, vereinigt die Stadt Piatra-Neamt alle Bedingungen eines touristischen Anziehungspunktes von erheblicher Bedeutung. Im Rahmen des Wiederaufbauwerkes des Zentralteils der Stadt soll hier auch ein internationales Touristenhotel errichtet werden.

Dieses Hotel, auf der erhöhten Terrasse der Zentralzone der Stadt angeordnet und den Perspektivpunkt einer Hauptverkehrsader bildend, ist als Hochhaus gelöst und umfaßt der Zentralteil 11 Stockwerke zur Unterbringung der Touristen, mit einem Fassungsvermögen von 24 Betten je Stockwerk. Gerichtet nach Osten, Westen und Süden, mit den entzückenden Aussichten des Bistrița-Tals oder Pietricica- und Cernegura-Hügeln, werden die elegant möblierten Ein- oder Zweibettzimmer je ein Vestibül mit Schränken, eine sanitäre Gruppe und eine Loggia haben.

Außer den Ein- oder Zweibettzimmern werden 10% der gesamten Gastzimmer Zweizimmerwohnungen bilden.

Das Erdgeschoss, das sich auf eine viel größere Fläche erstreckt als jene des Bettengebäudes, wird einen breiten Empfangsraum umfassen, mit Zugang zu verschiedenen Bedienstungen, zum vertikalen Verkehrsknotenpunkt, zur Bar und zum Empfangsraum des oberen Geschosses. Gleichfalls im Erdgeschoss wurden auch zwei Restaurants angeordnet, von denen einer — mit Richtung zum künftigen Volkspark — sich nach außen hin mit Terrassen und Pergolas ausdehnt. An der Nord- und Ostseite des Erdgeschosses wurden eine Reihe von Läden vorgesehen.

Auf dem obersten Geschoss des Bettengebäudes wird eine Vergnügungsterrasse eingerichtet.

Arch. Nona Florescu — **STUDIE FÜR EIN HOTEL IN ONESTI** (S. 43). Das neue Hotel, das Erdgeschoss, Hochparterre, 10 Bettengeschosse und eine Konditorei-Terrasse umfaßt, wird sich breiter Perspektiven zu den die Stadt umgebenden Berghängen erfreuen, da es selbst auf einer um fast 6 m höheren Plattform als das umliegende Handelszentrum angeordnet ist.

Das Hotel wird eine Reihe von Funktionen haben, die gleichzeitig auch der Stadt dienlich sein werden: ein Restaurant mit einem Fassungsraum von 210 Plätzen und eine gedeckte Terrasse mit 100 Plätzen, einen Frisörsalon. Ferner wurden vorgesehen: eine Konditorei mit 70 Plätzen, ein Erfrischungslokal mit 70 Plätzen und eine Blockküche.

Im Hochparterre wurden die Empfangssalons und eine Konditorei mit Nebenräumen angeordnet.

Jedes Stockwerk umfaßt Ein-, Zwei- und Dreibettzimmer und dienstliche Nebenräume (Anrichte, Besenstube und Personalzimmer, Reservabad, Lagerräume, Müllentleerung, Haupttreppe mit zwei Aufzügen und Diensttreppe mit einem Aufzug und einem Lastenaufzug).

Die Hotelterrasse wird eine Konditorei haben.

Sowohl in den Betträumen als auch in den Empfangsräumen wurde erhöhter Komfort vorgeschlagen, da einige Funktionen ausgeweitet wurden (zusätzliche Salons und Empfangsräume usw.)

DISKUSSIONEN

Die Zeitschrift unterbreitet den Lesern zwei Artikel zur Diskussion, die im wesentlichen verschiedene Ansichten über die Art der Anlage von Industrien im Rahmen der Städte äußern.

Conf. Arch. Constantin Enache — **DIE INDUSTRIE, FUNKTIONELLE ZONE DER STADT ODER IHRER UMGEBUNG** (S. 48). Im Zusammenhang mit den Systematisierungsproblemen erachtet es der Verfasser, daß sein Artikel folgende Beiträge bringt:

1. Er erfaßt und bekämpft die Dualität Stadt-Industrie, die die internationale städtebauliche Theorie und Praxis und die Folgen dieser Auffassung charakterisiert: die Typen von Industriezonen, die sie zum Ausdruck bringen: die Verlegung der Industrie außerhalb der Stadt; die übermäßige Konzentrierung der Industrie in Industriezonen, die besonders « am Rande » und « außerhalb der Stadt » liegen.

2. Er bringt Vorschläge für die organische Integration der Industrie in den städtischen oder vorstädtischen Organismus: die effektive Behandlung der Industrie als einzige funktionelle Zone mit diesem Profil (ähnlich den anderen funktionellen Zonen der Stadt); Bildung der Industrie-Zone aus spezifischen strukturellen Einheiten: Realisierung der strukturellen Einheit zwischen (Wohn- und Industriezone: günstigste Lösung der Grundbeziehung Wohnung-Arbeitsplatz, konkretisiert in vielfachen und intimen, betrieblichen und plastischen Zusammenhängen, zwischen den strukturellen Einheiten dieser beiden Zonen, zwischen ihnen und den übrigen funktionellen Zonen der Stadt).

3. Er formuliert drei neue spezifische, grundlegende Züge unserer Städte die durch Anwendung der vorgeschlagenen Prinzipien geschaffen werden können: die organische Integration der Industrie in den städtischen Organismus; die höchste Flexibilität des städtischen Organismus, die durch die organische Entwicklungsmöglichkeit erzielt werden kann (nicht parallel), in enger Verbindung und in mehrere Richtungen der Wohnzone und der Industriezone; die besonders große funktionell-strukturelle und plastisch-architektonische Mannigfaltigkeit, die innerhalb der Stadt realisiert werden kann.

So werden neue Vorbedingungen zur Realisierung einer der sozialistischen Stadt spezifischen Physionomie geschaffen und, in diesem allgemeinen Rahmen, einer jeder einzelnen Stadt eigene Physionomie.

Arch. Traian Chiţulescu — **STADT UND INDUSTRIE — ÜBER PROBLEME IM ARTIKEL « DIE INDUSTRIE, FUNKTIONELLE ZONE DER STADT ODER IHRER UMGEBUNG »** (S. 53). Der Verfasser stellt fest, daß im zitierten Artikel der richtige Grundgedanke der Anlagemöglichkeit von Industrien auch innerhalb der Wohnzone ausgesprochen ist. Dennoch, bemerkt er, ist eine Reihe von Behauptungen und Formulierungen nicht stichhaltig. Und zwar:

— die Anlage der Mehrzahl von Industrien innerhalb des Stadtumfanges — so wie es, laut Behauptung des Artikels, meistens der Fall wäre — wird durch die Praxis widerlegt, da die Situation gerade das Gegenteil beweist; die Mehrzahl der Industrien befindet sich außerhalb der Wohnzonen;

— innerhalb der Wohnzonen können nur Industrien mit verringerter Schädlichkeit angeordnet werden, die relativ kleine Flächen umfassen (maximum 4—8 ha), und keine Ausweitungen und intensive Transportwege erfordern;

— die Klassifizierung der Industriezonen in drei Typen — indem man eine der Funktionsart der komplexen städtebaulichen Einheiten der Wohnzonen eigene Terminologie nachahmt — ist nicht gerechtfertigt, da nur eine quantitative Differenzierung besteht (die Größe der Fläche und die Zahl der Arbeiter), die höchstens zu einer Klassifizierung der Art führen kann: kleiner, mittlerer und großer Typ;

— im Artikel wird vorgeschlagen, daß die ganze in der Industrie beanspruchte Arbeitskraft einer Ortschaft nur in der Industrie innerhalb der Wohnzone gebraucht werden soll, so daß die Industrien „der Umgebung“ ohne Arbeitskraft bleiben.

Im allgemeinen — erwägt der Autor dieser Analyse — ist alles schematisiert und entbehrt jeder Realität, da es genügen würde, daß eine dieser städtebaulichen Einheiten von Wohnkomplexen fehlen sollte, um die ganze Aufteilung der Arbeitskraft und der Industriotypen hinfällig werden zu lassen.

Die Analyse schließt mit weiteren kritischen Detailbemerkungen, die zur gleichen Schlußfolgerung führen, daß der Verfasser des Artikels „DIE INDUSTRIE, FUNKTIONELLE ZONE DER STADT ODER IHRER UMGEBUNG“, von einem bekannten Grundsatz ausgeht, und zwar daß einige Industrien auch in der Stadt angeordnet werden können, ihn jedoch ungegerechtfertigt verallgemeinert und so eine Behauptung aufstellt, die jeder realen Basis entbehrt.

REZENSIONEN — BIBLIOGRAPHIE

Virgil Vătăşianu, Professor für Kunstgeschichte an der Clujer Universität, rezensiert die Arbeit von Professor Grigore Ionescu „GESCHICHTE DER ARCHITEKTUR IN RUMÄNIEN“ I. BAND, die im Akademieverlag der RVR 1963 erschienen ist. Dieser erste Band umfaßt die Epoche von der Anordnung der primitiven Gemeinde bis zum Ende des XVI. Jahrhunderts.

Die Rezension veranschaulicht sowohl die Verdienste der Arbeit, die neue Probleme berührt — Resultat reicher Erkundungen oder langjähriger Forschungen — als auch einige Mängel wie: die Datierung einiger Denkmäler auf dem Territorium der RVR, die Verbreitung der Hallenkirche in Siebenbürgen oder die Entstehung dieser Bauart in der Moldau usw.

Die Zeitschrift veröffentlicht noch ein paar kurze Rezensionen über einige in der RVR oder im Ausland erschienene Fachbücher, unter welchen wir zitieren: „Vitruv über Architektur“ in der Buchreihe „Griechische und lateinische Schriftsteller“ der Akademie der RVR. „The Nature House“ von Frank Lloyd Wright“ usw.

AUS DEM AUSLAND

Unter dieser Rubrik veröffentlicht die Zeitschrift einige Notizen, Auszüge aus Artikeln verschiedener ausländischer Fachzeitschriften, über Realisierungen auf dem Gebiete der Architektur, sowie auch einen Bericht über eine Diskussion zwischen Architekten in Frankreich.

CHRONIK

Veröffentlicht werden einige Mitteilungen im Zusammenhang mit der Tätigkeit des Architektenverbandes der RVR im Februar und März.

ПРОМЫШЛЕННОЕ СТРОИТЕЛЬСТВО

Арх. Елена Йотцу — **МОЛОЧНЫЙ ЗАВОД** в г. КОНСТАНЦЕ (стр. 2) — Основное задание проектировщиков этого завода состояло в выборе наиболее целесообразного решения функций с учетом требований передовой техники.

Производственный процесс разветвляется в нескольких зданиях. Основной корпус, состоящий из двух этажей и подвального помещения, охватывает площади, необходимые для производства, холодильных складов, лабораторий, термического пункта, вентиляционных устройств, гардеробных для персонала и т.п.

Структура выражена в простой и экспрессивной пластике.

Арх. Барбу Соколеску — **КОНСЕРВНЫЙ ЗАВОД «ОВИДИУ»** в г. КОНСТАНЦЕ (стр. 5) — По соображениям экономического характера решено разместить данный овощно-фруктовый консервный завод по соседству с термо-центральною того же наименования г. Констанцы. Проект предусматривает новейшее оборудование для завода.

Ансамбль охватывает производственный пролет, помещение для исходного материала, склад готовой продукции и комплексный административный павильон, размещенные в 4-х этажном здании.

Архитектура ансамбля, отличающаяся простотой, выполнена из бетона и стекла, выявляя отчетливо прочность структуры.

КУЛЬТУРНО-БЫТОВОЕ СТРОИТЕЛЬСТВО

В журнале представлены три кинематографа, осуществленные или запроектированные в последнее время, а также теоретическое исследование, рассчитанное на кинематографы большой вместительности (800—1000—1200 мест).

Арх. Виржил Ницудеску — **КИНЕМАТОГРАФ НА ПРОСПЕКТЕ 1848 г.** — БУХАРЕСТ (стр. 8) — Пересмотрев старый проект кино, строительство которого было отклонено в 1940 г., проектировщики сохранили и расширили входы и выходы, но изменили существенно площадь зала (800 мест). В виду наличия железобетонного перекрытия для балкона старого кино, в новом зале сохраняется перекрытие амфитеатра, в продолжении которого предусматривается наклонное перекрытие, допускающее оптимальную возможность для партера в форме плавной кривой.

Арх. Жорже Муларидис, инж. Александру Чисмижиу — **КИНЕМАТОГРАФ «ФЛАМУРА»** — БУХАРЕСТ (стр. 12) — Этот новый кинематограф на 900 мест расположен в пределах недавно построенного ансамбля жилых помещений по шоссе Джурджево. Вместимость его рассчитана на основании действующих нормативов по распределению подобных объектов в рамках зон, отведенных под жилую застройку.

Входной портик с витринами для реклам ведет в вестибюль с билетными кассами, затем в холл кино, где находится буфет и входы в административное бюро и в оперативные помещения (проекционная и размоточная камеры, помещение для электрических шитов, помещение для отдыха операторов, санузел). Под ступенями зала размещены санузлы для публики, склады и другие установки.

Облицовки выполнены мрамором, панелью и масляной краской матового оттенка. Для наружной отделки фасада применен мрамор и облицовочный кирпич в комбинации с штукатуркой набрызгом.

При осуществлении этого кинематографа проектировщики пытались избежать впечатления однообразия, явно выразившегося при повторном использовании плана одного и того же типа зала почти у всех выстроенных за последнее время в Бухаресте кинематографов. Принято совершенно новое решение с учетом действующих норм по обеспечению оптимальной видимости при проекции фильмов как на обычном, так и на широком экране (киноскоп) со стереофонической звукопередачей. По сравнению с запроектированными до настоящего времени кинематографическими залами в Бухаресте, новый зал имеет улучшенный уклон, разделяющийся на две части, одна из которых выполнена по диаграмме Лашеза в форме плавного уклона, а другая в ступенчатой форме. Для публики обеспечен объем около 4,90 м³ и площадь 0,80 м² на 1 зрителя. Размеры экрана: длина 13 м, высота 5 м.

Арх. Жорже Муларидис — **КИНЕМАТОГРАФ НА 900 МЕСТ НА СЕВЕРО-ЮЖНОЙ МАГИСТРАЛИ** (стр. 16) — Это кино также располагается в пределах нового ансамбля жилых зданий.

Проектировщики использовали планы кинозала «ФЛАМУРА», пересмотрев однако всю приемную часть с соответствующими пристройками. Так, для холла и вестибюля принята высота, равная двум этажам.

Кино расположено между двумя блоками жилых помещений и связано с первыми этажами этих блоков при помощи портиков.

Объем и площадь на 1 зрителя, отделки зала, и размеры экрана аналогичны кинематографу «ФЛАМУРА». Однако в отношении облицовки потолка зала, приемной части и фасадов приняты другие решения.

Арх. Мариана Букур — **К ВОПРОСУ О СТРОИТЕЛЬСТВЕ КИНЕМАТОГРАФОВ НА 800—1000—1200 МЕСТ** (стр. 20) — Разработанное в рамках Проектного Института типовых конструкций, исследование выполнено на тему, по которой требовалось изучение вопроса о кинематографах указанных выше вместимостей в двух вариантах: с кинематоскопическим и универсальными экранами. Кроме того, по заданию требовалось также изучение вопроса о расположении упомянутых кино: независимо от других построек, в связи с жилыми блоками или в пределах торговых центров. Предложенные решения учитывают и улучшение комфорта в залах кино: расстояние между рядами кресел, расстояние между осями их локотников, длина рядов кресел и т.п.

В статье рассматриваются подробно форма зала кино, акустика, вентиляция, освещение и структура прочности, причем отдельные решения иллюстрируются многочисленными чертежами.

Арх. Александру Йотцу — **ОТЕЛЬ ДЛЯ ТУРИСТОВ** в г. ПЯТРА-НЯМЦ (стр. 38) — Расположенный на берегу реки Бистрица в живописной местности с многочисленными историческими памятниками, город Пятра-Нямц удовлетворяет всем условиям, предъявляемым наиболее значительным центром для туристов. В связи с реконструкцией центральной части города предусматривается и строительство интернационального отеля для туристов.

Отель размещен на верхней террасе центральной зоны города, открывая перспективу на одну из главных магистралей. Планировочное решение предусматривает 11 этажей вместимостью по 24 кровати каждый. Ориентированные к востоку, западу и югу, в направлении к восхитительным видам долины реки Бистрицы или к горам Пиетричка и Чернегура, комнаты, рассчитанные на одну или две кровати, прекрасно меблированные, будут иметь отдельные вестибюли со шкафами, санузлы и лоджии.

Помимо комнат на одну или две кровати, 10% от всего количества комнат составят апартаменты из двух комнат.

Нижний этаж, занимающий площадь значительно больше остальной части отеля, составит приемную часть с доступом к различным службам, к подвешиванию, бару и к приемной площадке на верхнем этаже. На нижнем этаже расположены и помещения двух ресторанов, один из которых, ориентированный в направлении будущего общественного парка, выведен и наружу в форме террас и открытых галерей. По северной и южной сторонам нижнего этажа размещается ряд магазинов.

Над верхним этажом устраивается терраса для развлечений.

Арх. Нона Флореску — ПРОЕКТ ОТЕЛЯ В ОНЕСТАХ (стр. 43) — Запроектированный в 11 этажей с мезонином и террасой-кофейной, новый отель занимает площадь с широкими перспективами на окружающие город холмы и размещается на отметке выше торгового центра приблизительно на 6 м.

При отеле предусматривается ряд предприятий одновременного обслуживания также и города: ресторан на 210 мест, крытая терраса на 100 мест и парикмахерские — мужская и женская. Кроме того, предусмотрены: кофейня на 70 мест, закусочная на 70 мест и кухни.

В мезонине размещаются приемные салоны и кофейня с соответствующими службами.

В каждый из жилых этажей входят комнаты на 1, 2 и 3 кровати, а также обслуживающие помещения (бюро, уборные, комнаты для персонала, запасные ванные, склады, удаление мусора, главная лестница с двумя лифтами и черная лестница с лифтом и подъемником грузов).

Терраса отеля отведена под кофейню.

Как для жилых, так и для приемных помещений предусмотрен изысканный комфорт (дополнительные салоны, приемные и т.п.).

НА ОБСУЖДЕНИЕ ЧИТАТЕЛЕЙ

Журнал представляет на обсуждение читателей две статьи, содержащие по существу различные точки зрения по вопросу о размещении промышленных предприятий в пределах города.

ЛЕКТОР АРХ. Константин Енаке — ПРОМЫШЛЕННОСТЬ, ФУНКЦИОНАЛЬНАЯ ГОРОДСКАЯ ИЛИ ТЕРРИТОРИАЛЬНАЯ ЗОНА (стр. 48) — В связи с вопросами систематизации автор считает, что его статья содержит следующие разъяснения:

1. *Вскрывает и опровергает двойственность концепции город-промышленность* характеризующей теорию и практику международного градостроительства и последствия этой концепции: типы выражаемых ею промышленных зон, удаление промышленных предприятий за пределы города, чрезмерное сосредоточение промышленности в индустриальных зонах, расположенных преимущественно «на окраине» или «вне города».

2. *Вносит предложения по органическому интегрированию промышленности в городской или территориальный организм: эффективный подход к рассмотрению промышленности в качестве единой функциональной зоны данного профиля (подобно остальным функциональным зонам города); образование промышленной зоны из специфических единиц; осуществление структурного единства между жилой застройкой с промышленной зоной, оптимальное решение основного отношения жилье — рабочее место, конкретизируемого связями комплексного и внутреннего, функционального и пластического характера между структурными единицами упомянутых двух зон а также, между последними и остальными функциональными зонами города.*

3. *Формулирует три специфически новые фундаментальные черты наших городов, фундаментальные черты наших городов, которые могут выявиться в связи с применением предложенных принципов: органическое интегрирование промышленности в организм города, максимальную эластичность городского организма, конкретизируемую возможностью органического (а не параллельного) развития, вполне согласуемого и ориентируемого в различных направлениях зоны жилых кварталов и промышленной зоны, а также необычайное разнообразие функционально-структурных и пластико-архитектурных форм, осуществимых в пределах городского строительства.*

Таким образом создаются новые предпосылки по созданию специфической физиономии социалистического города и, следовательно, физиономии каждого отдельного города.

Арх. Траян Гишулеску — Город и промышленность. По поводу некоторых вопросов, поднятых в статье: «Промышленность, функциональная городская или территориальная зона» (стр. 53) — Автор отмечает, что в упомянутой статье затронута принципиально правильная концепция о возможности размещения промышленных предприятий и в зоне жилой застройки. Все же, по мнению автора, статья содержит ряд необоснованных утверждений и формулировок, а именно:

— размещение большинства промышленных предприятий внутри городского периметра, рассматриваемое в статье как наиболее частый случай, опровергается практикой, доказывающей обратное положение, а именно расположение большинства промышленных предприятий вне зон жилых кварталов; — внутри жилой застройки могут быть размещены лишь производства органической вредности, занимающие сравнительно небольшие площади (максимум 4-8 га), не нуждающиеся в расширении и в значительном дорожном транспорте;

— разделение промышленных зон на три типа с присвоением каждой из них терминологии, свойственной функциям комплексных единиц жилых зон, необоснованно, так как существует лишь количественное дифференцирование (величина площади и количество рабочих), которое может привести в крайнем случае к единственной классификации в зависимости от типа производства: мелкого, среднего и крупного;

— в статье предлагается, чтобы вся используемая в промышленности рабочая сила определенной местности применялась лишь на предприятиях, расположенных внутри жилой зоны, вследствие чего предприятия «территории» остаются без рабочей силы.

Автор настоящего анализа полагает, что в общем все суждения статьи отличаются схематичностью и оторванностью от действительности, так как при отсутствии хотя бы лишь одной комплексной единицы в градостроительстве жилой зоны, все распределение рабочей силы и типов промышленных предприятий теряет свою основу.

Анализ заканчивается рядом других критических замечаний, приводящих к заключению, что автор статьи «Промышленность, функциональная городская или территориальная зона», опираясь на общеизвестный принцип, что некоторые производства могут быть размещены и в городе, обобщил необоснованно этот принцип и создал таким образом теорию, лишенную реальной основы.

РЕЦЕНЗИ — ЛИТЕРАТУРА

Виржил Вэтзиану, профессор истории искусств при Клужском университете, написал рецензию на работу проф. Григоре Ионеску: «История архитектуры в Румынии», том I, опубликованную издательством Академии РНР в 1963 г. Этот первый том работы охватывает эпоху со времени устройства первобытной общины до конца XVI столетия.

Рецензия выявляет как достоинства работы, затрагивающей новые вопросы в результате богатого информативного материала и длительных исследований, так и некоторые недостатки в отношении датирования отдельных памятников на территории Р.Н.Р., распространения церкви — рынка в Трансильвании или происхождения конструкций подобного рода в Молдове и т.п.

В журнале публикуется ряд кратких рецензий на изданные в Р.Н.Р. или за границей специальные работы, в числе которых упоминаем «Витрувий об архитектуре» в сборнике Академии РНР «Греческие и латинские писатели», «The Natural House» Фрэнк Ллойд Райт (Frank Lloyd Wright) и т.п.

ЗА РУБЕЖОМ

Под этим заголовком в журнале напечатаны некоторые заметки, извлеченные из статей различных иностранных специальных журналов относительно достижений архитектуры, а также отчет относительно обмена мнений между архитекторами Франции.

ХРОНИКА

Публикуются некоторые данные в связи с работой Союза архитекторов Р.Н.Р. за февраль и март ст.

ORGAN AL UNIUNII
ARHITECTILOR DIN R.P.R.
ȘI AL COMITETULUI DE STAT
PENTRU CONSTRUCȚII
ARHITECTURĂ ȘI SISTEMATIZARE

arhitectura RPR

E 1689

s u m a r

Arh. Elena Iotzu
Arh. Barbu Socolescu

Arh. Virgil Nițulescu
Arh. George Mularidis,
ing. Alexandru Cișmigiu,
ing. Traian Popp
Arh. George Mularidis

Arh. Mariana Bucur
Arh. Alexandru Iotzu
Arh. Nona Florescu

Conf. arh. Constantin Enache

Arh. Traian Chițulescu

Prof. Virgil Vătășianu

● CONSTRUCȚII INDUSTRIALE

FABRICA DE PRODUSE LACTATE DIN CONSTANȚA 2
FABRICA DE CONSERVE « OVIDIU » DIN CONSTANȚA 5

● CONSTRUCȚII SOCIAL-CULTURALE

CINEMATOGRAF PE BD. 1848 — BUCUREȘTI 8

CINEMATOGRAFUL « FLAMURA » — BUCUREȘTI 12

CINEMATOGRAF CU 900 LOCURI PE MAGISTRALA NORD-SUD
LA BUCUREȘTI 16

STUDIU PENTRU CINEMATOGRAFE CU 800, 1 000 ȘI 1 200 LOCURI 20

HOTEL TURISTIC LA PIATRA-NEAMȚ 38

STUDIU PENTRU UN HOTEL LA ONEȘTI 43

● DISCUȚII

INDUSTRIA, ZONĂ FUNCȚIONALĂ A ORAȘULUI
SAU A TERITORIULUI 48
ORAȘUL ȘI INDUSTRIA 53

● RECENZII-BIBLIOGRAFIE

Grigore Ionescu: ISTORIA ARHITECTURII ÎN ROMÂNIA, VOL. I 55

● DE PESTE HOTARE 58

● CRONICA 60

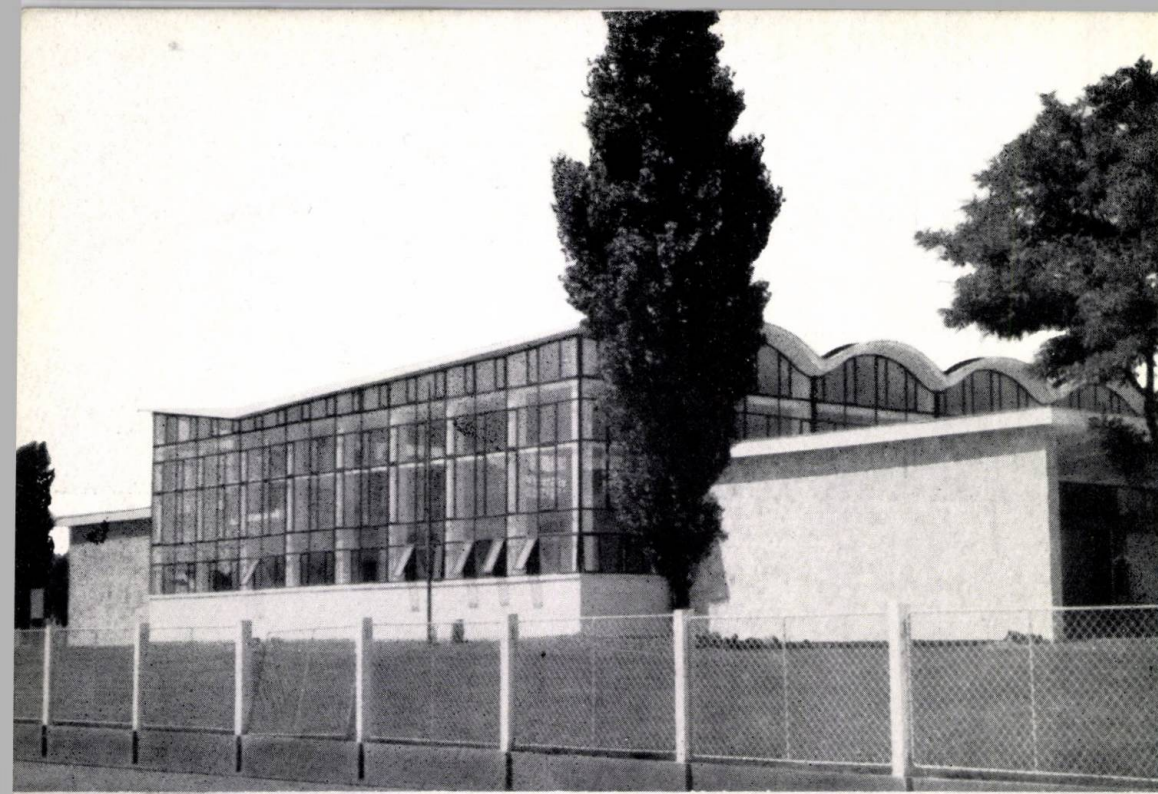
2

ANUL XII NR. 2 (87) 1964

COLEGIUL DE REDACȚIE:

Conf. arh. M. ALIFANTI, arh. M. BERCOVICI, arh. M. CAFFÉ, prof. arh. M. LOCAR
ing. A. LUPESCU, arh. M. MELICSON
(redactor șef), arh. C. MOȘINSCHI
arh. GH. PAVLU, conf. arh. G. PETRAȘCU

BUCUREȘTI — RAIONUL 30 DECEMBRIE — STR. EPISCOPIEI NR. 9

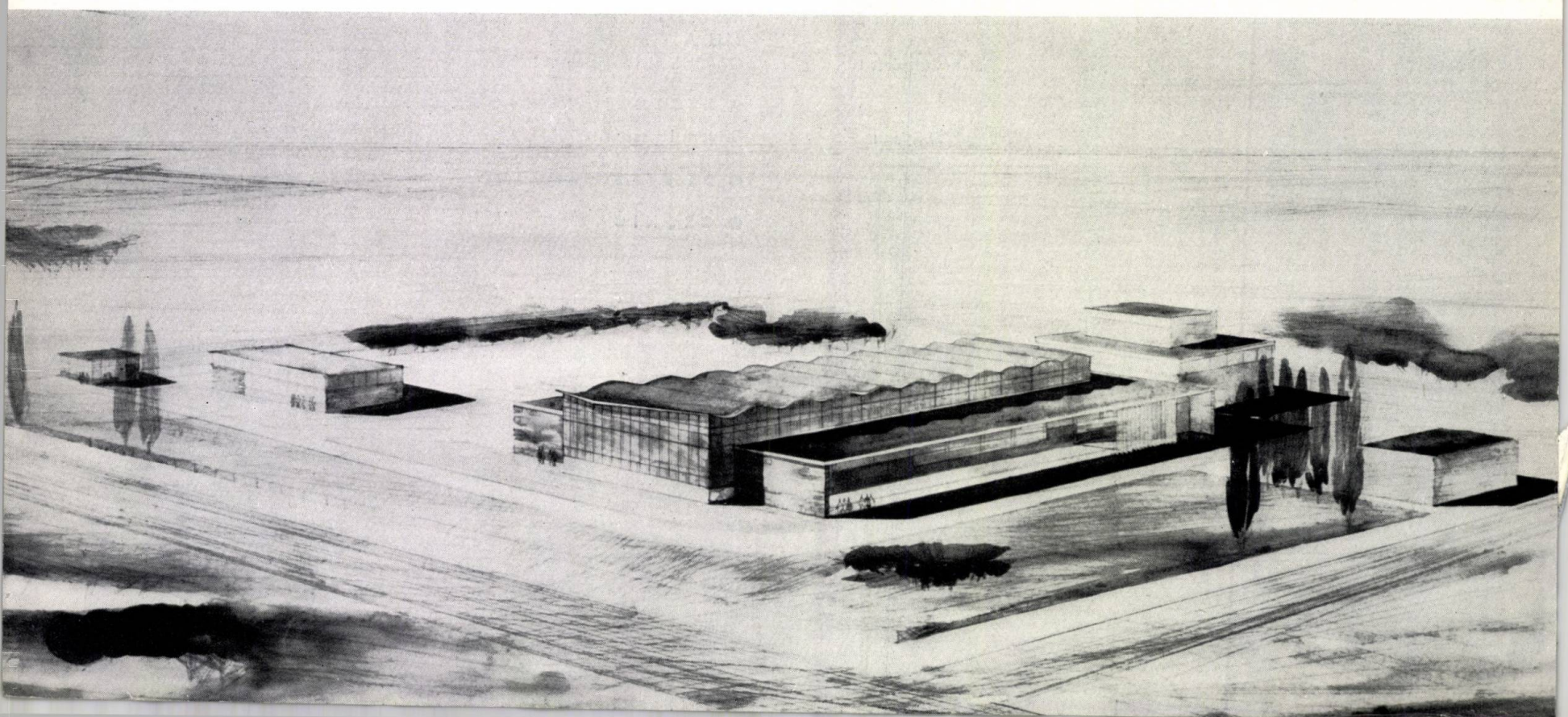

Fațada laterală

Autori :
Arhitectură : arh. Elena Iotzu
Rezistență : ing. Yvonne Mihailescu
Tehnologie : ing. Victor Argeșiu
Șef de proiect : ing. Alexandru Manu
Institutul de Proiectări în Industria
Alimentară (I.P.I.A.)

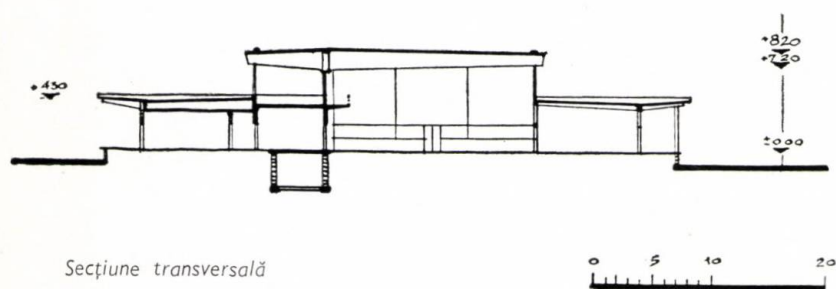
FABRICA DE PRODUSE LACTATE DIN CONSTANȚA

Perspectivă de ansamblu

Detaliu fațadă, cu rampa de recepție

Secțiune transversală

Corpul principal de producție, construit pe parter, subsol și etaj parțial, cuprinde spații pentru fabricație, depozitare frigorifică, depozite materiale, laboratoare, vestiare, cameră de prezentare a produselor, punct termic, centrala de ventilație, tunel conducte, rampa de expediție și recepție etc.

Această clădire este legată direct de sala mașinilor frigorifice printr-un tunel de conducte.

Având în vedere necesitatea tehnologică, s-a adoptat ca tramă modulară pentru corpul principal de fabricație trama de $6 \text{ m} \times 9 \text{ m}$ cu excepția volumului supraînălțat, unde gabaritul utilajelor și circulația pentru deservirea lor a impus trama de $6 \text{ m} \times 18 \text{ m}$ și o înălțime de cca. 7,20 m.

Soluția constructivă adoptată a urmărit realizarea unei iluminări și ventilări naturale a sălilor de fabricație, precum și soluționarea unui sistem de încălzire cu aer cald, inclus în structură, respectând în același timp și condițiile strict igienice impuse de procesul de fabricație.

În acest spirit, structura de rezistență pentru volumul central a fost concepută din stâlpi de beton armat monolit și învelitori subțiri cu secțiune variabilă,

realizată din doi conoizi de $18 \text{ m} \times 6 \text{ m}$ cu directoare cicloidă scurtată.

Datorită variației secțiunii învelitorii s-au putut crea — prin montarea unor plăci prefabricate în doliile conoizilor — canale de ventilație cu secțiuni variabile, alimentate cu aer cald prin canale verticale adiacente stîlpilor centrali; prin montarea în pantă a plăcilor prefabricate s-a realizat și scurgerea exterioară a apelor pluviale.

Preocuparea principală în soluționarea arhitecturală a acestui ansamblu a fost o cât mai judicioasă rezolvare a planului de situație, a volumelor și a nivelurilor fiecărui corp de clădire în parte. S-a urmărit exprimarea cât mai sinceră a soluțiilor de rezistență, alese în funcție de necesitățile constructive, tehnologice și igienice, totuși subordonată cerințelor de arhitectură.

Rezultatul a fost că, fără să se facă apel la elemente decorative străine de structură și numai printr-o proporționare a părților componente, o atență detaliere a tuturor elementelor constructive și folosirea corectă a culorilor și materialelor de finisare, s-a obținut un efect plastic deosebit.

Arh. ELENA IOTZU

În apropierea termocentralei «Ovidiu» — Constanța, la intersecția șoselelor Constanța-Tulcea și Constanța-Hîrșova, s-a construit în anul 1962 o fabrică de conserve pentru legume și fructe. Terenul afectat fabricii se întinde pe o suprafață de 53 000 m², cu latura mare spre șoseaua Constanța-Tulcea.

Amplasarea în această localitate a fabricii «Ovidiu» a fost determinată de considerente de ordin economic, avându-se în vedere obținerea unor economii importante prin cooperarea și racordarea utilităților la termocentrală.

Ansamblul cuprinde o hală de fabricație cu o suprafață de 3 500 m², o copertină sub care sînt adăpostite materiile prime, cu o suprafață de 1 800 m², depozitul de produse finite care ocupă o suprafață de 2 025 m² și un pavilion complex, desfășurat pe parter și trei niveluri, cu o suprafață de 1 360 m².

La intrarea în incintă a muncitorilor și a materiei prime au fost amplasate casa-poartă basculă, parcajul pentru biciclete și motocicletă și un atelier mecanic.

La intrarea principală, în fața pavilionului complex administrativ, se află cabina pentru informații, iar în partea dreaptă a intrării a fost amplasată cantina-bufet.

În spatele halei de fabricație se află platforma descoperită pentru sticle și borcane.

Hala de fabricație a fost proiectată pe trei deschideri de 15 m și zece travee de

7,50 m care asigură un flux tehnologic liniar, fără încrucișări. Înălțimea liberă a halei este de 6,50 m.

Procesul de producție este asigurat de două linii de fabricație a pastei de tomate, două linii de fabricație a sucului de tomate și de fructe, o linie de fabricație a tomatelor depelate. Întregul proces este mecanizat, iar o parte din operațiuni sînt automatizate.

Panouri mari de sticlă, care oferă luminozitate și ventilație naturală, formează fațadele. Geamurile termoabsorbante asigură în proporție de 60% absorbția căldurii solare. De asemenea, învelitoarea este izolată termic și hidrofug, iar zidurile exterioare sînt executate din cărămidă eficientă de 0,30 m grosime, pardoselile fiind și ele izolate hidrofug.

Depozitul de produse finite are același sistem constructiv ca și hala de fabricație și este amplasat perpendicular pe ea, oferind astfel posibilitatea pătrunderii directe a produselor finite în spațiul de depozitare. Înălțimea liberă a depozitului este tot de 6,50 m. Ferestrele, de dimensiuni mai mici, sînt amplasate la 6 m înălțime, asigurînd lumina strict necesară. Ventilația se face cu defletoare pe acoperiș și ventilatoare electrice la partea inferioară.

Finisajele exterioare ale acestor două corpuri sînt în tencuială cu terasit în culori pastelate albastru și ivory. La hala de fabricație, pereții sînt finisați la interior

FABRICA DE CONSERVE

«OVIDIU» DIN CONSTANȚA

Autori:

Arhitectură: arh. Barbu Socolescu

Rezistență: inginerii Yvonne Mihailescu, Andrei Cerckez

Tehnologie: ing. Tudor Petroni

Șef de proiect: ing. Dinu Rizescu

Institutul de Proiectări în Industria Alimentară (I.P.I.A.)

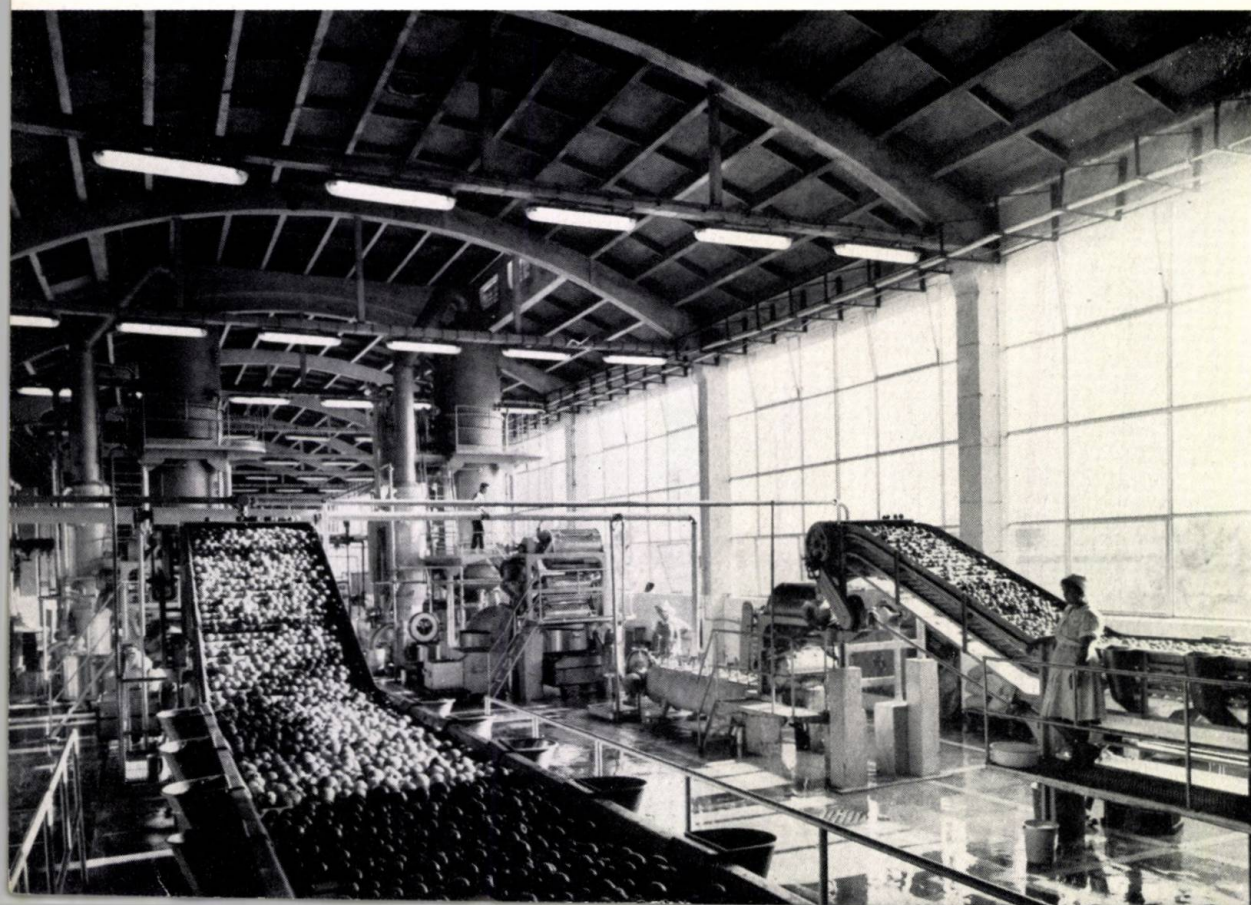
Hala de fabricație (vedere parțială) și pavilionul complex administrativ

Pavilionul administrativ. Detaliu de fațadă

Vedere interioară a halei de fabricație

cu faianță pe o înălțime de 1,50 m, iar în rest cu vopsitorie cu copolimer vinilic în culori pastel, ivory și în culoare bleu pastel. Timplăria ferestrelor și a ușilor a fost executată din tablă ambutisată. Pardoselile sînt finisate cu mozaic colorat în carouri de 50 cm $\times$ 50 cm. La depozitul de produse finite, interiorul — avînd în vedere specificul — a fost executat cu spoeli la pereți și cu beton rolat la pardoseli.

La hala de fabricație și la depozitul de produse finite, ca structură de rezistență a fost adoptat un sistem cu stîlpi de beton armat prefabricat, arce de 15 m din beton armat prefabricat și chesoane de 7,50 m $\times$ 1,00 m. Fundațiile izolate pentru stîlpi sînt de tip pahar; cele de pe conturul halei, împreună cu puțurile intermediare, din beton simplu, constituie reazem grinzilor de fundație ale pereților exteriori, soluție care a dus la economii importante de beton.

Pavilionul complex, făcînd parte integrantă din corpul de fabricație, cuprinde un parter și 3 niveluri. La parter se află vestiarele separate pentru femei și bărbați, cu acces direct în hală, precum și intrarea principală și scara ce duce la nivelurile superioare. Tot la parter a mai fost amplasat postul trafo și un cabinet medical. La etajul I au fost amplasate laboratoarele, birourile conducerii și sala de prezentare a produselor. Etajul II cuprinde birourile diferitelor servicii, iar etajul III alte birouri, spălătoria pentru halate și centrala telefonică.

Pavilionul a fost conceput într-o arhitectură simplă, din beton și sticlă, armonizată cu restul ansamblului. Ferestrele au fost executate din tablă ambutisată cu geamuri termopan și vopsitorie cu copolimer vinilic, iar pardoselile din mozaic în carouri colorate și parchete.

Copertina pentru materii prime, frumoasă și bine legată de restul ansamblului, este o construcție ușoară din stîlpi metalici din țevă rebut, ferme și pane de oțel beton, pe care sprijină o învelișoară din tablă ondulată. Fațada dinspre șosea a fost executată din traforuri de beton pretur-nate, așezate între stîlpii metalici.

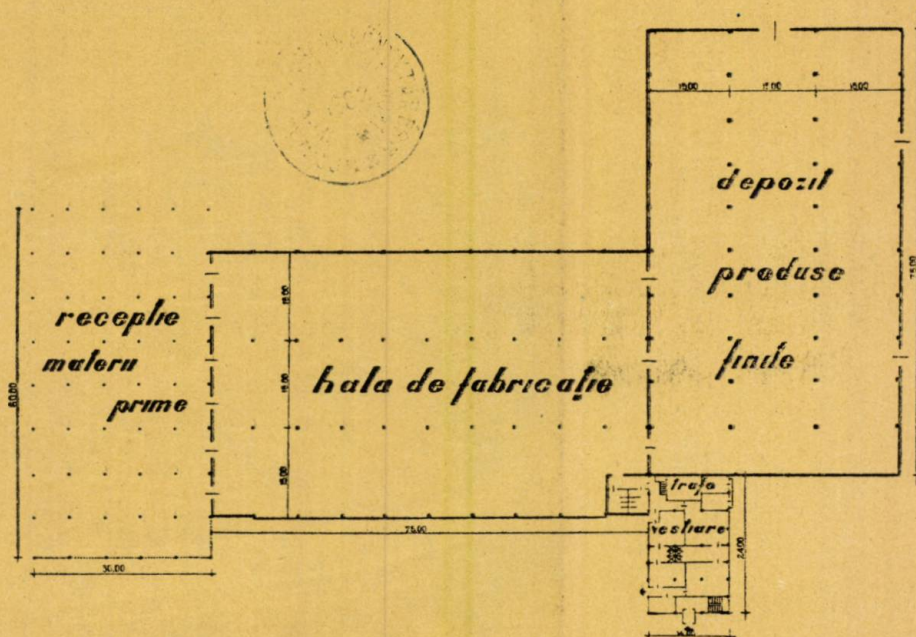
În fața copertinei a fost amplasată o platformă betonată de 80 m lungime și 40 m lățime, care asigură o bună circulație și — pentru perioadele de vîrf — o depozitare provizorie a materiei prime.

Copertina-bufet, paralelă cu corpul de fabricație, a fost amplasată la o distanță de 15 m de pavilionul complex și executată din paraboloizi hiperbolici pe stîlpi de tip ciupercă.

Zone verzi, străbătute de drumuri de acces betonate, completează ambianța plăcută a incintei fabricii.

★

Rezultat al unei colaborări perfecte între membrii colectivului de proiectare, noua fabrică de conserve « Ovidiu » din Constanța constituie un exemplu de întreprindere modernă prin utilajul său, la nivelul tehnicii mondiale, și prin arhitectura sa simplă, cu o structură de rezistență clară.

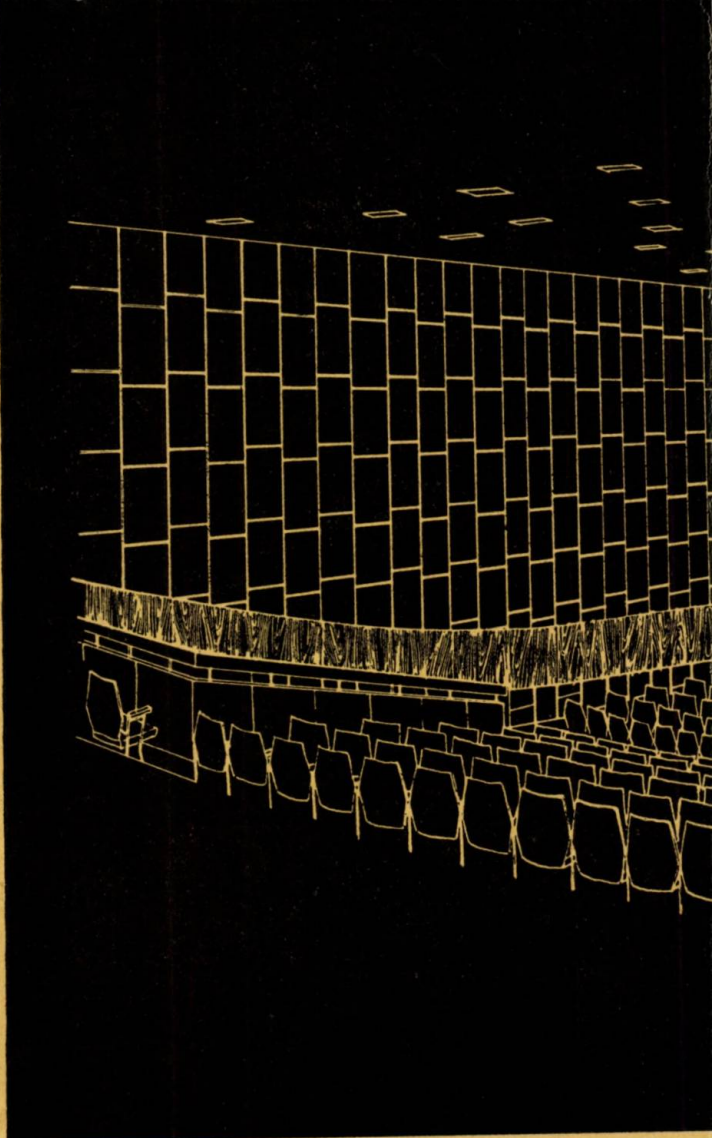

Plan parter

Perspectivă aeriană a ansamblului

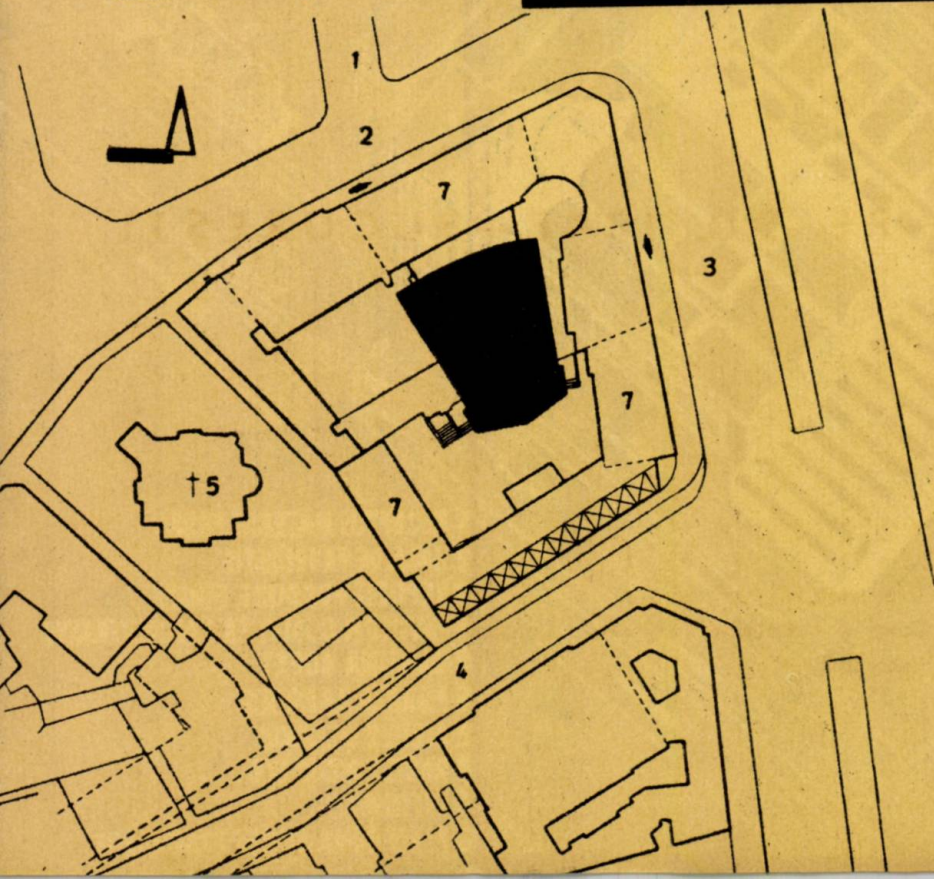

Perspectiva sălii de spectacol

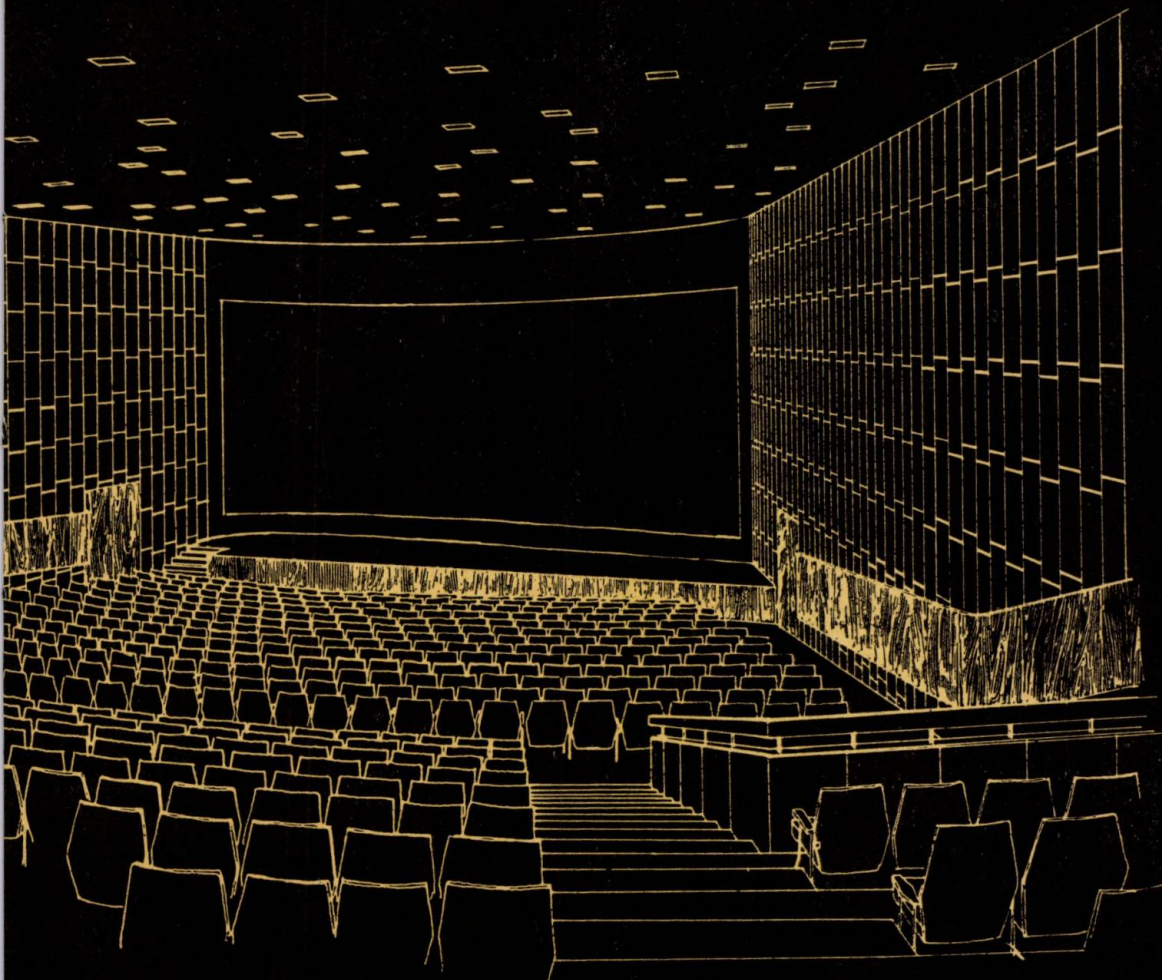

Plan de situație

1. Str. Bibliotecii — 2. Str. Ion Ghica
3. Bd. 1848 — 4. Str. Doamnei — 5. Biserica
rusească — 6. Cinematograf — 7. Blocuri.

CINE

ATO GRAF PE BD. 1848—BUCUREȘTI

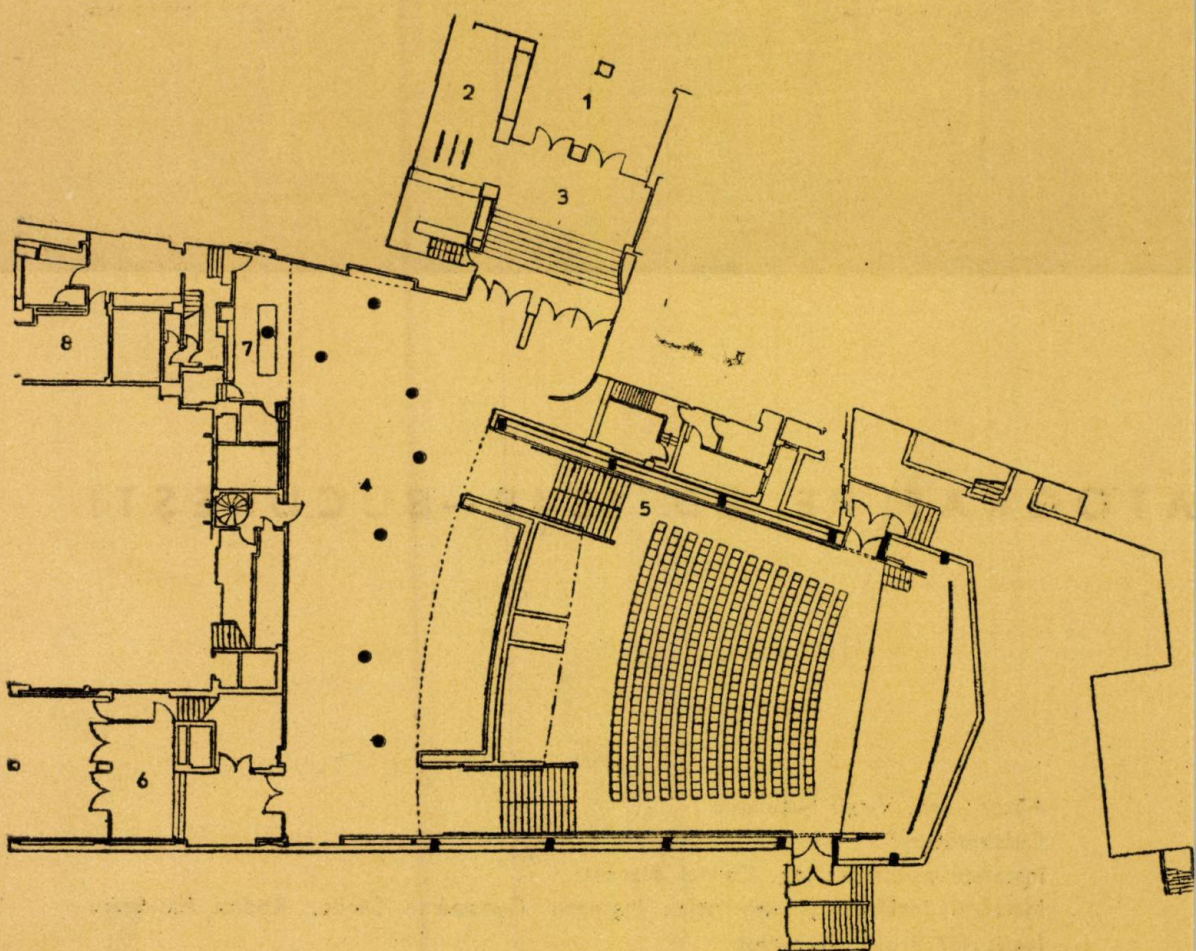
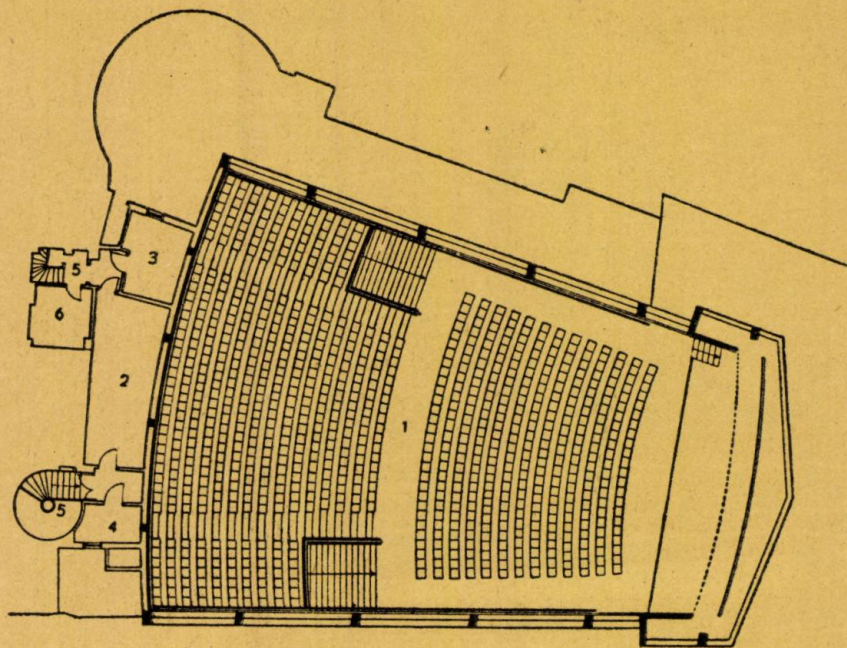
Autor: arh. Virgil Nițulescu

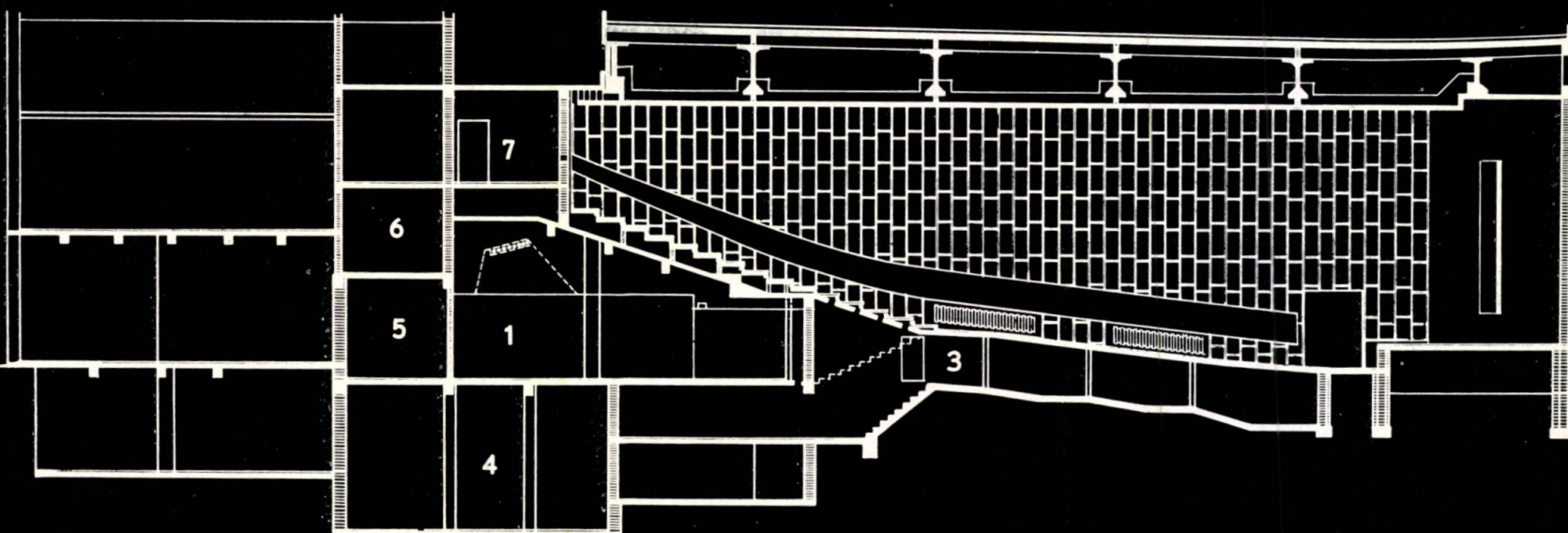
Colaboratori:

Instalații electrice: ing. Cornel Bianchi

Instalații încălzire și ventilație: inginerii Constantin Serbu, Rodica Rasidescu

Institutul Proiect-București

Dificultatea găsirii unor noi amplasamente de cinematografe în zona centrală a oraşului ca şi existenţa unui planşeu turnat pentru balconul unui cinematograf, proiectat în anul 1938 şi abandonat în 1940, în incinta unui pater de blocuri, limitat de bd. 1848, str. Ion Ghica, str. Doamnei şi actuala bibliotecă A.R.L.U.S., au determinat restudierea acestui vechi proiect. Construcţiile compacte din acest pater (mai ales prin recenta construcţie a blocului de pe str. Doamnei, cu apartamente spre curtea interioară) ar fi reclamat însă o incintă interioară liberă.

Reducând serviciile din vechiul proiect faţă de imobilele vecine, noul proiect, păstrând şi amplificând spaţiile de acces şi evacuare, modifică esenţial proiectul sălii, cu riscul păstrării stîlpilor de reazem al planşoului existent.

Eliminînd ideea unei săli cu balcon la o capacitate redusă de 800 locuri, noua sală păstrează planşoul în amfiteatru, continuîndu-l cu un planşeu în pantă, obţinîndu-se astfel un parter în curbă continuă cu vizibilitate optimă pentru toţi spectatorii; accesul şi evacuarea sălii se face prin două vomitorii laterale, ample dimensionate, ieşiri suplimentare lîngă ecran fiind prevăzute doar pentru evacuări de siguranţă.

Acoperirea sălii se face cu un planşeu dublu de beton armat; grinzi transversale precomprimate, cu înălţimi variabile între 1,25 m şi 1,75 m şi deschideri între 16

şi 24 m la 6 m distanţă, delimitează între cele două plăci camerele de aer proaspăt pentru ventilarea sălii, creînd în acelaşi timp un pod circulabil necesar pentru schimbarea corpurilor de iluminat.

În sala de spectacole, ambianţa plăcută a unui spaţiu unitar, simplu şi colorat fără ostentaţie, se completează senzorial cu instalaţii tehnice adecvate: cupe de lumină în plafon, cu aprindere progresivă în trepte, şi ventilaţie prin plafon sub formă de ploaie de aer proaspăt, absorbţia făcîndu-se prin pardoseală şi contratreptele gradinelor (condiţionarea totală este prevăzută pentru o etapă viitoare).

Dimensiunile ample în plan ale foaierei compensează, ca impresie spaţială, înălţimea redusă a acestuia, rezultată sub grinzile existente şi majorată încă prin crearea unor lanternouri conoidale decupate în planul general al plafonului.

Un buzunar plasat între cele două vomitorii, rezervat pentru o viitoare utilizare ca vestiar în ipoteza unor pauze corespunzătoare între spectacole, amplifică şi mai mult suprafaţa foaierei.

Finisaje simple şi economice îmbracă volumele interioare nete şi ferm desenate, a căror pregnanţă plastică a constituit singurul suport în intenţiile de afirmare arhitecturală a noului cinematograf.

Arh. VIRGIL NIŢULESCU

I 3
2

1 — Plan sală

1. Sala de spectacol — 2. Cabina de proiecţie — 3. Tablouri electrice şi redresori — 4. Camera de derulare — 5. Accese şi evacuări cabină — 6. Cameră de odihnă personal.

2 — Plan parter (la nivelul intrării)

1. Portic de acces — 2. Casa de bilete — 3. Vestibul — 4. Foaier — 5. Sala de spectacol — 6. Vestibul de evacuare — 7. Bufet — 8. Birou administraţie.

3 — Secţiune longitudinală

1. Foaier — 2. Sală de spectacol — 3. Canale de ventilaţie — 4. Centrala de ventilaţie — 5. Tablouri electrice şi depozite — 6. Grup sanitar personal — 7. Cabina de proiecţie.

CINEMATOGRAFUL «FLAMURA» — BUCUREȘTI

Autori :

Ansamblul de locuințe :

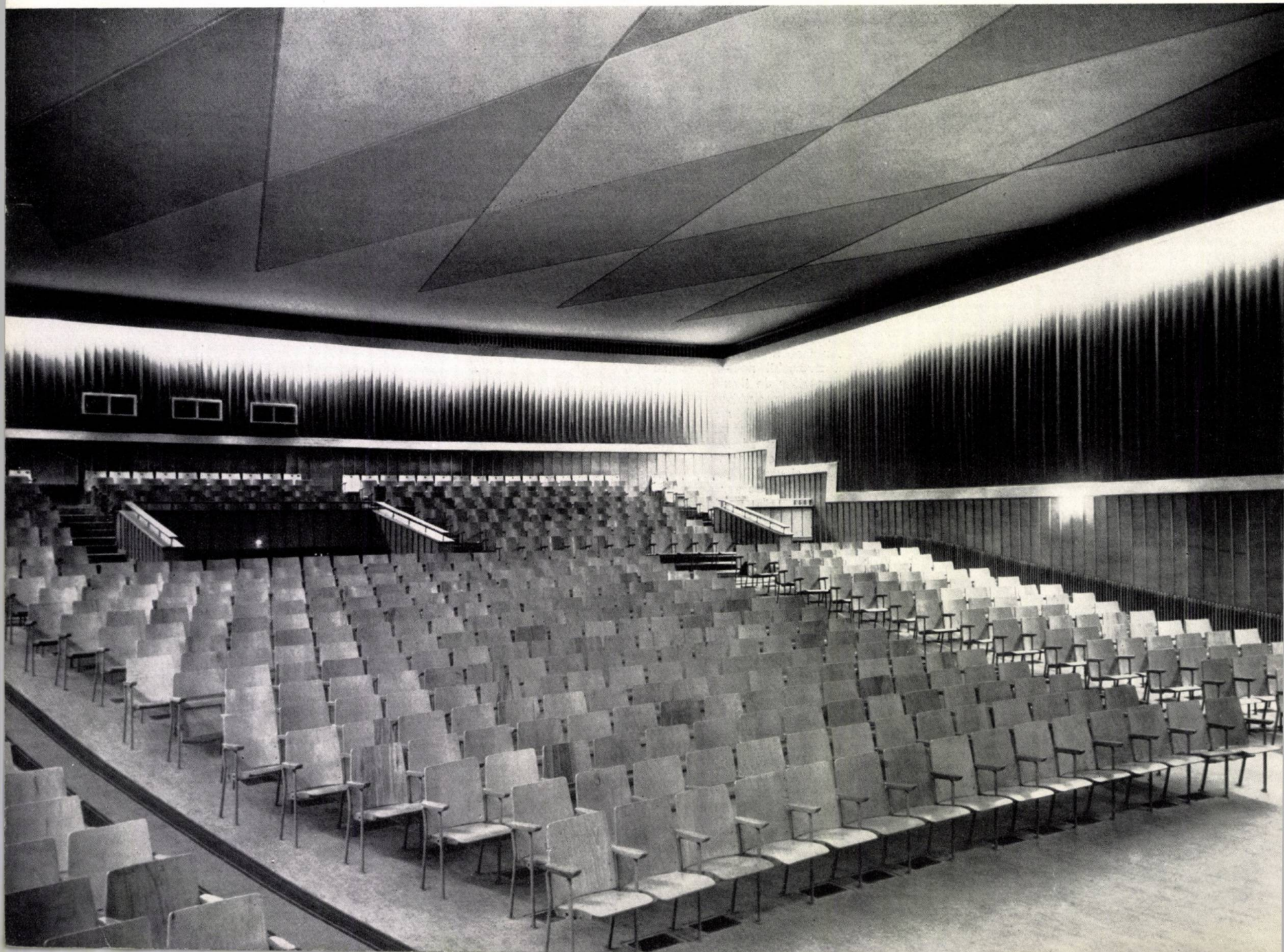
arhitecții Mircea Bercovici (șef proiect), Constantin Gherghiceanu

Cinematograf: arh. George Mularidis (șef proiect)

Rezistență: inginerii Alexandru Cișmigiu, Traian Popp

Institutul Proiect-București

Vedere interioară

În cadrul ansamblurilor de locuințe realizate recent pe șoseaua Giurgiului — Piața Toporași a fost amplasat noul cinematograful « Flamura », cu 900 de locuri, adosat unui bloc de locuințe situat pe latura de est a șoselei, între străzile Ghimpați și Mixandrei.

Amplasarea cinematografului în acest loc a fost hotărâtă de faptul că actualul cinematograful « Bacovia » cu cca. 300 de locuri, situat pe șos. Giurgiului în dreptul străzii Pictorian, urmează a fi dezafectat prin sistematizarea șoselei.

În afară de aceasta, cinematograful « Bacovia » nu corespunde normativelor PCI, oferă condiții de prezentare și vizionare a spectacolelor sub nivelul cerințelor de astăzi și este insuficient ca volum pentru numărul populației din raza sa de deservire.

Capacitatea noului cinematograful « Flamura » a rezultat din calculele referitoare la repartitia acestei dotări în cadrul zonelor de locuit, conform normativelor în vigoare.

Planul sălii acestui cinematograful a fost rezolvat complet diferit față de planurile cinematografele executate pînă acum pe calea Griviței, în cartierul Floreasca, Piața Coșbuc, str. Lizeanu.

S-a încercat să se evite acea impresie de uniformitate ce s-a creat prin refolosirea exagerată a aceluiași tip de plan la aproape toate sălile de cinematograful nou construite în Capitală.

Printr-un portic de intrare cu vitrine pentru reclamă se pătrunde în vestibulul cu case de bilete, unde se mai află o cabină telefonică și intrarea la subsol. Se trece apoi în holul cinematografului unde a fost prevăzut un bufet, biroul administrativ și sala. Grupul-operatori, compus din cabină de proiecție, cameră derulare, cameră tablouri electrice, cameră de odihnă a operatorilor, grup sanitar, este prevăzut la etaj.

La subsol au fost amplasate centrala de ventilație și grupul acumulatori.

La alegerea formei sălii s-a ținut seama de normele prevăzute pentru asigurarea unei bune vizibilități, atît la proiectarea filmelor pe ecran normal cit și la proiectarea pe ecran lat (cinemascope) cu sunet stereofonic.

Față de cinematografele proiectate pînă în prezent în București, noua sală prezintă o îmbunătățire a pantei prin împărțirea ei în două: o parte în pantă continuă, respectînd întocmai diagrama lui Lachez, iar cealaltă în gradene.

Spațiul de sub gradene este folosit de diverse anexe necesare cinematografului: grupurile sanitare separate, depozitul de materiale pentru curățenie, precum și unele instalații.

În sală s-a asigurat un volum de cca. $4,9 \text{ m}^3$ spectator și $0,80 \text{ m}^2$ suprafață/loc.

Dimensiunea ecranului s-a calculat după formula:

$$B = 0,4 - 0,45 \sqrt{n}$$

$$l = 0,39 B \text{ unde:}$$

$$B = \text{lățimea cîmpului util al ecranului}$$

$$n = \text{numărul de locuri în sală}$$

$$l = \text{înlățimea ecranului}$$

A rezultat astfel un ecran de 13 m lungime pe 5 m înățime.

Primul rînd de scaune se află la o distanță de ecran de $\frac{1}{2}$ din lățimea lui, iar scaunele laterale din față sînt amplasate în interiorul unghiului de 45° față de axa ecranului în plan orizontal.

Pachetul general de scaune se înscrie în limitele unghiului de 20° , format de perpendi-

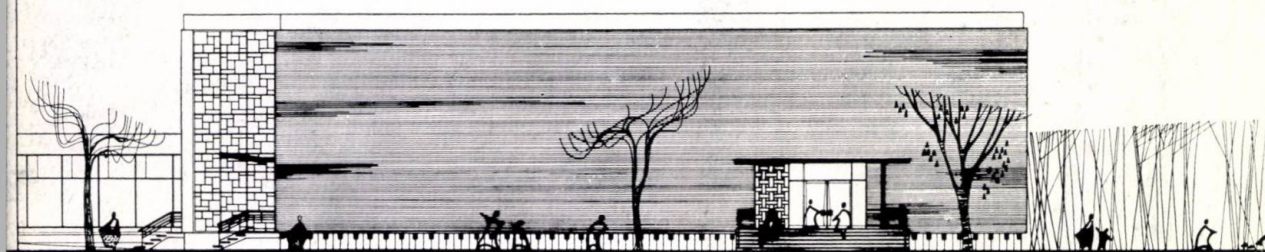

Holul cinematografului

Plan de situație

C. Cinematograful — G. Șoseaua Giurgiului — T. Strada Toporași.

I 4 5 6
2
3

1 — Fațadă laterală

2 — Plan etaj

1. Camera de derulare — 2. Camera tablouri electrice — 3. Cabina de proiecție — 4. W.C. — 5. Camera de odihnă operator — 6. Sala de spectacol.

3 — Plan parter

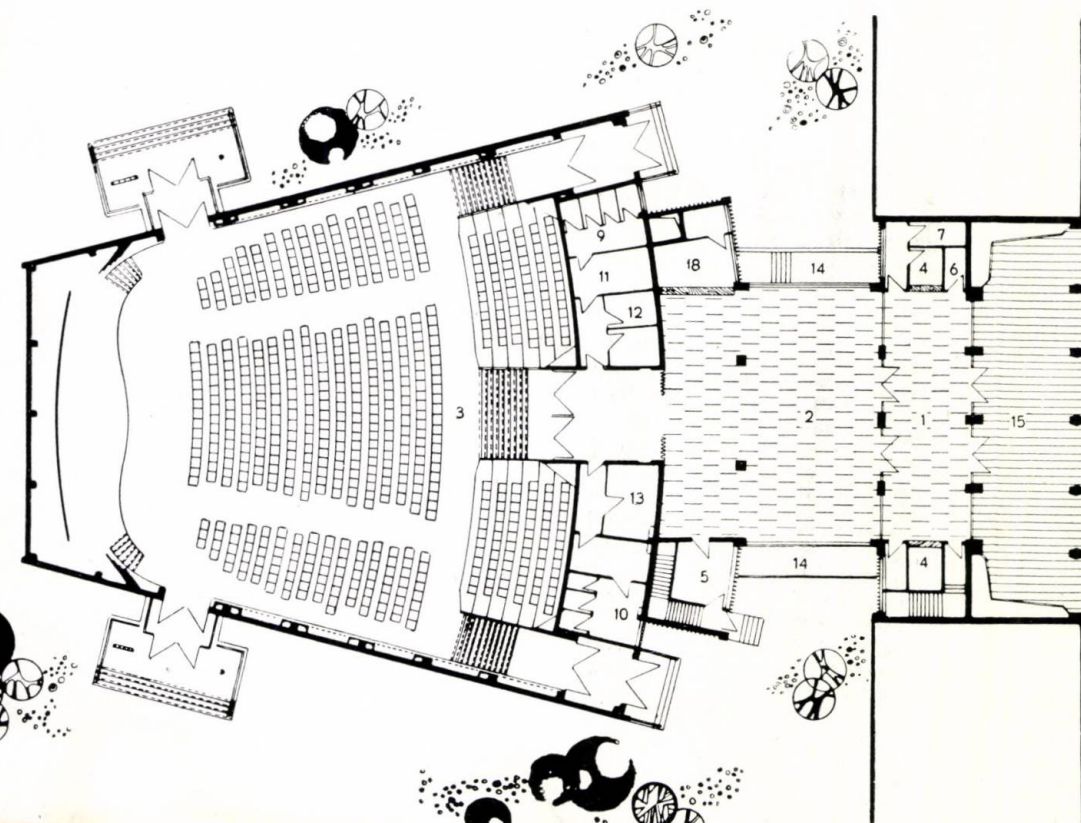
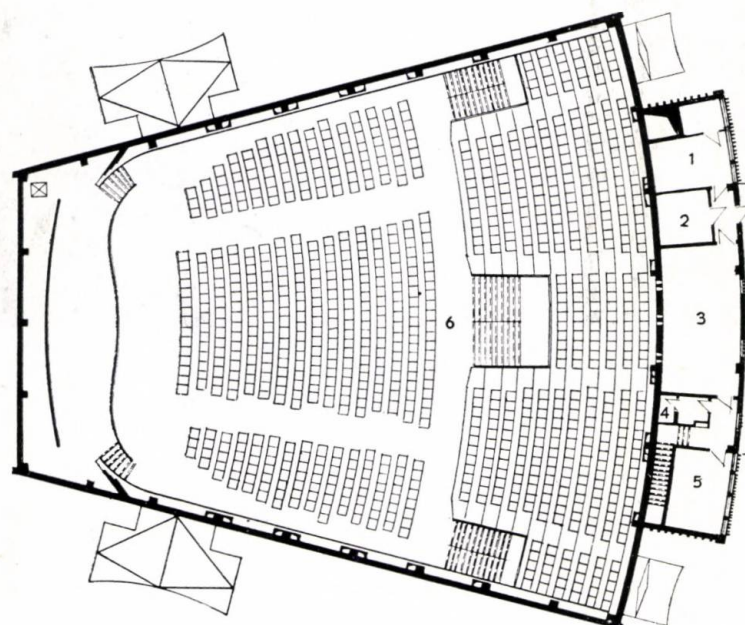
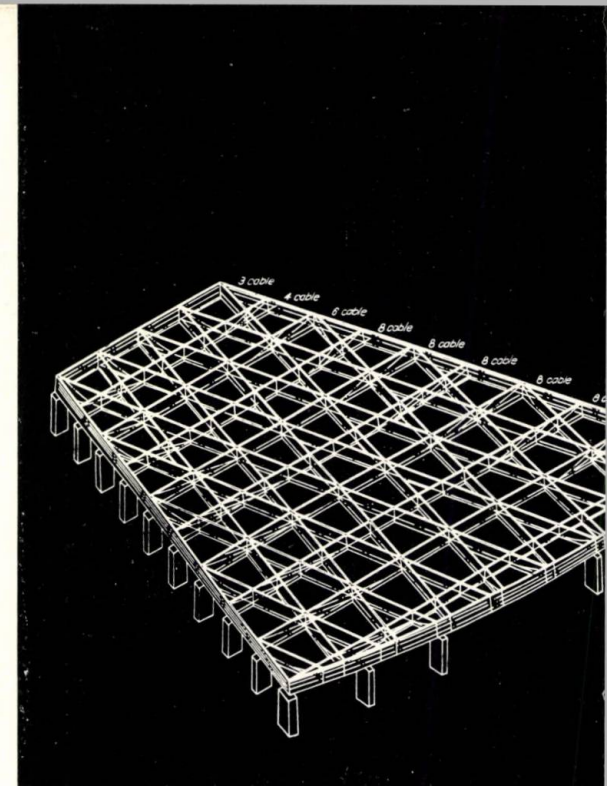
1. Vestibul — 2. Hol — 3. Sala de spectacol — 4. Casa de bilete — 5. Birou administrație — 6. Cabină telefon — 7. Camera tablouri electrice — 8. Bufet — 9. Grup sanitar femei — 10. Grup sanitar bărați — 11. Lavabouri — 12. Camera de curățenie — 13. Camera cu material de pavozare — 14. Curte de lumină — 15. Portic.

4 — Perspectiva structurii de rezistență a plafonului

5 — Secțiune prin nervură

1. Chesoane triunghiulare prefabricate — 2. Monolitizare — 3. Beton turnat în cofraj din P.F.L. curbat — 4. Cabluri de pretensionare tip Freyssinet de 12 Ø 5 — 5. Șliș pentru decorarea plafonului — 6. Placă turnată monolit.

6 — Secțiune longitudinală

culara dusă la marginea ecranului în plan orizontal și linia delimitatoare a pachetului.

Înclinația razei vizuale a spectatorului față de normala ridicată în centrul ecranului, atât în plan orizontal cât și în plan vertical, nu depășește 25°.

Evacuările sînt calculate conform normativelor în vigoare (STAS 1429—58).

Pereții sălii au fost îmbrăcați pînă la înălțimea medie de 2 m cu lambriu din placaj de fag semilustruit, cu decorație aplicată în baghete, tot din fag semilustruit.

În spatele lambriului s-a montat tratamentul acustic, compus din salteluțe de vată minerală de 4 cm grosime.

Partea superioară a pereților este îmbrăcată cu o țesătură montată în falduri avînd în spate tratamentul acustic, compus tot din salteluțe de vată minerală dar de 2 cm grosime.

Diferențele de grosime ale stratului tratamentului acustic au reieșit din calculul efectuat de specialiștii în acustică.

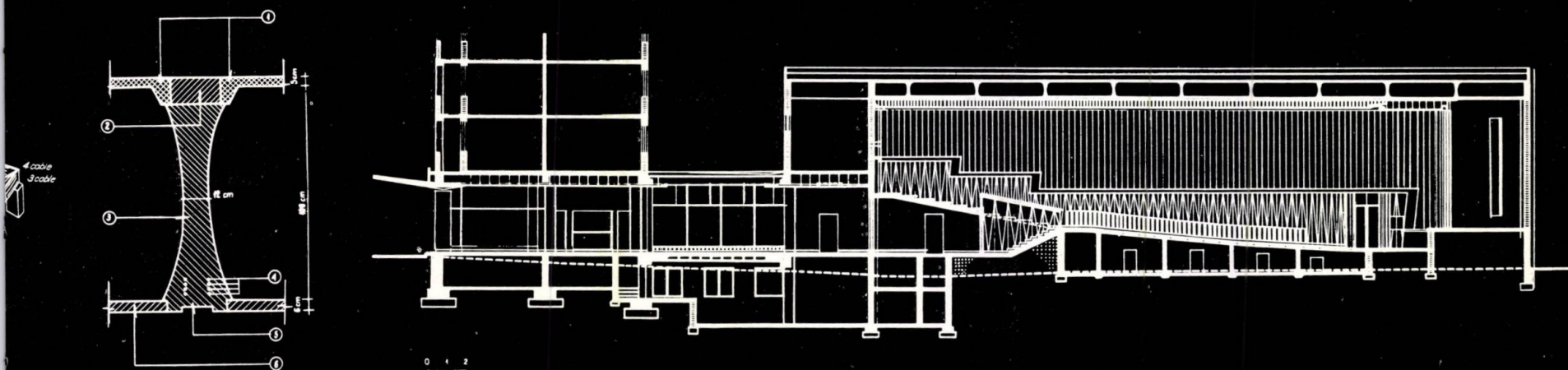
Decorația plafonului a rezultat din desenul făcut de nuturile lăsate în nervurile plăcii ce acoperă sala. La pardoseala sălii s-a folosit parchet.

În hol și vestibul pardoseala este din marmură, stîlpii fiind îmbrăcați, în parte în marmură neagră și în parte vopsiți cu ulei tufuit mat.

La exterior, fațada este finisată cu marmură (la intrarea principală) și placaj de cărămidă aparentă combinată cu tencuială stropită.

Încălzirea se face în general prin corpuri statice care asigură în sală o temperatură de +5°C, diferența pînă la +18°C urmînd a fi cedată de aerul de ventilație.

Sala a fost prevăzută cu instalație de ventilație generală (cu introducere și evacuare) pentru evacuarea căldurii și umidității degajate de ocupanți, precum și a aportului de căldură din exterior (vara). Aerul introdus în sală este filtrat de praf, iar în timpul iernii umidificat și încălzit.

Evacuarea s-a prevăzut a se face lângă plafon, pe pereții laterali, prin grătare de sîrmă mascate printr-un trafor de ipsos decorativ, iar introducerea, prin grătare în pardoseală amplasate sub scaune.

Independent de aceasta s-a prevăzut o instalație de ventilație pentru cabina de proiecție, camera de derulare și grupul de acumulatori. Instalația de ventilație poate fi transformată în viitor în instalație de condiționare.

Sala de spectacole, holul, vestibulul și porticurile au fost prevăzute cu iluminat fluorescent. Corpurile de iluminat din sala de spectacol au aprindere directă fără starter.

Încăperile anexe sînt prevăzute cu iluminat incandescent.

Iluminatul de siguranță este realizat cu corpuri speciale de iluminat, alimentate de la o baterie de acumulatori amplasată în subsol.

Aparatele de proiecție sînt de tip « Tehnocin T5 », alimentate fiecare de la cîte un redresor. Partea fonică a instalației este prevăzută în sală cu patru amplificatoare pentru trei canale de sunete și un canal de efecte sonore.

Forma sălii asigură o bună audibilitate atît a difuzoarelor din spatele ecranului cît și a celor de pe pereții laterali ai instalației stereofonice.

Plafonul orizontal și reflectant contribuie la producerea unor reflexii utile prin faptul că este situat la o înălțime convenabilă, care face ca aceste reflexii să ajungă la spectator cu întîrziere mai mică decît cele 50 milisecunde considerate ca interval maxim ce poate să existe în timp între sunetul direct și sunetul reflectat.

Proprietățile reflectante ale lambriului de pe pereți, pentru sunetele înalte, impune însă precauție în așezarea difuzoarelor din spatele ecranului, deasupra axei de simetrie față de planul orizontal al ecranului. Prin această măsură, eventualele ecouri, pe care le-ar putea provoca

difuzoarele din extremitățile ecranului (în cazul filmelor stereofonice), sînt evitate.

Tratamentul acustic al sălii, așa cum a fost conceput, realizează cu maximum de economie o durată de reverberație mai mică decît 1,2 secunde cît trebuie pentru ca sunetul să-și păstreze proprietățile avute la înregistrarea pe peliculă și să suprimă reflexiile laterale dăunătoare auditei stereofonice.

★

În ceea ce privește structura de rezistență aplicată, ea reprezintă o perfecționare a unei idei realizate anterior la alte cinci cinematografe. Esența acestei idei constă în tratarea întregii structuri ca o cutie spațială formată dintr-un cilindru scurt și rigid (în formă de evantai) din zidărie întărită cu sîmburi și centuri, închisă la partea superioară cu o dală compusă din beton precomprimat, iar la partea inferioară prin fagurele monolit al subsolului. Cutia spațială, astfel definită, asigură transportul forțelor gravitaționale la pămînt, direct și relativ omogen pe întregul contur, și oferă, o rezistență în exces pentru acțiunile orizontale provenite din vînt, seisme, tasări neuniforme, insolații.

Perfecționarea față de soluția anterioară a constat în micșorarea grosimii maxime de la 175 la 140 cm, la rezolvarea practică a pretensionării pe trei direcții, la prefabricarea plăcii superioare, la utilizarea cofrajelor curbe din P.F.L. în ideea unor plăcuțe curbe subțiri.

Pentru un corp dintr-un material oarecare, cu cele trei dimensiuni comparabile între ele, de tip bloc solicitat spațial, pretensionarea pe trei direcții scoate în evidență proprietăți nebanuite ale materiei de rezistență și deformabilitate. În cazul betonului se poate obține un material practic izotrop și omogen, susceptibil de deformări reversibile — perfect elastice în toate sensurile și într-un domeniu larg de solicitare.

Pentru elementele de construcție cu două dimensiuni preponderente în raport cu a treia, de tipul dalelor sau al șabelor masive, pretensionarea după dimensiunea mică nu este practic posibilă și se obține o situație intermediară — pretensionarea pe două direcții — după deschiderile hotărîtoare de transport al forțelor la reazeme. În cazul unei dale cu anizotropie structurală, după mai multe direcții, se ajunge în mod natural la ideea pretensionării în plan după aceste direcții; în cazul nostru, trei direcții impuse de forma dalei. Acestea sînt considerentele de rezistență ale pretensionării pe mai multe direcții, aplicate la dalele de mare deschidere ale cinematografele. Încercările făcute cu sarcini care depășesc de mai multe ori greutatea zăpezii (300 kg/m^2 față de 75 kg/m^2) au confirmat justetea soluției adoptate; deformările efective măsurate la încercare au fost inferioare celor din calcul și perfect reversibile. Experiența dobîndită ne permite să întrevădem în viitor soluționări pe aceleași principii la deschideri mai mari, sarcini moarte mai reduse și un grad de prefabricate sporit.

Date tehnice:

Înălțimea planșeului 1,20 m.

Placa superioară s-a realizat din prefabricate triunghiulare de 5 cm grosime. Rebordurile prefabricate au realizat nervuri intermediare. Nervurile au fost cofrate cu panouri realizate din P.F.L.

Placa inferioară a fost turnată monolit de 6 cm grosime. Betonul folosit a fost B 400.

Consumul de oțel S.B.P. 16 kg/m^2 . Nervurile longitudinale au fost precomprimate cu 2 cabluri de tip Freyssinet.

Arh. GEORGE MULARIDIS,
ing. ALEXANDRU CIȘMIGIU, TRAIAN POPP

Perspectivă de ansamblu

CINEMATOGRAF CU 900 DE LOCURI PE MAGISTRALA NORD-SUD LA BUCUREȘTI

Autori:

Ansamblul de locuințe: arh. Bogdan Cotaru (șef proiect)

Cinematograf: arh. George Mularidis (șef proiect)

Colaborator: arh. Paul Focșa

Rezistență: inginerii Alexandru Cișmigiu, Traian Popp
Institutul Proiect-București

Pe noua magistrală nord-sud, la intersecția cu bd. Mărășești, s-a proiectat construirea unui cinematograf cu 900 de locuri care să permită vizionarea filmelor, atât pe ecran normal cât și pe ecran lat (cinemascope).

Cinematograful este amplasat între două blocuri de locuințe și legat prin portice cu parterul acestora.

Proiectul acestui cinematograf a fost întocmit re folosind planurile sălii cinematografului « Flamura » de pe șos. Giurgiului — Piața Toporași, la care toată partea de recepție cu anexele respective a fost restudiată.